

PROGRAMMABEGROTING 2023

EN

MEERJARENRAMING 2024-2026

Thuis in Meierijstad

MEIERIJSTAD

VOORWOORD

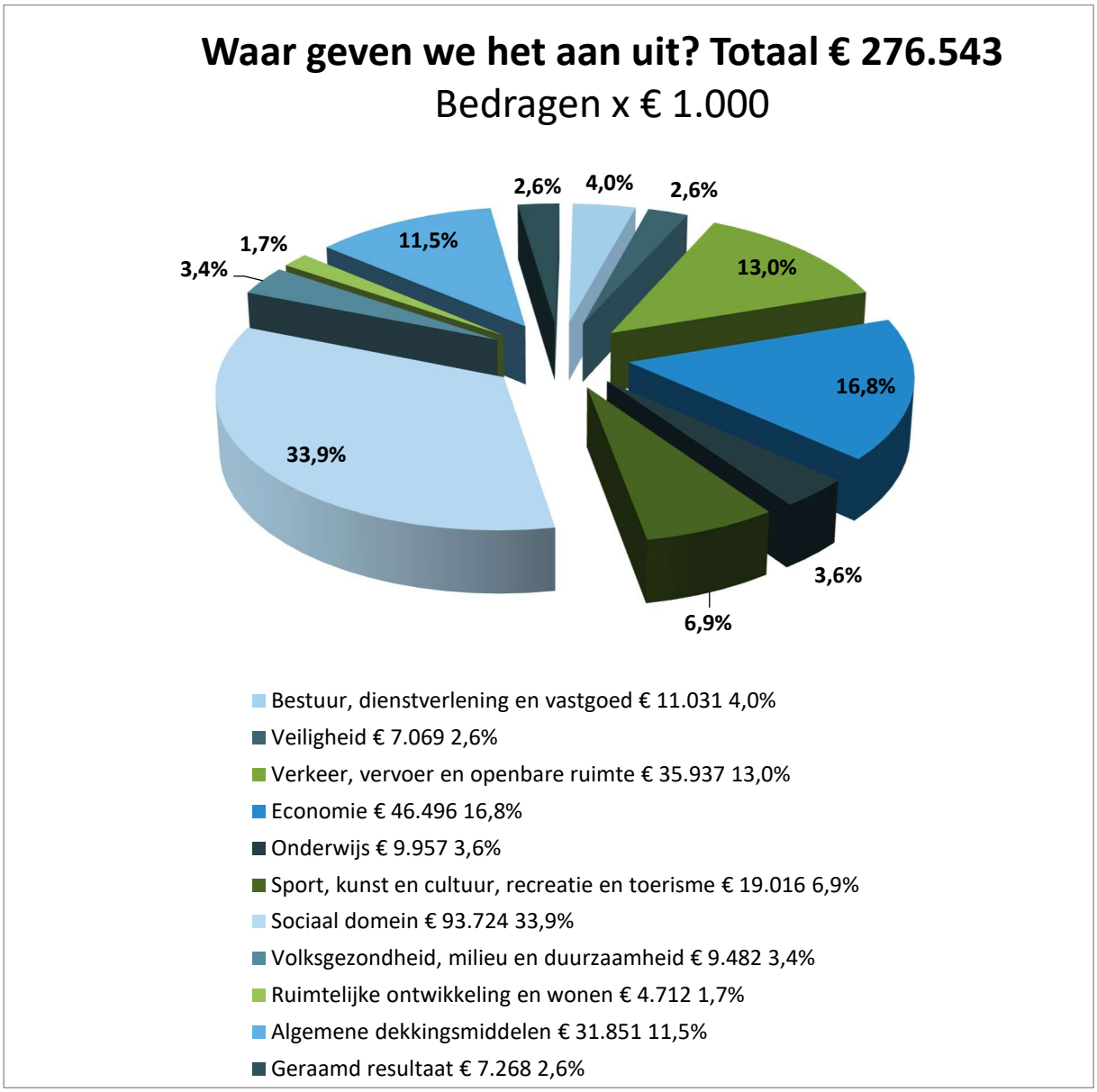
Geachte raadsleden,

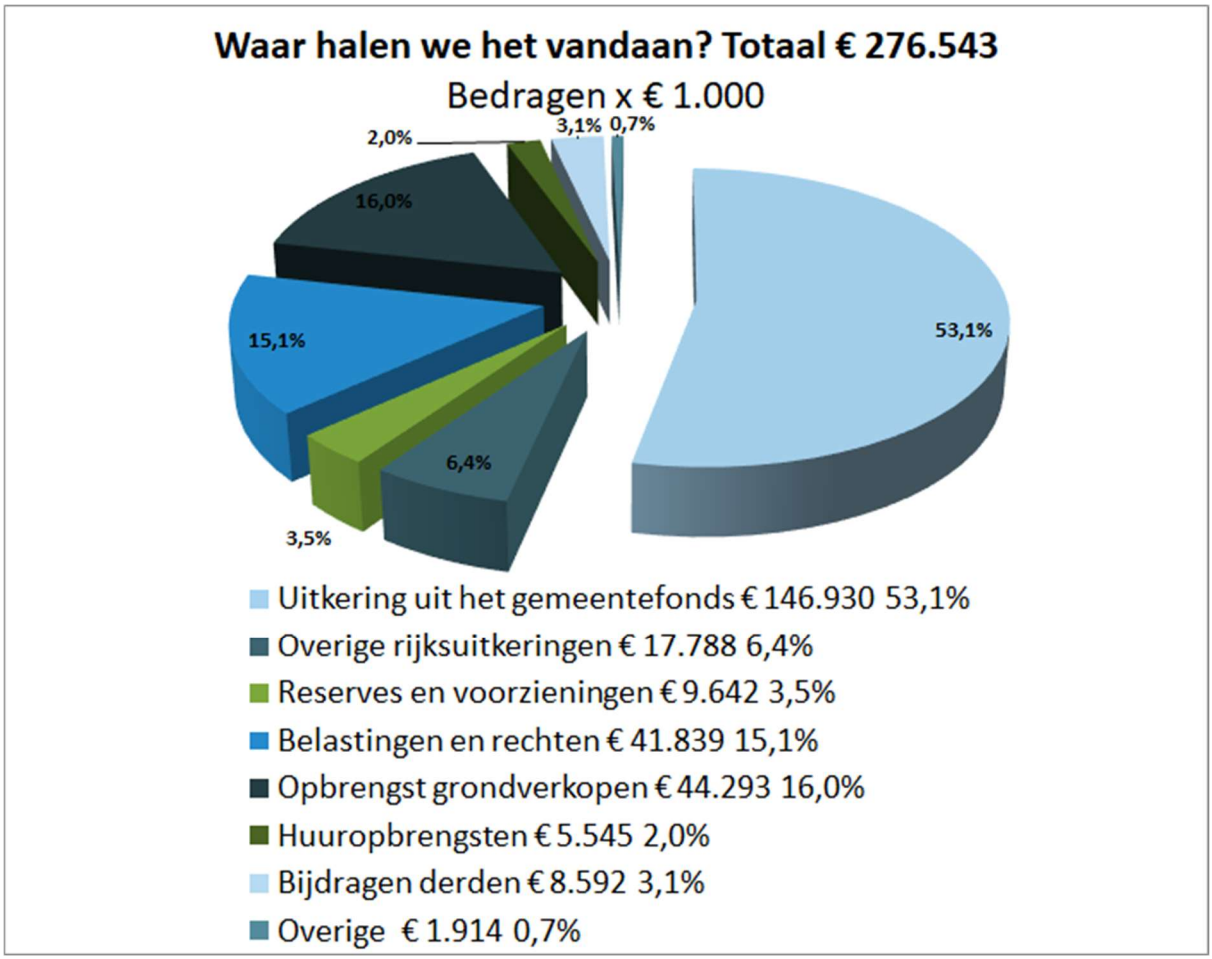
Graag bieden wij u de begroting 2023 aan. Voor nu is deze begroting gebaseerd op het zogenaamde bestaand beleid en is meerjarig sluitend voor structurele baten en lasten. Het collegewerkprogramma met daarin de plannen voor de komende jaren is binnenkort beschikbaar. U ontvangt dit als een apart document.
Beide documenten bespreken we dan graag met u tijdens de raadsvergadering van 3 november. Deze begroting en de jaarschijf 2023 van het collegewerkprogramma vormen samen de programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 die we toesturen aan de toezichthouder.

INHOUDSOPGAVE

Financiën in één oogopslag 4
Samenvatting 6
Financiële samenvatting 6
Algemene reserve 9
Weerstandsvermogen 10
Investeringsprogramma 11
Leeswijzer 12
Programmalijnen 14
Participatie 14
Leefbaarheid 14
Duurzaamheid 14
Veranderopgave omgevingswet 14
Inclusie 14
Gezondheid 14
Zelforganisatie 14
Programma's 15
Bestuur, Dienstverlening en Vastgoed 16
Veiligheid 20
Verkeer, vervoer en openbare ruimte 23
Economie 28
Onderwijs 31
Sport, kunst, cultuur, Recreatie en Toerisme 35
Sociaal domein 40
Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid 46
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen 49
Financiële informatie programmaplan 52
Paragrafen 63
Lokale heffingen 64
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 69
Onderhoud kapitaalgoederen 78
Financiering 86
Bedrijfsvoering 88
Verbonden Partijen 92
Grondbeleid 131
Financiën 134
Financiële begroting 135
Financiële positie 148
Overzicht naar taakvelden 158

FINANCIËN IN ÉÉN OOGOPSLAG

Waar halen we het vandaan? Totaal € 276.543
Bedragen x € 1.000
2,0%
3,1%
0,7%
16,0%
15,1%
53,1%
6,4%
3,5%
Uitkering uit het gemeentefonds € 146.930 53,1%
Overige rijksuitkeringen € 17.788 6,4%
Reserves en voorzieningen € 9.642 3,5%
Belastingen en rechten € 41.839 15,1%
Opbrengst grondverkopen € 44.293 16,0%
Huuropbrengsten € 5.545 2,0%
Bijdragen derden € 8.592 3,1%
Overige € 1.914 0,7%

SAMENVATTING

In deze samenvatting staat informatie op hoofdlijnen over het financieel (meerjarig)beeld en de financiële positie van de gemeente Meierijstad. In de financiële samenvatting gaan we in op de ontwikkelingen sinds het vaststellen van de 1e bestuursrapportage 2022. Bij het onderdeel algemene reserve ziet u het verloop van de algemene risicoreserve. Weerstandsvermogen gaat in op de ontwikkeling van de weerstandsratio. In het onderdeel investeringsprogramma kunt u lezen welke investeringen 2023 de korte route of de lange route volgen. Bij de korte route stelt de gemeenteraad de middelen beschikbaar bij de begrotingsbehandeling. Bij de lange route stelt de gemeenteraad de middelen later in het jaar beschikbaar met een afzonderlijk raadsbesluit met een inhoudelijk raadsvoorstel.

In de leeswijzer staat waar u welke informatie kunt vinden. De begroting 2023 is gebaseerd op het coalitieakkoord Thuis in Meierijstad. Hierdoor zijn enkele begrotingsprogramma's gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022. Ook dit kunt u lezen in de leeswijzer.

Het laatste onderdeel van de samenvatting is een dashboard. Dit bestaat uit enkele grafieken om snel een beeld te krijgen van de financiën van de gemeente Meierijstad.

FINANCIËLE SAMENVATTING

De programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2026 voor bestaand beleid zijn sluitend voor structurele baten en lasten. Nieuwe ontwikkelingen vanuit het coalitieakkoord "Thuis in Meierijstad" staan in het collegewerk programma, dat u binnenkort ontvangt.
Na vaststelling door het college voegen we de jaarschijf 2023 toe aan deze programmabegroting.

In de volgende tabel staat het financieel beeld vanaf de begrotingsbehandeling in november 2021. De financiële gevolgen van de ontwikkelingen presenteren we in enkele categorieën. Na de tabel volgt een toelichting per regel.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	2.313	1.688	1.114	660
Raadsbesluiten oktober 2021 tot en met juli 2022	-23	-25	-24	-24
1e bestuursrapportage 2022	1.084	1.102	1.954	2.332
2e bestuursrapportage 2022	-53	-53	-53	-53
Geraamd resultaat (startsituatie)	3.321	2.711	2.989	2.914
Bestaand beleid	-1.929	-1.202	-1.283	-532
Nieuw beleid	-2.328	-2.467	-2.484	-2.491
Gemeentefonds	8.668	13.337	16.576	3.360
Investeringen 2023	-92	-441	-792	-757
Kapitaallasten	-298	-422	-512	-783
Loon- & Prijsindexatie	0	0	0	0
Overige technische aanpassingen	0	0	0	0
Wijzigingen (‹ € 50.000)	-75	-94	-99	-114
Totaal ontwikkelingen	3.947	8.710	11.407	-1.318
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	7.268	11.421	14.397	1.596

Primitieve begroting
Op deze regel staan de geraamde resultaten van de vastgestelde begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2026 bij de begrotingsbehandeling in november 2021.

Raadsbesluiten oktober 2021 t/m juli 2022

Hier staan de financiële gevolgen van afzonderlijke raadsbesluiten in de periode oktober 2021 t/m juli 2022.

1e Bestuursrapportage 2022
Dit zijn de financiële gevolgen van de 1e bestuursrapportage 2022 op het geraamde resultaat.

2e Bestuursrapportage 2022
Dit zijn de structurele financiële gevolgen van de 2e bestuursrapportage 2022. De individuele afwijkingen zijn ook kleiner dan € 50.000, zodat we op deze plaats geen toelichting opnemen.

Geraamd resultaat (startsituatie)
Na de verwerking van de raadsbesluiten t/m juli 2022 en de 1e en 2e bestuursrapportage 2022 is dit de financiële startsituatie voor de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026.

Bestaand beleid
Op deze regel staan de financiële gevolgen van ontwikkelingen voor bestaand beleid. De bestuurlijke keuzevrijheid voor ontwikkelingen bestaand beleid is voor de korte termijn niet zo groot. Natuurlijk heeft u wel de bestuurlijke keuze om het bestaande beleid te wijzigen.
De financiële gevolgen op deze regel zijn vooral het gevolg van de verwerking van de uitgangspunten begroting 2023. Bij de programma's onder de kop "wat kost het?" zijn de ontwikkelingen bestaand beleid toegelicht.

Nieuw beleid (=bestaand beleid met bestuurlijke keuze)
Hier staan de financiële gevolgen van de integrale afweging van het college voor bestaand beleid met een bestuurlijke keuze. Voor de financiële gevolgen van deze ontwikkelingen was nog geen structurele dekking opgenomen in de meerjarenbegroting 2023-2025. Een toelichting op deze ontwikkelingen kunt u lezen bij de programma's onder de kop "wat kost het?" - categorie "nieuw beleid".

Gemeentefonds
Op deze regel staan de financiële gevolgen van de meicirculaire 2022 Een uitgebreide toelichting is te vinden bij programma's onderdeel financiële informatie programmaplan "algemene dekkingsmiddelen".
De rijksinkomsten vertonen een grillig verloop. Tot en met 2025 zijn de middelen positief bijgesteld in de meicirculaire. Voor 2026 is een zeer forse terugval (het zogenaamde "ravijn") te zien. Dit heeft te maken met een nieuwe financieringssystematiek die het kabinet vanaf 2026 wil laten ingaan. Het kabinet geeft aan dat tegelijkertijd een uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied moet gaan plaatsvinden, zonder dat uit te werken en financieel te vertalen. Het vervallen van het volume accres staat daarmee ingeboekt terwijl de extra baten geheel onduidelijk zijn en niet mogen worden meegenomen in het financieel meerjarenbeeld vanaf 2026.

In de meerjarenbegroting 2023-2025 was een structurele post opgenomen van € 0,9 miljoen voor onzekerheden over de algemene uitkering, zoals de accres ontwikkeling en de herziening van het gemeentefonds. De meicirculaire schepte duidelijkheid voor deze onzekerheden, zodat de post van € 0,9 miljoen kan vervallen.

Investeringen 2023
Het meerjaren investeringsplan 2023-2025 is geactualiseerd. U neemt hierover een besluit bij de begrotingsbehandeling op 3 november 2022. We lichten de investeringen 2023 toe bij de begrotingsprogramma's onder het kopje "Investeringen".

Kapitaallasten
Op deze regel staan de financiële gevolgen van aanpassingen in kapitaallasten voor bestaande investeringen. Het nadeel voor de begroting 2023 en volgende jaren komt vooral door hogere rentelasten. De marktrente is ongeveer 2% hoger dan bij de vorige begroting.

Loon- en prijsontwikkeling
Jaarlijks nemen we vanuit het accres algemene uitkering een gedeelte op in de begroting voor loon- en prijsontwikkeling volgens de vastgestelde uitgangspunten. De categorie loon- en prijsontwikkeling is budgettair neutraal opgenomen in de begroting. Bij de programma's onder de kop "wat kost het?" zijn de financiële bijstellingen te zien. De belangrijkste zijn de bijstelling van de bijdragen aan de

Veiligheidsregio Noord Oost Brabant (programma Veiligheid € 268.000) en de Omgevingsdienst Brabant Noord Oost (programma Volksgezondheid en milieu € 271.000).

Overige technische aanpassingen
De financieel technische aanpassingen zijn voor de hele begroting budgettair neutraal. Bij de programma's onder de kop "wat kost het?" zijn de financieel technische aanpassingen te zien. Het gaat dan bijvoorbeeld om het verwerken van de salarisbegroting en de grondexploitaties.

Structureel geraamd resultaat

Het structureel geraamd resultaat bepaalt de vorm van toezicht door de provincie. We berekenen dit door het geraamd resultaat te ontdoen van incidentele lasten en baten. Ter verduidelijking: door het elimineren van incidentele lasten gaat het structureel geraamd resultaat omhoog. Eliminatie van incidentele baten heeft een tegenovergesteld effect.

In de volgende tabel staat het structureel geraamd waar u bij de begrotingsbehandeling een besluit over neemt. Een besluit over de investeringen uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) 2024-2026 neemt u bij de volgende begrotingen. De lasten van het MIP 2024-2026 staan ter informatie in de volgende tabel.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Geraamd resultaat	7.268	11.421	14.397	1.596
Incidentele baten en lasten	145	50	50	-
Structureel geraamd resultaat	7.413	11.471	14.447	1.596
Meerjareninvesteringsplanning 2024-2026	-	-25	-413	-947
Structureel resultaat incl. MIP 2024-2026	7.413	11.446	14.034	649

ALGEMENE RESERVE

In de volgende tabel staat het verloop van de Algemene Risico Reserve. De tabel start bij de stand van de reserve per 1-1-2022 zoals u deze heeft vastgesteld bij de jaarstukken 2021. De algemene reserve risico's grondexploitatie (€ 16,7 miljoen) is ook onderdeel van de algemene reserve.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Stand algemene risicoreserve per 1-1	81.606	86.472	87.636	88.330	90.866
Toevoegingen	17.835	3.500	3.500	3.500	3.500
Onttrekkingen	-12.969	-2.336	-2.806	-964	-109
Stand algemene risicoreserve per 31-12	86.472	87.636	88.330	90.866	94.257

Toelichting op de tabel:

Toevoegingen

Jaarlijkse structurele toevoeging van € 3,5 miljoen.
Bij de start van de gemeente Meierijstad (2017) is besloten om in twee collegeperioden (9 jaar) de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten af te bouwen. Dit met het doel alle kapitaallasten van investeringen op de gemeentebegroting te laten drukken. Daarmee komt er ruimte in de begroting voor vervanging. De afbouw van € 3,5 miljoen per jaar betekent dat jaarlijks € 175.000 meer kapitaallasten drukken op de gemeentebegroting. De afbouw van de bestemmingsreserve wordt toegevoegd aan de algemene risico-reserve.

Jaarrekeningresultaat 2021 (€ 13,1 miljoen)
Met het raadsbesluit van de jaarstukken 2021 is € 9,1 miljoen toegevoegd aan de algemene risicoreserve.
Daarnaast is een bedrag van € 4,0 toegevoegd i.v.m. bestemmingen jaarrekeningresultaat. Deze zijn vervolgens weer als onttrekkingen opgenomen (verantwoord).
Ook is een bedrag van € 1,1 miljoen toegevoegd in verband met het opheffen van de "Tijdelijke bestemmingsreserve, overig".

Onttrekkingen

Onttrekkingen 2022
Hier staat de financiële vertaling van genomen raadsbesluiten: vaststelling begrotingen 2020-2022 (€ 7,4 miljoen), vaststelling van de jaarstukken 2021 (€ 5,5 miljoen in verband met bestemmingen van het jaarresultaat.

Onttrekkingen 2023
Op deze regel is vanuit de vaststelling begrotingen 2022 en 2023 € 2,3 miljoen opgenomen voor het jaar 2023. Bij de invulling van de beleidsvoornemens voor het College werkprogramma worden voorstellen gedaan ten laste van de algemene risicoreserve.

Onttrekkingen 2024 tot en met 2026
Beleidsvoornemens met incidentele budgetten uit de begroting 2022 en 2023.

WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen van de gemeente drukken we uit in de weerstandsratio, het verhoudingsgetal tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit laat zien hoeveel middelen nodig zijn om risico's op te vangen waarvoor geen financiële maatregelen zijn getroffen.
De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de vrije middelen die de gemeente in kan zetten om de risico's op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat vooral uit de algemene risicoreserve en de onbenutte belastingcapaciteit.

De risico's en de beschikbare middelen om de risico's op te vangen zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De weerstandsratio is 2,1 voor de begroting 2023. Dit is ongeveer gelijk aan de ratio bij de jaarrekening 2021. Er is er meer nodig om risico's af te dekken. Daar staat tegenover dat de stand van de algemene risico reserve hoger is door toevoeging van een gedeelte van het jaarrekeningresultaat 2021.
De beleidsvoornemens van het Collegewerk programma 2022-2026 zijn niet verwerkt in deze cijfers. Bij inzet van de algemene risicoreserve om incidentele posten te dekken daalt de beschikbare weerstandscapaciteit en komt de weerstandsratio lager uit.

Meer informatie over weerstandsvermogen staat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	92.922	94.086	94.780	97.316
Benodigde weerstandscapaciteit	44.269	44.269	44.269	44.269
Weerstandsratio	2,10	2,13	2,14	2,20
Norm weerstandsratio	1,0	1,0	1,0	1,0

INVESTERINGSPROGRAMMA

In dit onderdeel gaan we in op de nieuwe investeringen voor het jaar 2023. We geven aan welke investeringen de korte of de lange route volgen. Bij de korte route stelt u de middelen beschikbaar bij de begrotingsbehandeling. Dit zijn over het algemeen investeringen ‹ € 500.000 en voorbereidingskredieten. Bij de lange route stelt u de middelen later beschikbaar bij een inhoudelijk raadsvoorstel. De financiële gevolgen van de korte en de lange route zijn opgenomen in deze begroting. Bij de begrotingsprogramma's - onderdeel investeringen staan de inhoudelijke toelichtingen.

De investeringen 2023 die de korte route volgen bedragen in totaal € 1.774.000 en staan in de volgende tabel.

Investeringen korte route (bedragen x € 1.000)	Programma	2023
Vervanging voertuigen	0	593
Vervanging meubilair	0	102
Vervanging van bovengrondse glas containers naar ondergrondse glascontainers	2	150
Vervanging wegen 2023	2	500
Investeringen Programma Water en Riolering. Individueel Behandeling Afvalwater, bouwkundig	2	79
Investeringen Programma Water en Riolering. Individueel Behandeling Afvalwater, bouwkundig	2	125
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2023	2	110
Adviseur voorbereiden aanpassingen zwembad De Molen Hey	5	36
Vervanging inventaris binnensportaccommodaties	5	79
Totaal investeringen		1.774

De investeringen 2023 die de lange route volgen bedragen in totaal € 20.170.000 en staan in de volgende tabel. Als er bij de investeringen met "korte route" een voorbereidingskrediet is opgenomen, dan staat in de volgende tabel het investeringsbedrag exclusief voorbereidingskrediet.

Investeringen lange route (bedragen x € 1.000)	Programma	2023
Vervanging wegen 2023	2	4.500
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2023	2	990
Realisatie MFA de Groene Long Sint Oedenrode	4	10.367
Uitbreidingskrediet basisschool De Vijfmaster Veghel	4	3.122
Voorbereidingskrediet nieuwbouw Elde College Schijndel	4	1.191
Totaal investeringen		20.170

LEESWIJZER

De programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 bestaat uit het programmaplan en de financiële begroting. Ook is informatie opgenomen over de programmalijnen. De indeling voor de begrotingsprogramma's is gebaseerd op het coalitieakkoord 2022-2026 "Thuis in Meierijstad". Hierdoor zijn enkele begrotingsprogramma's gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022. Ook zijn enkele titels van begrotingsprogramma's gewijzigd. In de volgende tabel staan de begrotingsprogramma's met daarbij de eventuele wijzigingen.

Begrotingsprogramma	Wijziging
Bestuur, dienstverlening en vastgoed	Nieuwe naam, onderdeel overhead (bedrijfsvoering) naar Financiële informatie programmaplan
Veiligheid	Geen wijzigingen
Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Nieuwe naam, onderdeel openbaar groen is hier toegevoegd
Economie	Geen wijzigingen
Onderwijs	Geen wijzigingen
Sport, kunst en cultuur, recreatie en toerisme	Nieuwe naam, onderdeel openbaar groen is naar programma verkeer, vervoer en openbare ruimte
Sociaal Domein	Geen wijzigingen
Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	Nieuwe naam, inhoudelijk geen wijzigingen
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	Nieuwe naam, inhoudelijk geen wijzigingen
Financiële informatie programmaplan	Onderdeel overhead (bedrijfsvoering) is toegevoegd.

De begroting is ingedeeld naar beleidsvelden in plaats van de verplichte BBV-taakvelden. De verplichte BBV-taakvelden blijven bestaan voor het insturen van de gegevens voor Informatie voor derden (Iv3) aan het CBS. De financiële tabellen bij Wat kost het? blijven op programmaniveau.

De programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 is gebaseerd op bestaand beleid. Het college heeft een integrale afweging gemaakt voor bestuurlijke keuzes op het bestaand beleid. Deze staan onder de categorie "nieuw beleid" in deze begroting.

Programmaplan 2023
Het programmaplan bestaat uit de 9 begrotingsprogramma's, de financiële informatie programmaplan en de (verplichte) paragrafen.

Bij elk begrotingsprogramma gaan we in op de drie W-vragen: Wat willen we bereiken?, Wat gaan we daarvoor doen? en Wat kost het?. Ook staan de investeringen 2023 bij elk begrotingsprogramma en de relatie va dat programma met verbonden partijen.

Wat willen we bereiken?
De doelstellingen bij "Wat willen we bereiken?" zijn overgenomen uit het coalitieakkoord 2022-2026 "Thuis in Meierijstad". Op deze plek staan ook de verplichte beleidsindicatoren uit het besluit begroten en verantwoorden (BBV). De laatst bekende gegevens van waarstaatjegemeente.nl. zijn in de tabellen vermeld. Als in de tabel bijvoorbeeld 2018 staat, dan betekent dit dat hierna geen meting meer heeft plaatsgevonden. Als referentiemeting voor de gemeente Meierijstad vermelden we het gemiddelde van gemeenten in de klasse › 50.000 en ‹ 100.000 inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?
Bij de 2e W-vraag "Wat gaan we daarvoor doen?" staan op dit moment nog geen activiteiten. De activiteiten die in het college werkprogramma voor 2023 staan nemen we na vaststelling op.

Wat kost het?

Bij het onderdeel "Wat kost het?" (3e W-vraag) staan de lasten en baten van deze begroting inclusief de ontwikkelingen, waarover u een besluit neemt bij de begrotingsbehandeling. Een toelichting op ontwikkelingen › € 50.000 voor bestaand en nieuw beleid vindt u bij de begrotingsprogramma's.

De cijfers en de toelichtingen bij "Wat kost het?" komen sinds de begroting 2022 direct uit onze (financiële) systemen. Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was.
De bestuurlijke keuzevrijheid zit vooral in de categorieën nieuw beleid, bestaand beleid en investeringen 2023. Voor de categorieën gemeentefonds, loon- en prijsontwikkelingen, kapitaallasten, overige technische aanpassingen en wijzigingen ‹ € 50.000 is de bestuurlijke keuzevrijheid beperkt.

Hieronder leggen we uit welke ontwikkelingen we opnemen per categorie.

- Bestaand beleid: ontwikkelingen van reguliere taken of eerdere raadsbesluiten., financiële vertaling van de begrotingsuitgangspunten, actuele ontwikkelingen met beperkte bestuurlijke keuze.
- Nieuw beleid: integrale afweging, zoals het college die bij de begroting voorstelt.
- Gemeentefonds: effecten uit de circulaires gemeentefonds en specifieke berichten vanuit het Rijk.
- Investeringen 2023: kapitaallasten voor de investeringen 2023, waarover u besluit bij de begrotingsbehandeling in november 2022.
- Kapitaallasten: wijzigingen in de kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen die al gerealiseerd zijn of in uitvoering zijn.
- Loon- en prijsontwikkelingen: informatie over de besteding van de stelpost Loon- en prijsontwikkelingen. Ook aanvullingen of vrijval van de stelpost vallen in deze categorie.
- Overige technische aanpassingen: financieel technische aanpassingen, die voor de hele begroting budgettair neutraal zijn. Bij de programma's wijzigen wel de lasten en/of baten.
- Wijzigingen ‹ € 50.000: kleine wijzigingen van bestaand beleid.

De toelichtingen voor de categorieën bestaand beleid en nieuw beleid staan bij de programma's onder kopje Wat kost het?. Een toelichting op de investeringen 2023 staat bij programma's onder kopje Investeringen. De overige categorieën zijn in de financiële samenvatting toegelicht.

Bij de toelichtingen zijn de netto gevolgen opgenomen. Dit betekent dat er bij incidentele ontwikkelingen met als dekking een reserve een "nul" staat, omdat het effect op het geraamde resultaat nihil is. In de toelichting is het incidentele bedrag vermeld.

Investeringen
In het onderdeel Investeringen gaan we in op de nieuwe investeringen van het komende begrotingsjaar. Hierover neemt u bij de begrotingsbehandeling een besluit.

In het onderdeel financiële informatie programmaplan gaan we in op onderwerpen als algemene dekkingsmiddelen (onder andere algemene uitkering), overhead, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.

De (verplichte) paragrafen gaan in op lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

Financiële begroting
De financiële begroting staat onder het kopje Financiën. Dit is onderverdeeld in financiële begroting, financiële positie en het overzicht naar taakvelden. Bij financiële begroting staat het overzicht van baten en lasten, incidentele baten en lasten, structurele reservemutaties en de uitgangspunten van het opstellen van de begroting. Dit alles voorzien van een toelichting. In de financiële positie gaan we in op onderwerpen als: geprognosticeerde balans, EMU-saldo, investeringen, financiering en reserves en voorzieningen.

PROGRAMMALIJNEN

PARTICIPATIE

Informatie over de programmalijnen kunt u lezen in het collegewerkprogramma 2022-2026.

LEEFBAARHEID

Informatie over de programmalijnen kunt u lezen in het collegewerkprogramma 2022-2026.

DUURZAAMHEID

Informatie over de programmalijnen kunt u lezen in het collegewerkprogramma 2022-2026.

VERANDEROPGAVE OMGEVINGSWET

Informatie over de programmalijnen kunt u lezen in het collegewerkprogramma 2022-2026.

INCLUSIE

Informatie over de programmalijnen kunt u lezen in het collegewerkprogramma 2022-2026.

GEZONDHEID

Informatie over de programmalijnen kunt u lezen in het collegewerkprogramma 2022-2026.

ZELFORGANISATIE

Informatie over de programmalijnen kunt u lezen in het collegewerkprogramma 2022-2026

PROGRAMMA'S

BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VASTGOED

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
Meierijstad is een bestuurskrachtige gemeente. In de regio stellen we ons op als een gemeente met 100.000+ inwoners. De gemeente werkt informatiegestuurd, hanteert burger- en overheidsparticipatie op maat en kent een dienstverlening dicht bij de inwoner, waarover de inwoners meer dan tevreden zijn. Met participatie geven we inwoners een stem. Daarbij zetten we niet alleen in op de rol van bruggenbouwer tussen voor- en tegenstanders. We vinden het ook belangrijk om juist het stille midden te versterken.

In Meierijstad voelt iedereen zich thuis. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. Afspraak is afspraak. Werken aan vertrouwen van inwoners in de overheid en voorkomen of doorbreken van polarisatie in de samenleving, vinden wij belangrijk. Verbindende participatie en een laagdrempelige gemeente past daarbij. De bestuurders en ambtenaren van Meierijstad bieden ruimte aan inwoners, zijn herkenbaar, betrokken, en benaderbaar. De gemeente is een aantrekkelijke werkgever. De ambtelijke organisatie is divers en inclusief.

De maatschappelijke opgaven houden niet op bij de gemeentegrens. In samenwerkingsrelaties zijn we een (pro-)actieve partner en soms een trekker. Het bestuur behartigt als ambassadeur en lobbyist de belangen van de gemeente met de professionaliteit van een 100.000+ gemeente.

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Bestuur
Een strategische visie 2035 op Meierijstad, geïnspireerd door de producten van de Raad van Verbeelding.
Initiatieven ontstaan op basis van het uitdaagrecht (right to challenge).
Participatie op maat voor onze inwoners en belanghebbenden, door ze vroegtijdig te betrekken (beginspraak), samen te leren, en te versterken wat er al is.
Meer bewustzijn over polarisatie en dit bespreekbaar maken in Meierijstad. De burgemeester is daarbij de gemeentelijke ambassadeur in de strijd tegen polarisatie in Meierijstad.
Een toekomstbestendig bestuurscentrum in Sint-Oedenrode met behoud van een raadzaal.
De juiste balans tussen ambities van het gemeentebestuur en de capaciteit van de ambtelijke organisatie.
Een sterke positie op regionaal, provinciaal en (inter-)nationaal niveau. Het behouden en zo mogelijk uitbreiden van bestuurlijke posities in de regio, de provincie en landelijk past daarbij.

Dienstverlening
Een dienstverlening die klantvriendelijk, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij is, waarbij we klare taal gebruiken. Waarbij we overbodige regels schrappen en procedures versnellen waar mogelijk.

Vastgoed
Een informatie gestuurde exploitatie van ons vastgoed.
Een informatiebeveiliging van de gemeente die op orde blijft en is voorbereid op cybercrisis en online aangejaagde ordeverstoringen door het instellen van een ICT-audit commissie.

Beleidsindicatoren
In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren weer voor programma 0. In tegenstelling tot de indicatoren bij de overige programma's zijn deze indicatoren gegevens uit de eigen begroting. Een vergelijking met referentiegemeenten is bij het opstellen van de begroting niet te maken.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Formatie, Fte per 1.000 inwoners	-	2022	n.v.t.	7,1	2023	n.v.t.	7,4
Bezetting, Fte per 1.000 inwoners	-	2022	n.v.t.	6,4	2023	n.v.t.	6,8
Apparaatskosten	-	2022	n.v.t.	638,2	2023	n.v.t.	663,7
Externe inhuur. Kosten als % van totale loonsom	-	2022	n.v.t.	2,0%	2023	n.v.t.	3,7%
Totale kosten externe inhuur (bedrag x € 1.000)	-	2022	n.v.t.	875,9	2023	n.v.t.	1.685
Overhead, % van totale lasten.	-	2022	n.v.t.	9,4%	2023	n.v.t.	8,8%

Toelichting op de tabel:

Bezetting versus formatie
In de begroting 2023 zijn de loonkosten geraamd van de volledige goedgekeurde formatie per 1 januari 2023 De bezetting is een momentopname van juni 2022 van de functies welke daadwerkelijk zijn ingevuld. In de loop van het jaar wijzigt deze bezetting voortdurend door verloop en vacatures. De formatie per 1.000 inwoners is iets toegenomen. Dit komt met name door formatie-uitbreidingen die vanaf de begroting 2022 (met name extra formatie informatiemanagement), en via afzonderlijke voorstellen (actieplan versnelling woningbouw) en bestuursrapportages zijn vastgesteld.

Externe inhuur
In de begroting wordt een budget opgenomen voor inhuur. Op sommige budgetten is daar standaard een bedrag voor geraamd. Daarnaast is er altijd wat vacatureruimte (zie uitleg bezetting versus formatie). Gedurende het jaar wordt een deel van deze vacatureruimte gebruikt als dekking om externe medewerkers in te huren. Zodoende is de begrote inhuur altijd een lager bedrag dan dat er in werkelijkheid wordt betaald. Daar staat tegenover dat de werkelijke kosten van de formatie lager zijn. De toename van de raming aan externe kosten zit met namen in extra inhuurbudgetten die bij de begroting 2023 worden vastgesteld (bijvoorbeeld veiligheidsinformaitieknooppunten (VIK), aanpak vakantieparken en professionaliseringsslag vastgoedbeheer).

Apparaatskosten en Overheadkosten
Apparaatskosten zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel-, organisatie-, huisvesting-, materieel- en automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie. Bij de apparaatskosten zijn alle personeelskosten meegenomen. De apparaatskosten per inwoner zijn behoorlijk gestegen. Dit komt door het verwerken van de te verwachten loonontwikkeling 2023 en door een toename van de formatie ten opzichte van de begroting 2022.
Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In tegenstelling tot apparaatskosten zijn hierbij dus niet alle personeelskosten meegenomen, maar alleen de personeelskosten ten behoeve van sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Het percentage van de overhead wordt bepaald door de kosten van de overhead te delen door de totale lasten van de begroting (exclusief toevoeging reserves).
De overheadkosten zijn gestegen. Ook is het totaal van de lasten van de begroting (exclusief toevoeging reserves) gestegen. Bij de begroting 2022 berekend op € 241 miljoen en bij de begroting

2023 € 266 miljoen. Hierdoor wordt het overheadpercentage, ondanks een toename van de overheadkosten lager.

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-4.793	-5.243	-5.493	-5.571
1e bestuursrapportage 2022	-106	-106	41	41
2e bestuursrapportage 2022	2	2	2	2
Geraamd resultaat (startsituatie)	-4.896	-5.347	-5.451	-5.528
Nieuw beleid	-150	-150	-150	-150
Kapitaallasten	7	11	49	44
Overige technische aanpassingen	-157	-157	-157	-157
Wijzigingen (‹ € 50.000)	-44	-44	-44	-44
Totaal ontwikkelingen	-344	-340	-302	-307
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-5.240	-5.687	-5.753	-5.835

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	6.971	9.416	7.531	7.485	7.319	7.368
Baten	3.000	2.196	1.375	1.375	1.375	1.375
Geraamd saldo van baten en lasten	3.971	7.220	6.156	6.110	5.944	5.993
Toevoeging reserves	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Onttrekking reserves	5.278	8.670	4.416	3.922	3.691	3.658
Geraamd resultaat	2.193	2.050	5.240	5.687	5.753	5.835

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer. onder "Wat kost het".
Wanneer er een "min-teken" voor de bedragen in de tabel en de toelichting staat, betekent dit dat er een nadelig effect is op het geraamd exploitatieresultaat.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	-150	-150	-150	-150
Kapitaallasten	7	11	49	44
Overige technische aanpassingen	-157	-157	-157	-157

Wijzigingen (‹ € 50.000)	-44	-44	-44	-44
Totaal mutaties Begroting 2023	-344	-340	-302	-307

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	-150	-150	-150	-150
Professionaliseringsslag vastgoedbeheer	0	0	0	0

Voor het optimaal inzetten van ons maatschappelijk vastgoed door middel van informatiegestuurde exploitatie van de portefeuille en voor de doorgroei van operationeel naar strategisch vastgoedbeheerder stellen we voor de komende 2 jaren € 250.000 aan inhuurbudget beschikbaar te stellen (€ 125.000 voor 2023 en € 125.000 voor 2024). De inhuur wordt ingezet voor zowel onderzoek en advisering als voor ondersteuning en uitvoering. De lasten worden onttrokken uit de algemene risicoreserve.

Strategische promotie en profilering	-150	-150	-150	-150

Om de juiste bezoekers, bewoners, bedrijven en bollebozen te trekken is strategische promotie en profilering nodig. Bijvoorbeeld door de inzet van groepsgerichte (promotionele) acties, activiteiten en evenementen en marketing.

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2023 opgenomen met de kapitaallasten zijn per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

Binnen programma 0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2023.

VERBONDEN PARTIJEN

- N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten
- Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)
- N.V. Brabant Water
- Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint-Oedenrode

VEILIGHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk: zowel in wijken, buurten, dorpen alsook op bedrijventerreinen en in het buitengebied. Een thuisgevoel is je ook veilig voelen. We willen aan de voorkant komen van de veiligheidsproblematiek. Preventief en vroeg signaleren heeft de voorkeur boven achteraf reageren. Cyberveiligheid, het tegengaan van (drugs)criminaliteit, ondermijning en het voorkomen dat jongeren het verkeerde pad op gaan zijn speerpunten.
Wij willen toegerust zijn om op onvoorziene omstandigheden adequaat te reageren. De coronacrisis en de opvang van vluchtelingen hebben de noodzaak hiervan duidelijk gemaakt.

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Veiligheid, toezicht en handhaving
Toezicht en handhaving zijn kwantitatief en kwalitatief op orde.
Behoud van een politiebureau voor het politieteam Meierijstad.

Integrale Veiligheid
De domeinen zorg en veiligheid zijn structureel, zowel preventief als repressief, verbonden.
Inwoners en bedrijven zijn bewust van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit en weten maatregelen te nemen tegen deze vorm van criminaliteit.

Veiligheidsregio, brandweer en crisisbeheersing
Een brandweer die kwalitatief kan blijven presteren met een daarbij passende huisvesting.

Beleidsindicatoren
In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	Stichting Halt	2020	9	9	2021	6	6
Winkeldiefstallen, per 1.000 inwoners	CBS-Diefstallen	2020	1,9	0,9	2021	1,6	0,7
Geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners	CBS-Criminaliteit	2020	4,4	2,5	2021	4	2,4
Diefstallen uit woning, per 1.000 inwoners	CBS-Diefstallen	2020	1,8	1,4	2021	1,4	0,9

Vernielingen en beschadigingen (openbare ruimte), per 1.000 inwoners	CBS-Criminaliteit	2020	6,5	5,0	2021	5,7	4,0

Voor het beleidsdoel "1.1 Een veilige leefomgeving in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit" zijn eigen indicatoren gedefinieerd. Deze zijn opgenomen in de volgende tabel.

Indicator	Bron	Streefwaarde	Jaar	Realisatie	Jaar	Realisatie
Veiligheidsbeleving eigen buurt	Veiligheidsmonitor	7,5 (1 tot 10)	2019	7,8	2021	7,8
Leefbaarheid woonbuurt	Veiligheidsmonitor	7,7 (1 tot 10)	2019	7,9	2021	7,8
Voelt zich wel eens onveilig	Veiligheidsmonitor	25,0%	2019	28,8%	2021	28,7%

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-6.322	-6.321	-6.320	-6.328
1e bestuursrapportage 2022	-96	-96	-96	-96
2e bestuursrapportage 2022	2	2	2	2
Geraamd resultaat (startsituatie)	-6.417	-6.415	-6.415	-6.423
Nieuw beleid	-230	-230	-230	-230
Kapitaallasten	0	0	0	-1
Loon- & Prijsindexatie	-268	-268	-268	-268
Overige technische aanpassingen	113	113	113	113
Totaal ontwikkelingen	-385	-385	-385	-386
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-6.801	-6.800	-6.800	-6.808

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

1 Veiligheid (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	6.763	7.260	7.069	7.060	7.068	7.068
Baten	442	518	260	260	260	260
Geraamd saldo van baten en lasten	6.321	6.742	6.809	6.800	6.808	6.808
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0

Onttrekking reserves	111	372	8	0	8	0
Geraamd resultaat	6.210	6.369	6.801	6.800	6.800	6.808

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".
De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.
Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;
Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	-230	-230	-230	-230
Kapitaallasten	0	0	0	-1
Loon- & Prijsindexatie	-268	-268	-268	-268
Overige technische aanpassingen	113	113	113	113
Totaal mutaties Begroting 2023	-385	-385	-385	-386

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	-230	-230	-230	-230
Aanpak vakantieparken	-150	-150	-150	-150

In 2020 heeft de gemeenteraad de visie op de Molenheide vastgesteld. Om uitvoering te geven aan de visie en de opdracht om met inachtneming van de menselijke maat het gebruik terug te brengen naar de oorspronkelijke bestemming zijn structurele middelen nodig.
De gemeente Meierijstad is ambtelijke en bestuurlijk betrokken bij de landelijke actievakantieparken en heeft ter uitvoering van een landelijke pilot middelen ontvangen voor 2022 en de eerste helft van 2023.
Deze middelen zijn niet toereikend om gedurende een lange periode (ca. 10 jaar) uitvoering te geven aan de bestuurlijke opdracht. Naar verwachting zijn deze middelen tot 2032 nodig.

Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK)	-80	-80	-80	-80

In 2022 is het VIK in nauwe samenwerking met interne en externe partners als politie, de Taskforce - RIEC Brabant vanuit het interne project informatiegestuurd werken (IGW) ontwikkeld.
Het Veiligheidsinformatieknooppunt (verder VIK). verbindt datasets van verschillende gemeentelijke domeinen en ketenpartners. Het VIK geeft de gebruiker met 1 druk op de knop een overzicht uit de beschikbare data, waardoor er direct een beeld is van afwijkende of mogelijk verdachte situaties. Op basis van dit gegenereerde inzicht komt de gemeente op een goede informatiepositie
Het VIK dient tegelijkertijd ook een tweede doel; met het VIK kunnen we ook trends of ontwikkelingen over tijd signaleren en in die zin ondersteunt het VIK de gemeente in de uitvoering van de regierol en de uitvoering van wettelijke taken binnen de keten veiligheid, toezicht, handhaving, preventie, en vergunningen. Dit vergroot de efficiency en effectiviteit van gemeentelijke activiteiten binnen deze keten. Doordat het VIK gevuld wordt op basis van gegevens uit bestaande basisregistraties en reguliere werkprocessen kan in de toekomst ook een neveneffect worden bereikt. Denk hierbij aan optimalisatie van de werkprocessen, verhoogde datakwaliteit door efficiëntie in registratie.
Om het VIK langdurig en effectief te kunnen gebruiken zijn er structurele middelen nodig voor onderhoud programma's, opleiding maar tevens voor de inzet van een informatieanalist.

INVESTERINGEN

Binnen programma 1 Veiligheid zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2023.

VERBONDEN PARTIJEN

- Veiligheidsregio Brabant-Noord
- Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

VERKEER, VERVOER EN OPENBARE RUIMTE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
Meierijstad is duurzaam bereikbaar voor wonen (duurzaam en gezond Meierijstad), werken (bereikbaar Meierijstad) en leven (leefbaar Meierijstad). Voorzieningen zijn voor iedereen bereikbaar. Een kwaliteitssprong voor verkeersveiligheid, het fietsgebruik, verduurzaming van automobiliteit en de kwaliteit van de openbare ruimte zijn speerpunten, zodat de leefbaarheid wordt vergroot.

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Verkeer en vervoer
Betere bereikbaarheid van Meierijstad en een betere afwikkeling van het verkeer op de N279, dit alles in balans met de leefbaarheid in de omgeving.
Bij een eventueel nieuw tracé van (of aan) de N279 ter hoogte van Veghel staat zorgvuldigheid voorop en wordt de samenleving breed betrokken. Een maatschappelijke kosten- en batenanalyse wordt meegewogen bij de besluitvorming, om zoveel mogelijk overlast in wijken en dorpen te voorkomen.
Een integrale gebiedsontwikkeling Rembrandtlaan Veghel met inachtneming en versterking van de omgeving, in combinatie met de ontwikkeling van de N279.
Versterking van de bereikbaarheid, veiligheid en ontwikkeling van de A50 corridor Eindhoven-Nijmegen door middel van de Mobiliteitsaanpak A50.
Inzicht in de haalbaarheid van 2 snelfietsroutes (van 's-Hertogenbosch naar Veghel en de route Eindhoven-Sint-Oedenrode-Veghel), om fietsgebruik te stimuleren.
Behoud van het huidige niveau van aanbod openbaar vervoer en versterking waar mogelijk, met aandacht voor de Noordkade en de kleine kernen. Daarbij kan gedacht worden aan het gebruik van duurzame mobiliteitsmiddelen zoals de deelauto of de elektrische fiets.
Een herziene parkeernota, inclusief positionering laadpalen.

Beheer openbare ruimte
Een veilige, schone, uitnodigende openbare ruimte.
Een besluit van de raad over beeldkwaliteit openbaar groen, met oog voor biodiversiteit en de daarmee gemoeide kosten.

Economische havens en waterwegen
Meer goederenvervoer over water ter vervanging van wegtransport.

Beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren van Programma 2 zijn vervallen.

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-12.692	-12.713	-13.524	-13.565
Mutaties oktober 2021 tot en met juli 2022	4	1	1	1
1e bestuursrapportage 2022	-1.172	-1.173	-873	-871
2e bestuursrapportage 2022	-25	-24	-24	-24
Geraamd resultaat (startsituatie)	-13.885	-13.908	-14.419	-14.458
Bestaand beleid	121	186	-182	-136
Nieuw beleid	-485	-100	-100	-100
Investeringen 2023	0	-272	-270	-267
Kapitaallasten	-37	-33	-49	-44
Overige technische aanpassingen	-263	-263	-263	-264
Wijzigingen (‹ € 50.000)	-21	-21	-21	-21
Totaal ontwikkelingen	-685	-503	-885	-832
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-14.571	-14.411	-15.304	-15.291

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	33.844	35.164	35.937	35.606	36.320	36.217
Baten	22.079	21.348	21.164	21.015	20.835	20.859
Geraamd saldo van baten en lasten	11.764	13.816	14.773	14.592	15.485	15.359
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	151	606	202	181	181	68
Geraamd resultaat	11.613	13.210	14.571	14.411	15.304	15.291

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".
De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.
Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;
Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	121	186	-182	-136
Nieuw beleid	-485	-100	-100	-100
Investeringen 2023	0	-272	-270	-267
Kapitaallasten	-37	-33	-49	-44

Overige technische aanpassingen	-263	-263	-263	-264
Wijzigingen (‹ € 50.000)	-21	-21	-21	-21
Totaal mutaties Begroting 2023	-685	-503	-885	-832

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	121	186	-182	-136
Aanpassen huidige werkwijze onderhoud wegbermen- en sloten	-300	-300	-300	-300

De huidige werkwijzen voor beheer en onderhoud van de wegbermen en sloten dient te worden aangepast n.a.v. amendement 27 januari 2022, inhoudende:
a. Jaarlijks snoeien van randen op recreatieve paden bij overdadige houtgroei;
b. Jaarlijks maaien van bermsloten en afvoeren van maaisel, conform het beleid van de voormalige gemeente Veghel.

Energiekosten	0	0	0	0

Vanaf 2023 heeft Meierijstad een nieuw (regionaal) contract voor elektriciteit en aardgas voor eigen gebruik. De grote verbruikers zijn gebouwen, openbare verlichting en rioolpompen en -gemalen. Sinds 2021 is de energiemarkt onstabiel en sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne nog onvoorspelbaarder geworden. Dat zorgt ook voor onzekerheden in de begroting van Meierijstad. Op de energiemarkt werkt men met dagkoersen. Het moment waarop je de prijs 'vastklikt' is van wezenlijk belang voor de kosten van de hele contractperiode. Voorheen was dat redelijk voorspelbaar, maar met de huidige ontwikkelingen niet meer. Het regionale inkoopteam heeft een strategie uitgewerkt, waarmee de risico's van prijsfluctuaties op de markt zoveel mogelijk gespreid worden. Ook al spreiden we die risico's, dan hebben we nog steeds met een flinke prijsstijging te maken ten opzichte van het huidige contract. De regio laat zich adviseren door een extern deskundige, die ook de prijsstijging voor ons inschat op basis van de meest actuele informatie. Voor Meierijstad is nu de verwachting dat we in 2023 1,7 miljoen euro meer betalen voor de levering van elektriciteit en gas dan in 2022. Daarvan komt ca. 250.000 euro ten laste van de rioolheffing, de rest komt ten laste van de exploitatie. We weten de definitieve jaarlijkse energiekosten pas laat in 2022 voor het jaar 2023. Het is op dit moment onzeker of en hoe het Rijk omgaat met compensatie voor hogere energieprijzen in de algemene uitkering.

Kostendekkendheid Riolering 2023-2027	421	486	118	164

Met deze wijziging maken we de posten voor Riolering kostendekkend over de periode 2023-2027. In verband met de gestegen kosten voor Riolering, stijgt de onttrekking uit de voorziening.

Ondersteuning watersamenwerking As50+	0	0	0	0

Gemeente Meierijstad is sinds 1-1-2022 penvoerder namens de Watersamenwerking As50+. De andere deelnemers zijn: Bernheze, Boekel, Maashorst, Oss, Waterschap Aa en Maas en Brabant Water. Meierijstad verzamelt alle kosten en verstuurt aan het einde van het jaar een factuur naar de andere deelnemers. Totale lasten bedragen € 130.000 en de externe opbrengsten € 118.000. (met dit bedrag is al rekening gehouden in het vastgestelde Programma Water en Riolering (PWR)). Budgettair Neutraal

Nieuw beleid	-485	-100	-100	-100
Herstel droogteschade openbaar groen 2023	-385	0	0	0

In 2018, 2019 en 2020 was het extreem droog. Hierdoor is er veel beplanting en bomen in de openbare ruimte doodgegaan en zijn gazons verdroogd.
We hebben de schade eind 2020 geïnventariseerd. Het betreft locaties binnen de bebouwde kommen. De schade moet hersteld worden om de gewenste beeldkwaliteit van het openbaar groen te behouden.
2023: € 385.000 ten laste van de algemene risicoreserve.

Onderzoek naar behoefte en capaciteit gemeentelijke begraafplaatsen	0	0	0	0

Het aantal begrafenissen op de gemeentelijke begraafplaatsen neemt de laatste jaren af, in aansluiting op de landelijke trend. Ook verandert de behoefte aan begraafmogelijkheden (natuurlijk begraven, urnengraven, duurzaam begraven etc.). Deze ontwikkelingen en de noodzaak om een deel van de begraafplaats in Erp her in te richten (vanwege een besluit in 2005 (zie beheerplan gemeentelijke begraafplaatsen 2021)), is een studie noodzakelijk naar de behoefte en benodigde

capaciteit op de gemeentelijke begraafplaatsen de komende jaren. De kosten van een dergelijke studie bedragen € 20.000 en worden gedekt uit de algemene reserve.

Vervanging probleembomen	-100	-100	-100	-100

In het bomenbeleidsplan (2020) is beleid opgesteld voor de omgang met overlast door bomen in de openbare ruimte. Uitgangspunt is dat het hebben van een boom ook een bepaalde mate van overlast met zich meebrengt die mensen moeten accepteren. Zie hiervoor het bomenbeleidsplan
Soms veroorzaken bomen in de openbare ruimte echter overmatige overlast. In het bomenbeleidsplan 2020 is daarom voorzien in een structureel budget om dit soort extreme gevallen op te kunnen lossen.

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2023 opgenomen met de kapitaallasten zijn per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

(bedragen x € 1.000)	Investering	Kapitaallasten			
Naam investering		2023	2024	2025	2026
Investeringen riolering 2023	203	0	0	0	0
Vervanging van bovengrondse glascontainers door ondergrondse glascontainers	150	-16	-16	-16	-16
Vervanging wegen 2023	5.000	0	-217	-215	-213
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2023	1.100	0	-55	-55	-54

Investeringen riolering 2023

Investeringen riolering 2023 conform het vastgestelde Programma Water en Riolering (PWR) 2022-2026. Betreft Individueel behandeling afvalwater Bouwkundig € 78.520 en Individueel behandeling afvalwater Mechanisch € 124.500.

Vervanging van bovengrondse glascontainers door ondergrondse glascontainers

In Meierijstad hebben we 58 glascontainers waarvan 42 eigen ondergrondse containers en bovengrondse containers die we huren. Ter verbetering van het innemen/ophalen van verpakkingsglas van bewoners wordt een project opgesteld om bovengrondse glascontainers te vervangen door ondergrondse.

Vervanging wegen 2023

Op basis van visuele inspecties en onderzoeken is vastgesteld dat in 2023 en daaropvolgende jaren, onderstaande en andere wegen moeten worden vervangen. De onderstaande lijst kan veranderen na uitvoering van onderzoeken.

- Marshallweg i(Veghel)
- Steeg (buiten de kom) (Schijndel)
- Damianenweg (Sint-Oedenrode)
- Parklaan (Veghel)
- Hool (Erp)
- Bremhorst (Sint-Oedenrode)
- Wegen bij het industrieterrein den Dubbelen
- En andere wegen

De kwaliteit van de verhardingen in deze wegen is dan zodanig dat het gebruik niet langer zonder risico zal zijn. Gebruikers kunnen er schades door ondervinden.
De middelen worden gebruikt om de verhardingen te vervangen zodat opnieuw de veiligheid van het gebruik wordt geborgd en de bereikbaarheid van voorzieningen voor alle stakeholders wordt verzekerd.
kosten 2023: €5.000.000,-

Vervangingsprogramma openbare verlichting 2023

In de periode 2020 - 2030 wordt de gehele openbare verlichting vervangen. Hiervoor is een vervangingsprogramma opgesteld. Om dit programma te kunnen uitvoeren stellen we voor om

jaarlijks via de kadernota € 1.100.000 beschikbaar te stellen.
De kapitaallasten in 2023 worden gedekt uit de stelpost vervangingsprogramma openbare verlichting.

VERBONDEN PARTIJEN

Voor dit programma zijn geen verbonden partijen gedefinieerd.

ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
Een relatief hoge werkgelegenheid, een aantrekkelijk ondernemingsklimaat en een goed sociaal voorzieningenniveau vormen een prima uitgangspositie voor welzijn en brede welvaart in Meierijstad. Dit willen wij, rekening houdend met de huidige krapte op de lokale arbeidsmarkt, vasthouden en versterken. Uitgangspunt is inzet vanuit de Participatiewet.

Meierijstad vervult een vooraanstaande rol in de Brabantse economie met vooral veel bedrijvigheid in agrifood en de maakindustrie, maar ook in de logistiek en bouw (met zo'n 50.000 arbeidsplaatsen en rond de 8.600 ondernemingen). We zijn een dominante speler in het hart van de regio Noordoost Brabant/Agrifood Capital en we intensiveren de relatie met Brainport Eindhoven.

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Toekomstbestendig ondernemingsklimaat
Sterker ondernemerschap door ruimte voor nieuwe lokale (startups) en groeiende (scale-ups) bedrijven. Ondersteuning van ondernemers die omschakelen of stoppen, alsook het stimuleren van innovatieve bedrijven. Hierbij is aandacht voor specifieke thema's zoals voedsel, techniek, schone energie, groener transport en sociaal ondernemen.
Stevigere samenwerking met ondernemers en onderwijs (3O's), lokaal en bovenlokaal.
Passende economische steunmaatregelen voor door de coronacrisis getroffen ondernemers in het midden- en kleinbedrijf (mkb) en zelfstandige ondernemers zonder personeel (zzp-ers).

Ruimtelijk-economische ontwikkeling
Nieuw bedrijfsterrein voor onze groeiende bedrijven, met plek voor (boven)regionalebedrijvigheid wanneer dit ons economisch ecosysteem (mensen, winst en planeet) versterkt. Voor een zorgvuldige inpassing is een uitgifteprotocol leidend, waarbij uitgangspunt is dat zwaardere bedrijvigheid thuishoort op bedrijventerreinen en we rekening houden met de leefbaarheid in onze 13 kernen, zodat het thuisgevoel gewaarborgd blijft.
Ruimte voor ondernemerschap om via vernieuwing en verduurzaming bij te dragen aan een vitaal en dynamisch buitengebied.
Passende en menswaardige (conform SNF-norm) huisvesting voor onze internationale werknemers.
Doorontwikkeling van onze winkelconcentratiegebieden door slimmer en zorgvuldig ruimtegebruik, met het lef om functies te veranderen.
Een levendig en aantrekkelijk Meierijstad door het ondersteunen en stimuleren van evenementen, groot en klein.

Sterke samenwerking en positionering
Meierijstad is een krachtige samenwerkingspartner. Met allianties in bovenlokale netwerken die voordelen bieden qua kennis, uitvoeringskracht of (beleids-)beïnvloeding. Voorbeelden zijn het netwerk Middelgrote Gemeenten (M50), de regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant/ Agrifood Capital (RNOB/AFC), de taskforce economisch herstel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de samenwerking met andere regio's zoals Food.nl.

Beleidsindicatoren
In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We

hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Functiemenging	CBS BAG/LISA-bewerking ABF Research	2020	52,0%	59,1%	2021	52,1%	59,2%
Vestigingen (van bedrijven), per 1.000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	LISA	2020	145	151	2021	152,4	161

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-745	-736	-736	-731
Mutaties oktober 2021 tot en met juli 2022	49	49	49	49
Geraamd resultaat (startsituatie)	-697	-688	-688	-683
Bestaand beleid	69	69	69	69
Nieuw beleid	-100	-100	-100	-100
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige technische aanpassingen	-595	-595	-595	-595
Wijzigingen (‹ € 50.000)	13	13	13	13
Totaal ontwikkelingen	-613	-613	-613	-613
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-1.310	-1.301	-1.301	-1.295

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

3 Economie (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	43.911	38.516	46.496	29.915	24.666	14.458
Baten	42.630	37.311	45.046	28.574	23.366	13.163
Geraamd saldo van baten en lasten	1.281	1.205	1.450	1.341	1.301	1.295
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	555	518	140	40	0	0
Geraamd resultaat	726	687	1.310	1.301	1.301	1.295

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".
De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.
Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;
Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	69	69	69	69
Nieuw beleid	-100	-100	-100	-100
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige technische aanpassingen	-595	-595	-595	-595
Wijzigingen (‹ € 50.000)	13	13	13	13
Totaal mutaties Begroting 2023	-613	-613	-613	-613

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	69	69	69	69
Toerekening uren GREX	69	69	69	69

Vanaf 2023 wordt de doorbelasting van de loonkosten aan de GREX hoger. Het betreft € 8.600 voor de bedrijventerreinen en € 60.000 voor de woningbouwcomplexen. Deze stijging moet nog toegerekend worden aan complexen binnen de Grondexploitatie.

Nieuw beleid	-100	-100	-100	-100
Evenementencoördinator	-100	-100	-100	-100

Evenementen raken vele beleids- en uitvoeringszaken. Er is behoefte aan een evenementencoördinator als centraal aanspreekpunt voor zowel intern (vergunningverleners, veiligheid, verkeer, sport, recreatie, citymarketing, bestuur, GOeP) als extern (organisatoren, veiligheidsregio, hulpdiensten, omwonenden).
In kader van kermisbeleid is afgesproken (besluit gemeenteraad) dat de gemeente voor 1 dag per week een kermiscoördinator aanstelt voor de ondersteuning van de nieuwe en bestaande stichtingen die zich met kermissen bezig houden.
Gelet op de breedte van de werkzaamheden wordt ingezet op een fulltime functie, waarvan 4 dagen evenementencoördinator en 1 dag kermiscoördinator.

INVESTERINGEN

Binnen programma 3 Economie zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2023.

VERBONDEN PARTIJEN

- Regio Noordoost Brabant
- Stichting Agrifood Capital

ONDERWIJS

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
Onderwijs is een belangrijke pijler voor de leefbaarheid in de kernen. We willen gelijke kansen voor alle kinderen via doorlopende ontwikkellijnen van kinderopvang naar de basis- school en vervolgens naar het voortgezet onderwijs. Laaggeletterdheid is nadrukkelijk aangehaakt, ook op de weg naar inclusiever onderwijs. Er is een intensieve samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp, net als een stevige samenwerking tussen Onderwijs-Overheid-Ondernemers (3 O's).

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Basisonderwijs
Basisonderwijs dicht bij huis in elke kern behouden, waarbij behoud van kwaliteit uitgangspunt is.

Onderwijshuisvesting
Passende onderwijshuisvesting op basis van het integraal huisvestingsplan (IHP). Bij investeringen in onderwijshuisvesting is een multifunctionele accommodatie uitgangspunt.

Onderwijsbeleid
Herijking van de Lokaal Educatieve Agenda Meierijstad met thema's zoals: taal, inclusief onderwijs en aansluiting onderwijs-jeugdhulp.
Integrale Kindcentra (IKC).
Een overkoepelende visie op de gemeentelijke rol in het onderwijs (inclusief de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt) met een uitvoeringsprogramma.
Realisatie van een hybride leer-/werkfabriek 'The Chocolate Factory' (de chocoladefabriek) in samenwerking met het onderwijs en bedrijfsleven.

Beleidsindicatoren
In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Relatief verzuim	DUO/Ingrado	2020	26	12	2021	20	10
Absoluut verzuim	DUO/Ingrado	2020	2,0	1,9	2021	1,9	1,2
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (12-23 jaar, uitgedrukt in deelnemers VO en MBO)	DUO/Ingrado	2020	1,8%	1,4%	2021	1,8%	1,3%

Toelichting:

Jaar 2020 is schooljaar 2019/2020.
Absoluut verzuim is het aantal niet ingeschreven leerlingen per 1.000 leerlingen.
Relatief verzuim is het aantal ingeschreven leerlingen dat ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen.

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-6.996	-7.093	-7.080	-7.081
Mutaties oktober 2021 tot en met juli 2022	-34	-34	-34	-33
1e bestuursrapportage 2022	-90	-90	-90	-90
2e bestuursrapportage 2022	-10	-10	-10	-10
Geraamd resultaat (startsituatie)	-7.130	-7.227	-7.213	-7.214
Bestaand beleid	0	0	0	0
Investeringen 2023	0	-144	-497	-494
Kapitaallasten	-34	-32	-31	-10
Loon- & Prijsindexatie	-4	-4	-4	-4
Overige technische aanpassingen	53	53	53	53
Wijzigingen (‹ € 50.000)	0	0	11	11
Totaal ontwikkelingen	14	-127	-469	-445
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-7.115	-7.354	-7.682	-7.659

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

4 Onderwijs (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	9.349	11.951	9.957	10.868	9.490	9.139
Baten	2.325	4.675	1.888	1.275	1.284	1.283
Geraamd saldo van baten en lasten	7.024	7.277	8.068	9.593	8.206	7.856
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	550	781	953	2.239	524	197
Geraamd resultaat	6.475	6.496	7.115	7.354	7.682	7.659

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".
De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.
Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;
Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026

Bestaand beleid	0	0	0	0
Investeringen 2023	0	-144	-497	-494
Kapitaallasten	-34	-32	-31	-10
Loon- & Prijsindexatie	-4	-4	-4	-4
Overige technische aanpassingen	53	53	53	53
Wijzigingen (‹ € 50.000)	0	0	11	11
Totaal mutaties Begroting 2023	14	-127	-469	-445

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	0	0	0	0
Tijdelijke huisvesting bs Bernadette Veghel	0	0	0	0

In het jaar 2024 wordt voorzien in de realisatie van de vervangende nieuwbouw van bs. Bernadette te Veghel. Dit is conform het geactualiseerde Integraal Huisvestings Plan Onderwijs (IHP).
Ten tijde van de vervangende nieuwbouw is er tijdelijke huisvesting nodig. De huurlasten van € 92.030 (jaar 2023) en € 1.058.342 (jaar 2024) zijn weliswaar in het IHP opgenomen, maar er heeft nog geen financiële doorvertaling qua exploitatie plaatsgevonden in de begroting/het meerjarenperspectief.
Deze lasten worden gedekt ten laste van de Algemene Reserve (budgettair neutraal).

Tijdelijke huisvesting bs De Regenboog Wijbosch	0	0	0	0

In het jaar 2024 wordt voorzien in de realisatie van de vervangende nieuwbouw van basisschool De Regenboog te Wijbosch. Dit is conform het geactualiseerde Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs(IHP).
Ten tijde van de vervangende nieuwbouw is er tijdelijke huisvesting nodig. De huurlasten van € 47.263 (jaar 2023) en € 543.524 (jaar 2024) zijn weliswaar in het IHP opgenomen, maar er heeft nog geen financiële doorvertaling qua exploitatie plaatsgevonden in de begroting/het meerjarenperspectief.
Deze lasten worden gedekt ten laste van de Algemene Reserve (budgettair neutraal).

Tijdelijke huisvesting gebouw B Elde College Schijndel	0	0	0	0

In het jaar 2025 wordt voorzien in de realisatie van de vervangende nieuwbouw van gebouw B van het Elde College te Schijndel. Dit is conform het geactualiseerde Integraal Huisvestings Plan Onderwijs (IHP).
Ten tijde van de vervangende nieuwbouw is er tijdelijke huisvesting nodig. In 2023 moeten hiervoor al voorbereidingskosten worden gemaakt tot een bedrag van € 28.430. De huurlasten van € 326.944 (jaar 2025) zijn weliswaar in het IHP opgenomen, maar er heeft nog geen financiële doorvertaling qua exploitatie plaatsgevonden in de begroting/het meerjarenperspectief.
Beide bedragen worden gedekt ten laste van de Algemene Reserve (budgettair neutraal).

Tijdelijke huisvesting MFA De Groene Long	0	0	0	0

In het jaar 2023 wordt gestart met de realisatie van de vervangende nieuwbouw van MFA De Groene Long in Sint Oedenrode. Dit is conform het geactualiseerde Integraal Huisvestings Plan Onderwijs (IHP).
Ten tijde van de vervangende nieuwbouw is er tijdelijke huisvesting nodig. De huurlasten van € 421.000 (jaar 2023) en € 294.000 (jaar 2024) zijn weliswaar in het IHP opgenomen, maar er heeft nog geen financiële doorvertaling qua exploitatie plaatsgevonden in de begroting/het meerjarenperspectief. Deze lasten worden gedekt ten laste van de Algemene Reserve (budgettair neutraal).

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2023 opgenomen met de kapitaallasten zijn per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

(bedragen x € 1.000)	Investering	Kapitaallasten			
Naam investering		2023	2024	2025	2026
Realisatie MFA de Groene Long Sint Oedenrode	10.367	0	0	-363	-360
Uitbreidingskrediet bs De Vijfmaster Veghel	3.121	0	-109	-108	-108

Voorbereidingskrediet vervanging nieuwbouw Elde College Schijndel	1.191	0	-42	-41	-41

Realisatie MFA de Groene Long Sint Oedenrode
De raad heeft op 24 juni 2021 ingestemd met de zogenaamde PLUS-variant voor MFA De Groene Long. Deze variant gaat uit van één gebouw dar ruimte biedt aan twee basisscholen, kinderopvang, een (grotere) sportvoorziening (micro-sporthal) voor bewegingsonderwijs en diverse sportverenigingen en een wijkfunctie, gericht op ontmoeting en het organiseren van wijkactiviteiten.
Voor realisatie van deze variant in 2023 is een krediet benodigd van in totaal € 10.367.355 (incl. sloopkosten en uren projectbegeleiding en -toezicht). Het gebouw zal naar verwachting per 1 augustus 2024 in gebruik worden genomen.
In de begroting 2022 opgenomen meerjarenperspectief is voor deze realisatie in 2023 een krediet van € 9.452.000 opgenomen. Als gevolg van enerzijds wijzigingen in de m² brutovloeroppervlakte en anderzijds prijsstijgingen dient dit bedrag aangepast te worden. Op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2022 is berekend dat het realisatiekrediet met € 915.000 opgehoogd dient te worden naar een totaalbedrag van € 10.367.355.
Voor de extra afschrijving van de restant boekwaarde in 2025 is € 171.012 geraamd ten laste van de algemene risico reserve.

Uitbreidingskrediet bs De Vijfmaster Veghel
In het jaar 2023 wordt voorzien in de realisatie van de uitbreiding van basisschool De Vijfmaster te Veghel. Dit is conform het geactualiseerde Integraal Huisvestings Plan Onderwijs (IHP).
In de begroting 2022 is in het meerjarenperspectief voor deze realisatie in 2023 een krediet van € 2.961.895 opgenomen. Als gevolg van prijsstijgingen dient dit bedrag aangepast te worden. Op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2022 is berekend dat het realisatiekrediet met € 159.692 opgehoogd dient te worden naar een bedrag van in totaal € 3.121.587.

Voorbereidingskrediet vervanging nieuwbouw Elde College Schijndel
Op basis van het geactualiseerde IHP Onderwijshuisvesting 2022-2037 wordt in het jaar 2023 voorzien in de voorbereiding van de vervangende nieuwbouw van gebouw B van het Elde College te Schijndel.
In het in de begroting 2022 opgenomen meerjarenperspectief is in 2023 voor deze voorbereiding een krediet van € 1.102.079 opgenomen. Als gevolg van prijsstijgingen dient dit bedrag aangepast te worden. Op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2022 is berekend dat het voorbereidingskrediet met € 88.795 opgehoogd dient te worden naar een bedrag van in totaal € 1.190.874

VERBONDEN PARTIJEN

- Regionaal Bureau Leerplicht

SPORT, KUNST, CULTUUR, RECREATIE EN TOERISME

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
Meer inwoners sporten en bewegen om hun gezondheid te bevorderen. Het bestaande aanbod aan sportvoorzieningen blijft minimaal behouden en is inclusief in Meierijstad. Er is een breed scala aan sporten. Je thuis voelen in Meierijstad betekent goed in je vel zitten.

Meer inwoners zijn in de gelegenheid om deel te nemen aan uitingen van kunst en cultuur. Kunst en cultuur zijn van grote sociale waarde voor de mens. Dat inspireert, daagt uit tot nadenken, verbindt en zorgt voor persoonlijke ontwikkeling: actief door zelf kunst te beoefenen, reflectief door te kijken of te luisteren. Kunst en cultuur dragen bij aan een sterke lokale economie.

Recreatie en toerisme leveren een bijdrage aan het welzijn van mensen en aan de lokale economie in termen van bestedingen en banen, het imago, alsook het vestigingsklimaat van onze gemeente. Speerpunt daarbinnen vormt het onderzoek naar, en mogelijke verdere ontwikkeling van, de recreatieve as Noordkade-Vlagheide-Streekpark Kienehoef.

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Sport
Een gezondere leefstijl van onze inwoners door het stimuleren van sport- en beweegactiviteiten.
Realisatie van het Omnipark Erp.
De ontwikkeling van het Centrum voor Uniek Sporten.
Inzicht in de diverse scenario's tot behoud van een openlucht zwemgelegenheid.

Kunst en Cultuur
Een nieuwe nota kunst en cultuur 2023-2030 waarin we de ambities in het kader van kunst en cultuur uitwerken.
Alle leerlingen in het primair onderwijs krijgen structureel kunst- en muzieklessen in de klas.
De bibliotheek is in alle kernen van Meierijstad herkenbaar aanwezig, bijvoorbeeld als vestiging, bibliotheek op school of met activiteiten.
Verbetering van het vestigingsklimaat in Meierijstad voor beroepsbeoefenaars in de kunst- en cultuursector.
Een zichtbare gemeentelijke kunstcollectie, zoals in Museum Jan Heestershuis en Het RAADhuis Schijndel door activiteiten (onder andere voor primair en voortgezet onderwijs).
Realisatie (waar dit mogelijk is) van kunstwerken bij bouwprojecten en infrastructurele werken.
Een lokale omroep die kwalitatief in staat is de lokale berichtgeving bij de inwoners te brengen.

Recreatie en toerisme
De aanleg van het natuur- en landschapspark op en om de Vlagheideberg.
De doorontwikkeling van De Noordkade Veghel als culturele, educatieve maar ook bovenregionale locatie.
Duurzame gebiedsontwikkeling van Streekpark Kienehoef.

Beleidsindicatoren
In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Niet sporters	Landelijke gezondheidsmonitor (1x per 4 jaar)	2016	50,9%	46,3%	2020	52%	43,1%

Toelichting:
Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM: Elke vier jaar organiseren de GGD'en samenwerking met het RIVM en het CBS een gezamenlijke Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Deze bestaat uit een landelijke basisvragenlijst. Iedere GGD kan deze basisvragenlijst aanvullen met extra vragen, afgestemd met de eigen regio en de eigen gemeenten

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-12.395	-12.390	-12.467	-12.427
Mutaties oktober 2021 tot en met juli 2022	-6	-6	-5	-4
1e bestuursrapportage 2022	-142	-126	-112	-95
2e bestuursrapportage 2022	9	8	9	9
Geraamd resultaat (startsituatie)	-12.534	-12.513	-12.575	-12.518
Nieuw beleid	25	-500	-500	-500
Investeringen 2023	0	0	0	30
Kapitaallasten	-14	-14	-21	-53
Overige technische aanpassingen	180	180	181	181
Totaal ontwikkelingen	191	-333	-340	-342
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-12.343	-12.847	-12.915	-12.860

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	17.034	18.997	19.016	18.927	19.077	18.809
Baten	4.419	5.507	5.805	5.771	5.788	5.806
Geraamd saldo van baten en lasten	12.615	13.491	13.211	13.156	13.288	13.003

Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	906	2.571	868	309	373	144
Geraamd resultaat	11.709	10.920	12.343	12.847	12.915	12.860

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".
De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.
Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;
Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	25	-500	-500	-500
Investeringen 2023	0	0	0	30
Kapitaallasten	-14	-14	-21	-53
Overige technische aanpassingen	180	180	181	181
Totaal mutaties Begroting 2023	191	-333	-340	-342

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	25	-500	-500	-500
Formatie uitbreiding WA Vastgoedbeheer	-18	-18	-18	-18

De werkzaamheden met betrekking tot het groot onderhoud, de contractvorming en relatiebeheer voor het kasteel Henkenshage werden tot op heden uitgevoerd door de huurder. De rol van de gemeente was tot nu toe enkel het toezicht houden op de uitvoering van het groot onderhoud. Met de overdracht van het onderhoud van het kasteel naar de gemeente is voor de formatie van het werkatelier Vastgoedbeheer structureel 0,2 fte extra nodig om deze onderhoudstaken en verantwoordelijkheden adequaat te kunnen uitvoeren.

Formatie uitbreiding werkatelier vastgoed 0,2 FTE	-20	-20	-20	-20

Door de aankoop van Het Spectrum wordt werkatelier Vastgoed verantwoordelijk voor het groot en klein (contractueel) onderhoud van Steeg 9 te Schijndel. Nadat de BV Accommodatie Beheer Schijndel is opgeheven, komen de taken als aanbesteding, coördinatie en project- en directievoering van het onderhoud bij de gemeente als eigenaar. Deze taken werden voorheen door de BV ABS uitgevoerd. De gemeente was tot dan toe alleen verantwoordelijk voor de kosten van het groot onderhoud. Naast het onderhoud wordt de gemeente ook verantwoordelijk voor het toezicht en de periodieke wettelijke inspecties. De gemeente wordt nu ook de gesprekspartner voor diverse instanties zoals brandweer, ILT (voorheen VROM), Provincie, Verzekering, OBDN en dergelijke. Binnen de formatie van WA Vastgoed is hiervoor structureel 0,2 fte extra nodig (= ongeveer € 20.000 per jaar)

Herstel droogteschade openbaar groen 2023	385	0	0	0

In 2018, 2019 en 2020 was het extreem droog. Hierdoor is er veel beplanting en bomen in de openbare ruimte doodgegaan en zijn gazons verdroogd.
We hebben de schade eind 2020 geïnventariseerd. Het betreft locaties binnen de bebouwde kommen. De schade moet hersteld worden om de gewenste beeldkwaliteit van het openbaar groen te behouden.
2023: € 385.000 ten laste van de algemene risicoreserve.

Optimalisatie programmering, beheer en exploitatie Spectrum Schijndel	-157	-207	-207	-207

Cultureel Centrum 't Spectrum heeft een relatief kleine en kwetsbare organisatie. Om deze kwetsbaarheid op te heffen, de bijbehorende risico's te voorkomen en tegelijkertijd de kwaliteit van dienstverlening op niveau te brengen, is het nodig de formatie op peil te brengen. Een formatie, die verwacht mag worden van een professionele organisatie, die faciliterend is voor zowel amateurs als professionals. Met het op peil brengen van de formatie ontstaat er ruimte voor samenwerking en initiëren van activiteiten, worden de Podiumzaal en de andere ruimten beter benut en creëer je meer kansen voor (amateur-)verenigingen, scholen en anderen (lokale) initiatieven, in Schijndel.

Professionalisering lokale omroep	-36	-125	-125	-125

Gemeenten in Nederland hebben op grond van de Mediawet een verantwoordelijkheid voor het in stand houden van een publieke lokale media-instelling. De afgelopen jaren heeft de omroep met behulp van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek een professionaliseringsslag gemaakt om de continuïteit en kwaliteit van de programma's te waarborgen. De omroep wil deze ingeslagen weg continueren. De huidige ambitie van de lokale omroep kan volgens de lokale omroep niet langer worden uitgevoerd indien de subsidie beperkt blijft tot de wettelijke bijdrage. Professionalsering van een zelfstandig lokale omroep of professionalisering in samenwerking met een andere lokale omroep brengt in beide scenario's extra exploitatiekosten met zich mee. In 2023 zal onderzoek uitwijzen welk scenario van professionalisering aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Realisatie kunstwerken bij bouwprojecten en infrastructurele werken	-10	-10	-10	-10

Kunst en cultuur zijn van grote sociale waarde voor de mens. Dat inspireert, daagt uit tot nadenken, verbindt en zorgt voor persoonlijke ontwikkeling: actief door zelf kunst te beoefenen, reflectief door te kijken of te luisteren. Het budget voor de realisatie van kunstwerken in de openbare ruimte wordt verhoogd. Het budget heeft een aanjaagfunctie voor het realiseren van kunstwerken en voor het verkrijgen van aanvullende financiering bij derden, bijvoorbeeld fondsen.

Stijging gebruikers- en servicelasten Noordkade (Noordkade Ontwikkeling BV)	-100	-100	-100	-100

Voor de vaste gebruikers van de Noordkade, zijnde Phoenix cultuur, Kunstgroep de Compagnie, CHV Noordkade en Theater De Blauwe Kei heeft de gemeente contractueel een afspraak gemaakt over de huur en de gebruikers- en de servicelasten tot en met 2032. De gebruikers- en de servicelasten worden m.i.v. 2018 contractueel afgerekend op basis van de werkelijke lasten. De beheers- en met name de energielasten zijn gestegen en kunnen niet gedekt worden uit de bestaande budgetten in de gemeentebegroting.

Zichtbaar maken gemeentelijke kunstcollectie	-20	-20	-20	-20

Voor het beter uitdragen en communiceren van de identiteit en het verhaal van de gehele gemeentelijke kunstcollectie (Museum Jan Heestershuis, RAADhuis Schijndel, Bestuurscentrum en eventuele andere locaties) hebben we behoefte aan een heldere communicatiestrategie, die als basis dient voor het vergroten van de zichtbaarheid en het aanspreken van nieuwe doelgroepen, zodat we daarvoor geschikte activiteiten kunnen ontwikkelen en aanbieden.

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2023 opgenomen met de kapitaallasten zijn per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

(bedragen x € 1.000)	Investering	Kapitaallasten			
Naam investering		2023	2024	2025	2026
Adviseur voorbereiden aanpassingen zwembad De Molen Hey	36	0	0	0	0
Realisatie MFA de Groene Long Sint Oedenrode	10.367	0	0	-171	30

Adviseur voorbereiden aanpassingen zwembad De Molen Hey

Voor 2024 staat op de planning vervanging van vloeren in zwembad De Molen Hey. Daarnaast is er een aantal extra aanpassingen in het zwembad nodig om dit weer up to date te krijgen. Om de vervanging van de vloeren en de extra aanpassingen goed op elkaar te kunnen laten aansluiten en uit te kunnen werken wat dit gaat kosten, is het wenselijk om in 2023 hiervoor een adviseur in te huren. Netto investeringsbedrag: € 36.420.

Realisatie MFA de Groene Long Sint Oedenrode

De raad heeft op 24 juni 2021 ingestemd met de zogenaamde PLUS-variant voor MFA De Groene Long. Deze variant gaat uit van één gebouw dar ruimte biedt aan twee basisscholen, kinderopvang, een (grotere) sportvoorziening (micro-sporthal) voor bewegingsonderwijs en diverse sportverenigingen en een wijkfunctie, gericht op ontmoeting en het organiseren van wijkactiviteiten.

Voor realisatie van deze variant in 2023 is een krediet benodigd van in totaal € 10.367.355 (incl. sloopkosten en uren projectbegeleiding en -toezicht). Het gebouw zal naar verwachting per 1 augustus 2024 in gebruik worden genomen.
In de begroting 2022 opgenomen meerjarenperspectief is voor deze realisatie in 2023 een krediet van € 9.452.000 opgenomen. Als gevolg van enerzijds wijzigingen in de m² brutovloeroppervlakte en anderzijds prijsstijgingen dient dit bedrag aangepast te worden. Op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2022 is berekend dat het realisatiekrediet met € 915.000 opgehoogd dient te worden naar een totaalbedrag van € 10.367.355.
Voor de extra afschrijving van de restant boekwaarde in 2025 is € 171.012 geraamd ten laste van de algemene risico reserve.

VERBONDEN PARTIJEN

- Accommodatiebeheer Schijndel B.V.
- Stichting museum Henkenshage
- Smederijmuseum in Sint-Oedenrode

SOCIAAL DOMEIN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
We willen een samenleving zijn waarin iedereen kan meedoen, leren en talenten kan ontplooien. Zorg en ondersteuning zijn zo dicht mogelijk bij onze inwoners georganiseerd. Op deze manier kan iedereen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en gaan we eenzaamheid tegen.
Meedoen blijft het motto ongeacht beperking, religie, geaardheid of afkomst. Zo voelt iedereen zich thuis in Meierijstad. Werk of een zinvolle dagbesteding is daarbij belangrijk. Voor kwetsbare inwoners is er laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning. We sluiten aan bij de leefwereld van onze inwoners. Van junior tot en met senior bieden we passende ondersteuning met extra aandacht voor jeugdigen en gezinnen die hulp nodig hebben. Ook voor vergrijzing hebben we aandacht. Waar het kan collectief, waar het nodig is op maat. Er voor elkaar zijn en zorgen is vertrek- punt. Hoe eerder we een probleem signaleren hoe beter we ondersteuning kunnen bieden. Dit geldt zeker in relatie tot de toenemende complexe casuïstiek op het terrein van zorg en veiligheid. We blijven inzetten op preventie en innovatie voor tijdige, betere en betaalbare zorg.

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Sociaal domein algemeen
Invulling van de veranderopgave, door onder andere uitvoering te geven aan het Pact Wonen, Welzijn en Zorg en het ontwikkelen van LeefGoed Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode.
Verbinding tussen het sociaal domein en veiligheid, zoals de ondersteuning van mensen met verward gedrag, bij huiselijk geweld en kindermishandeling.
Een herijking van de lokale inclusie-agenda.

Jeugdzorg
We investeren in basisvoorzieningen en preventie aan jeugdige, ouders en opvoeders met als doel dat kinderen veilig kunnen opgroeien en ontwikkelen in Meierijstad. Normaliseren van de vragen is hierbij het uitgangspunten.
Als jeugd, ouders of opvoeders zorg- en hulpvragen hebben kunnen zij hiervoor terecht bij het gebiedsteam. Het gebiedsteam is dichtbij, heeft voldoende kennis en expertise en capaciteit om zelf hulp te bieden en zorgt indien nodig voor toeleiding naar gespecialiseerde jeugdhulp. Gespecialiseerde jeugdhulp is beschikbaar voor jeugdige met complexe hulpvragen.

WMO en welzijn
Mantelzorgers, vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties die worden gesteund, geschoold en gefaciliteerd. De professionele organisaties vormen het vangnet.
Onderzoek naar de wenselijkheid van 1 welzijnsorganisatie.
Inloop- en dagbestedingsmogelijkheden in elke wijk of kern.
Openbare gebouwen en de openbare ruimte zijn toegankelijk voor inwoners die afhankelijk zijn van hulpmiddelen.

Werk en inkomen
In 2025 heeft iedereen die wil een garantie op een baan of een zinvolle dagbesteding met behulp van PIM Werkt en de samenwerking met onze partners.
Armoedebestrijding door vroegtijdige signalering en het voorkomen of bestrijden van schulden en het opstarten van een MER (Minima Effect Rapportage).

Sociaal domein algemeen
Betaalbare zorg door preventie, innovatie en informatie gestuurd werken.

Werk en inkomen
Voldoen aan de taakstelling voor opvang en integratie van statushouders. We nemen onze verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen.

Beleidsindicatoren
Bij de begroting 2021 zijn voor het eerst eigen beleidsindicatoren ontwikkeld voor het sociaal domein, de zogenaamde 4G Monitor Sociaal Domein. Deze monitor is ontwikkeld om meer (strategische) sturingsinformatie te ontwikkelen voor de gemeenteraad van Meierijstad. Wij willen de 4G monitor elke twee jaar aanbieden aan de gemeenteraad. De 4G monitor zal als onderliggend document bij de begroting 2023 worden aangeboden.

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Jongeren met een delict voor de rechter (12-21 jaar)	CBS Jeugd	2019	1%	1%	2020	1%	1%
Banen, per 1.000 inwoners (15-64 jaar).	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	2020	768,2	963,6	2021	776	972,9
Kinderen in uitkeringsgezin	CBS Jeugd	2019	6%	4%	2020	6%	4%
Werkloze jongeren (16-22 jaar)	CBS Jeugd	2019	2%	1%	2020	2%	1%
Netto arbeidsparticipatie (werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiële) beroepsbevolking)	CBS Arbeidsdeelname	2019	68,6%	71,5%	2020	68,3%	71,8%
Personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners *)	CBS Participatiewet	2020	436,8	375,9	2021	379,3	197,5
Lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS Participatiewet	2019	200,2	160,3	2020	196,1	177,6
Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)	CBS Jeugd	2020	10,2%	8,7%	2021	13,2%	12,4%

Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)	CBS Jeugd	2019	1,3%	0,9%	2021	1,3%	1,0%
Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar)	CBS Jeugd	2019	0,4%	0,2%	2021	Geen data	0,2%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	CBS Monitor Sociaal Domein WMO	2020	720	500	2021	716	540

*) Verschil in de cijfers tussen 2020 en 2021 zijn de TOZO-mutaties welke in 2021 zijn geëindigd.

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-69.079	-68.847	-68.454	-68.157
Mutaties oktober 2021 tot en met juli 2022	7	7	7	7
1e bestuursrapportage 2022	-1.333	-1.292	-1.224	-1.234
2e bestuursrapportage 2022	-48	-48	-48	-48
Geraamd resultaat (startsituatie)	-70.454	-70.181	-69.720	-69.433
Bestaand beleid	-678	-744	-818	-818
Nieuw beleid	-983	-983	-983	-983
Gemeentefonds	-727	-702	-330	-330
Investeringen 2023	-5	0	0	0
Kapitaallasten	-8	-7	-7	-17
Loon- & Prijsindexatie	-48	-52	-52	-52
Overige technische aanpassingen	-233	-252	-320	-311
Wijzigingen (‹ € 50.000)	-19	-19	-19	-19
Totaal ontwikkelingen	-2.702	-2.759	-2.529	-2.530
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-73.156	-72.939	-72.249	-71.963

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

6 Sociaal Domein (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	91.198	102.438	93.724	93.020	92.185	91.888

Baten	19.944	20.121	19.502	19.507	19.507	19.507
Geraamd saldo van baten en lasten	71.254	82.317	74.222	73.513	72.678	72.380
Toevoeging reserves	0	0	0	0	31	32
Onttrekking reserves	986	5.571	1.067	574	460	450
Geraamd resultaat	70.268	76.746	73.156	72.939	72.249	71.963

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".
De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.
Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;
Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	-678	-744	-818	-818
Nieuw beleid	-983	-983	-983	-983
Gemeentefonds	-727	-702	-330	-330
Investeringen 2023	-5	0	0	0
Kapitaallasten	-8	-7	-7	-17
Loon- & Prijsindexatie	-48	-52	-52	-52
Overige technische aanpassingen	-233	-252	-320	-311
Wijzigingen (‹ € 50.000)	-19	-19	-19	-19
Totaal mutaties Begroting 2023	-2.702	-2.759	-2.529	-2.530

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	-678	-744	-818	-818
Accommodatiesubsidie en huur jongerencentrum Bizzi Schijndel	0	0	0	0

In 2020 is door gemeente Meierijstad, in goed overleg met Welzijn De Meierij en de betrokken medewerkers, het besluit genomen om het jongerenwerk van Schijndel, over te dragen naar Welzijn De Meierij, als onderdeel van de coöperatie Sociaal Werk Meierijstad. Dit is in lijn met de visie en beleidskader Sociaal Domein.
Er worden met de coöperatie Sociaal Werk Meierijstad afspraken gemaakt over de huur van jongerencentrum Bizzi in Schijndel. Door de gemeente is een kostendekkende huurprijs berekend. De huur bedraagt € 58.562. Deze wordt 100% gesubsidieerd via accommodatie subsidie. Budgettair neutraal.

Financiering CvTB (zorg en veiligheid)	-125	-125	-125	-125

Gezien de toename van casussen met complexe problematiek is het essentieel de juiste zorg te bieden aan onze meest kwetsbare inwoners om zo escalatie van problematiek en veiligheidsrisico's te voorkomen.
Het Centrum voor trajecten en bemoeizorg (CVTB) is in de regio en in Meierijstad een belangrijke partner voor kwalitatief hoogwaardige outreachende zorg aan zorgmijdende inwoners met complexe psychosociale problematiek. Mede door hun inzet slagen we er steeds beter in om grip te krijgen op de casuïstiek.
Door herziening in de regionale financiering moeten de regiogemeenten, dus ook Meierijstad, vanaf 2022 structureel meer voor de inzet van het CVTB gaan betalen. Voor 2022 is hiervoor via de kadernota incidenteel een bedrag van
€ 180.000 beschikbaar gesteld ten laste van de reserve sociaal domein. Er is toen nog niet gekozen een structureel bedrag beschikbaar te stellen om het (financiële) effect van een aantal lopende ontwikkelingen af te kunnen wachten.
Sinds 2021 zetten we flink in op onder meer de versterking van onze gebiedsteams op het gebied van

zorg en veiligheid; capaciteit en deskundigheid. In 2022 wordt de structuur en daarmee de dienstverlening van outreachende zorg verbeterd en wordt het AVE model geïmplementeerd. Dit pakket aan maatregelen maakt dat we meer beeld van en grip krijgen op de casuïstiek en beter escalaties kunnen voorkomen.
We hebben nu echter ook beter in beeld dat, mede door maatschappelijke ontwikkelingen, het aantal casussen en de complexiteit ervan voorlopig niet zullen afnemen. Dit betekent dat de inzet van outreachende zorg, van onder meer het CVTB, voorlopig gehandhaafd moet worden om in regie te kunnen blijven en veiligheidsrisico's te kunnen voorkomen. Om dit te kunnen bekostigen is het nodig dat vanaf 2023 extra middelen beschikbaar gesteld worden.

Preventie en innovatie in het sociaal domein	0	0	0	0

We zetten het beleid door om ook in de voorliggende collegeperiode snel en adequaat in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in het sociaal domein. De ontwikkelingen moeten bedragen aan de transformatieopgave in het sociaal domein. Deze opgave kenmerkt zich o.a. door in te zetten op preventie en innovatie. Een aantal activiteiten die we vooraf kunnen voorzien worden separaat in beeld gebracht. Activiteiten en projecten die niet vooraf zijn voorzien en waar we snel op willen kunnen inspelen vallen onder de paraplu Preventie en Innovatie in het sociaal domein.
In de bestemmingsreserve sociaal domein is hiervoor voor de komende collegeperiode een bedrag van € 1.2 mln gereserveerd.

Regiesysteem	-80	-146	-220	-220

In 2021 is door het College ingestemd met het doorvoeren van substantiële verbeteringen in de werkprocessen WMO en Jeugd ter verbetering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering van het werkatelier Toegang. In verband daarmee is ingestemd met de selectie en werving van een regiesysteem. De dienstverlening naar inwoners wordt met het regiesysteem verder verbeterd. De financiële vertaling van het voorstel is opgenomen in de 1e berap 2021. Voor de dekking van de kosten van het regiesysteem is destijds een efficiencywinst ingeboekt van € 220.000 (circa 3 fte). Daarnaast is een transitiebudget beschikbaar gesteld van 2021 t/m 2023 om tijdelijke formatie (2,89 fte) te dekken, omdat eerdere dekking uit uitvoeringsbudgetten niet meer mogelijk was. De tijdelijke formatie is structureel nodig en de behaalde efficiëncywinst voor het regiesysteem is niet voldoende om dit te dekken. Natuurlijk blijven we de werkprocessen steeds verder optimaliseren en u informeren over eventuele aanvullende efficiencyvoordelen.

Tijdelijke formatie-uitbreiding beleid sociaal domein	0	0	0	0

De afgelopen periode is de werkdruk binnen beleid sociaal domein sterk toegenomen. Met name corona en inflatie leiden ertoe dat er vanuit het rijk meerdere regelingen ingesteld worden om zowel particulieren als bedrijven te ondersteunen. Daarnaast zorgt de toestroom van vluchtelingen (Oekraïners en asielzoekers) dat er snel en flexibel gehandeld moet worden. Ook worden gemeenten gevraagd een rol te spelen in het benaderen van gedupeerden van de "toeslagenaffaire". Met name in het team participatie wordt deze "tsunami" aan regelgeving voorbereid voor de uitvoering.
Omdat er inmiddels ook sprake is van een heuse inflatie is de verwachting dat de komende periode de regelgeving voor inkomensondersteuning en/of schuldhulp eerder zal toenemen dan afnemen.

Voorgesteld wordt om de formatie tijdelijk uit te breiden met 1 fte om deze regelgeving mede op te pakken. Het voorstel is om dit tijdelijk te doen tot 01-03-2025. De lasten in 2023 en 2024 bedragen € 87.000 per jaar en in 2025 € 14.500, dekking via in de begroting aanwezige budgetten. Op deze wijze is er extra ondersteuning en mocht over 2,5 jaar de situatie dusdanig zijn dat de regeldrukte afneemt dan kan de formatie terug naar het huidige niveau. Mocht dit niet zo zijn dan zal op dat moment een nieuw voorstel met financiële dekking worden opgesteld.

Toename aantal cliënten Wmo hulp bij de huishouding	-473	-473	-473	-473

In 2021 zagen we een toename van 135 van het aantal klanten voor huishoudelijke verzorging waarvoor wordt gedeclareerd. Hierdoor zijn de kosten flink gestegen. Ook in de eerste maanden van 2022 stijgt het aantal klanten met 40. Door de stijging van in totaal 175 klanten moet de meerjarenraming worden aangepast.

Nieuw beleid	-983	-983	-983	-983
Doorontwikkeling Toegang voor jeugdzorg	-519	-519	-519	-519

Een versterking en doorontwikkeling van de Toegang is noodzakelijk; zowel de Toegang tot zorg via onze maatschappelijke partners (coöperatie) als het gemeentelijk atelier met dezelfde naam. Voor jeugd is er noodzaak tot structurele (aanvullende) inzet van jeugdmaatschappelijk werk, capaciteit

voor het wegwerken van wachtlijsten en capaciteit GGD, inzet van een gedragswetenschapper en 2 extra fte voor de gebiedsteams.

Exploitatiesubsidie 2023 gemeenschapshuis De Beckart in Nijnsel	0	0	0	0

De nieuwe situatie van de Beckart per 1 januari 2022, waarbij de Beckart meer maatschappelijk geëxploiteerd wordt, zorgt naar verwachting voor een forse terugloop van inkomsten voor de Beckart, wat een risico is voor de liquiditeit en het voortbestaan van de Beckart. Om die reden heeft de Beckart subsidie aangevraagd. Voor 2023 is dit maximaal €37.000,- (incidenteel). Dit helpt de Beckart om de maatschappelijke functie als gemeenschapshuis te kunnen vervullen. Zodra er meer duidelijkheid is over de begroting van de Beckart in deze vorm op de lange termijn, zal een voorstel voor structurele subsidie volgen. De lasten worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) GGZ	-120	-120	-120	-120

De effecten van de praktijkondersteuner jeugd GGZ bij de huisartsen (POH) zijn positief. De POH begeleidt zelf kinderen/jeugdigen en het aantal doorverwijzingen in de praktijken met een POH daalt. Er is ook sprake van inhoudelijk betere verwijzingen naar passende jeugdhulpaanbieders. Het is van belang om deze ontwikkelingen breed en structureel binnen Meierijstad te verankeren, met als doel het versterken van het voorliggend veld waardoor de inzet van individuele gespecialiseerde jeugdhulp afneemt.

Versterking jongerenwerk door de inzet van 3 assistent jongerenwerkers	-344	-344	-344	-344

In het voorjaar van 2021 hebben gemeenten incidentele gelden ontvangen in verband met de corona en de gevolgen hiervan voor jongeren. Deze incidentele middelen zijn in Meierijstad onder andere ingezet op het tijdelijk uitbreiden van het jongerenwerk met drie assistent jongerenwerkers. Eind 2021 is deze opgave geëvalueerd en hierbij is geoordeeld dat de inzet effectief is. Om die reden willen we de inzet van de drie assistent jongerenwerkers continueren.

INVESTERINGEN

Binnen programma 6 Sociaal Domein zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2023.

VERBONDEN PARTIJEN

- Werkvoorzieningsschap De Dommel (WSD)
- Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant
- Kleinschalig collectief vervoer
- Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant
- Centrumregeling ter uitvoering WMO
- Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijk opvang

VOLKSGEZONDHEID, MILIEU EN DUURZAAMHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
De coronacrisis leerde ons dat gezondheid het belangrijkste is in een mensenleven. Dat geldt voor onze lichamelijke én psychische gezondheid. Door gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering, met een focus op leefstijl en leefomgeving, maken onze inwoners bewust gezonde(re) keuzes. Belemmeringen die mensen ervaren om gezond te kunnen leven nemen we weg voor zover dat tot onze competentie behoort.
In lijn met de afspraken van Parijs hebben we in 2050 een CO2-neutrale, klimaatbestendige en circulaire leef- en werkomgeving in Meierijstad.

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Gezondheid
Verbetering van factoren in de leefomgeving met een positieve invloed op de gezondheid, waaronder de luchtkwaliteit.
Gezondheidswinst door de focus op preventie.
Vermindering van alcohol- en drugsgebruik.
Herijking van het gezondheidsbeleid.

Duurzaamheid
Een fundament voor een klimaatbestendige leefomgeving (met aandacht voor vermindering van hittestress) en de energietransitie, waaronder duurzame opwek met zon en wind met een nadrukkelijke regierol voor de gemeente, onder meer ten aanzien van het betrekken en informeren van inwoners.
Minimaal behoud en waar mogelijk versterking van de biodiversiteit in de leefomgeving.
Versnelling van energiebesparing en versnellen van 'zon op dak'.
Naleving afspraken uit de Regionale Energie Strategie (RES) en uitvoering van de eerste tranche zonneparkenbeleid.
Eén wijkuitvoeringsplan voor de warmtetransitie (aardgasvrij) met een focus op de uitvoering en het gesprek met bewoners en eigenaren.
Innovatieve duurzaamheidskansen benutten we in samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven zoals het mogelijk maken van minimaal 1 waterstoftankstation in onze gemeente.
Circulariteit is het nieuwe normaal in het denken en handelen bij bedrijven, inwoners en verenigingsleven.

Milieu

Beleidsindicatoren
In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Omvang huishoudelijk restafval, kilogram per bewoner per jaar	CBS-statistiek huishoudelijk afval	2018	165	99	2020	167	77
Hernieuwbare energie, als % van totale energieverbruik gemeente	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat	2019	Geen data bekend	7,4%	2020	Geen data bekend	13,3%

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-8.050	-8.051	-8.035	-7.976
1e bestuursrapportage 2022	-13	-13	-13	-14
Geraamd resultaat (startsituatie)	-8.063	-8.064	-8.048	-7.990
Nieuw beleid	-272	-271	-288	-295
Kapitaallasten	0	0	0	-6
Loon- & Prijsindexatie	-271	-271	-271	-271
Overige technische aanpassingen	-531	-486	-486	-486
Totaal ontwikkelingen	-1.073	-1.028	-1.045	-1.058
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-9.136	-9.092	-9.093	-9.047

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	9.532	11.123	9.482	9.438	9.439	9.093
Baten	1.006	1.999	46	46	46	46
Geraamd saldo van baten en lasten	8.526	9.124	9.436	9.392	9.393	9.047
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	500	848	300	300	300	0
Geraamd resultaat	8.026	8.276	9.136	9.092	9.093	9.047

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".
De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.
Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;
Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	-272	-271	-288	-295
Kapitaallasten	0	0	0	-6
Loon- & Prijsindexatie	-271	-271	-271	-271
Overige technische aanpassingen	-531	-486	-486	-486
Totaal mutaties Begroting 2023	-1.073	-1.028	-1.045	-1.058

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	-272	-271	-288	-295
Begroting 2023 ODBN	-272	-271	-288	-295

Inmiddels is de begroting 2023 van Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) ontvangen.
Evenals vorig jaar hebben we ervoor gekozen om op advies van ODBN in de begroting te rekenen met een gedifferentieerd uurtarief voor de diverse werkzaamheden. Dit om beter aan te sluiten met de werkelijk te verwachten kosten.
Ten opzichte van 2022 zijn het aantal uren flink toegenomen. Dit komt vooral voort uit extra uren energiebod, grijs strafrecht, uren RO advisering, vergunningverlening en implementatie omgevingswet. Ook is het uurtarief aangepast ivm CAO-ontwikkeling.
Vooral het bovenwettelijk verlof zorgt ervoor dat het uurtarief stijgt. De uitbreiding van 6 extra verlofdagen zorgt voor een verlaging van de productiviteit per FTE.
Tenslotte is een buffer in het budget gecreëerd in verband met de invoering van de omgevingswet en de eventuele (extra) inzet die daarmee gevraagd wordt bij ODBN.

INVESTERINGEN

Binnen programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2023.

VERBONDEN PARTIJEN

- Omgevingsdienst Brabant-Noord
- Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant
- Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie
Meierijstad biedt een thuis: een prettige en aantrekkelijke omgeving om te wonen, te werken en te recreëren.
Een omgeving die duurzaam en gezond is. We willen een daarbij passende ruimtelijke balans die de woningbouwopgave, de energietransitie, de landbouwtransitie, de transitie naar een circulaire economie en klimaatadaptatie kan verenigen. Deze balans is vastgelegd in een omgevingsvisie en omgevingsplan.

Wat willen we bereiken 2023-2026?

Wonen
Versnelling van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave met het 'actieplan wonen' als leidraad. Daarbij is extra aandacht voor de (leefbaarheid van de) kleine kernen en gaan inbreiding en uitbreiding samen.
Welstandsarm werken: alleen beschermen wat we willen beschermen. Dit leggen we vast in een nieuwe welstandsnota.
Herijking van de woonvisie met daarin aandacht voor jongeren, ouderen, Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), flexwonen, nieuwe woonvormen, mantelzorgwoningen, woningsplit- singen, percentage sociale woningbouw en het beschikbaar stellen van startersleningen.
Een divers kwalitatief woningaanbod: koop, huur, meer-generatie-wonen (levensloopbestendig) en zorgconcepten.

Ruimtelijke Ontwikkeling
Een omgevingsvisie en omgevingsplan die met participatie tot stand zijn gekomen, waarbij gewenste ontwikkelrichtingen zijn gewogen en vastgelegd.
Bedrijventerreinen die zich kenmerken door duurzaam ruimtegebruik, goede ontsluiting en kwalitatief voldoen aan de eisen van de tijd.
Ruimte voor andere vormen van economie in het buitengebied, passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied.
Een aantrekkelijk buitengebied met ook ruimte voor veehouderijen.
Een landschap met ruimte voor (nieuwe) natuur en bomen, water (groen-blauwe structuren) en mogelijkheden voor recreatie.

Erfgoed
Eenduidig beleid ten aanzien van de Gilden.
Behoud van monumenten en zo mogelijk versterken van cultureel erfgoed.

Beleidsindicatoren
In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad

Gemiddelde WOZ-waarde (bedrag x € 1.000)	CBS Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2020	Geen data bekend	294	2021	270	313
Nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen	BAG Bewerking AFB Research	2020	11,6	7,8	2021	8,6	13
Demografische druk, som aantal personen 0-20 jaar en 65+ jaar in verhouding tot personen van 20-65 jaar	CBS Bevolkings-statistiek	2021	74,4%	73,6%	2022	74,9%	73,8%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden, per jaar in euro's	COELO	2021	745	692	2022	825	803
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden, per jaar in euro's	COELO	2021	812	746	2022	901	860

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Informatie over de activiteiten 2023 kunt u lezen in het collegewerkprogramma.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-1.213	-1.335	-1.334	-1.313
1e bestuursrapportage 2022	-2	-4	-4	-4
Geraamd resultaat (startsituatie)	-1.215	-1.340	-1.339	-1.318
Kapitaallasten	102	17	17	18
Loon- & Prijsindexatie	-6	-6	-6	-6
Overige technische aanpassingen	237	191	191	191
Wijzigingen (‹ € 50.000)	-35	-54	-70	-85
Totaal ontwikkelingen	297	148	132	118
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-918	-1.191	-1.206	-1.200

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	4.870	11.761	4.712	4.926	4.847	4.790
Baten	6.781	8.524	3.684	3.684	3.590	3.590
Geraamd saldo van baten en lasten	-1.911	3.237	1.028	1.241	1.256	1.200
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	1.043	2.027	110	50	50	0
Geraamd resultaat	-2.954	1.210	918	1.191	1.206	1.200

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".
De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.
Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;
Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Kapitaallasten	102	17	17	18
Loon- & Prijsindexatie	-6	-6	-6	-6
Overige technische aanpassingen	237	191	191	191
Wijzigingen (‹ € 50.000)	-35	-54	-70	-85
Totaal mutaties Begroting 2023	297	148	132	118

INVESTERINGEN

Binnen programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2023.

VERBONDEN PARTIJEN

- Scheifelaar II Beheer B.V.
- Scheifelaar II C.V.
- N.V. Monumenten Beheer Brabant

FINANCIËLE INFORMATIE PROGRAMMAPLAN

FINANCIËN EN BELASTINGEN

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden. Algemene dekkingsmiddelen zijn bedoeld om de programma's uit te voeren die de gemeenteraad heeft vastgesteld.

Uitkeringen gemeentefonds

In 2023 bedraagt onze uitkering uit het Gemeentefonds € 147 miljoen en is daarmee veruit onze belangrijkste inkomstenbron. De algemene uitkering bedraagt € 130 miljoen. Naast de algemene uitkering ontvangen we nog integratie- en decentralisatie uitkeringen samen € 17 miljoen.
De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn voor de begroting 2023 en meerjarenraming 2023-2026 gebaseerd op de mei circulaire 2022. Ten opzichte van de vorige begroting zijn de volgende wijzigingen belangrijk:

- Ontwikkeling accressen

Het Rijk heeft besloten om de accressen in de jaren 2022 tot en met en 2025 "vast te klikken". Dat geeft rust en stabiliteit, zowel voor gemeenten als de rijksoverheid. Vanaf 2026 zijn de accressen niet meer vastgeklikt. Vanaf 2026 zal het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd worden. Er wordt geen volume-accres meer verstrekt, alleen nog maar een nominaal accres voor de loon- en prijsontwikkeling. Waar het accres in de jaren 2022-2025 nog oploopt met de rijksuitgaven, stopt dat in 2026. En dan blijkt dat het accres voor dat jaar aanzienlijk lager is ten opzichte van 2025.
De economische omstandigheden maken het extra lastig voor het kabinet om gemeenten duidelijkheid te geven waar ze na 2025 aan toe zijn.. Het kabinet beoogt in het najaar hier meer duidelijkheid over te kunnen geven..

- Nieuwe financieringssystematiek

Medio juli 2022 heeft de minister van BZK de Contourennota financieringssystematiek medeoverheden aangeboden aan de Tweede Kamer.. Hierin worden de stappen beschreven die het kabinet wil zetten tot een nieuwe financieringssystematiek op korte en lange termijn met als doel een goede balans tussen financiën medeoverheden en taken die ze hebben.
Het rijk en medeoverheden werken aan ambities voor de toekomst, opgaven op gebied van klimaat woningbouw armoede vragen gezamenlijk antwoord van alle overheden. Betekent gezamenlijke verantwoordelijkheid, samenwerking en heldere taakverdeling en ook een financieringssystematiek die gemeenten stabiliteit en ruimte biedt om autonome keuze te maken vanuit solide financiële basis. Kabinet gaat de komende tijd hier invulling aan geven.

Uitgangspunten van de financieringssystematiek
Kabinet en medeoverheden zijn van mening dat de huidige financieringssystematiek verbetering behoeft.(meer behoefte aan stabiliteit, inzicht in de te ontvangen middelen en ruimte voor autonome keuzes op lokaal en regionaal niveau. Als vertrekpunten voor de nieuwe financieringssystematiek gelden:

- Goede balans tussen opgaven taken en middelen
- Betere financieringsbalans tussen eigen inkomsten van gemeenten en bekostiging via de fondsen van het rijk (vooral voor takenpakket dat geldt als autonoom)
- Bekostiging van gemeentefonds moet samengaan met meerjarige stabiliteit
- Uitkeringsstelsel dient beter aan te sluiten op taken en de wettelijke kaders van waaruit de taken worden toebedeeld. Administratieve lasten beperkt en in balans met doel van de opgevraagde informatie.

Komende jaren rijk en medeoverheden met elkaar in gesprek blijven over deze uitgangspunten.

- Opschalingskorting

In het kader van het collatie akkoord Rutte IV is de geplande opschalingskorting gedurende de jaren 2023, 2024 en 2025 geschrapt. Dit geeft extra financiële ruimte voor de jaren 2023 tot en met 2025. Vanaf 2026 is de opschalingskorting niet meer geschrapt.

- Herverdeling gemeentefonds

Vanaf 2023 is de algemene uitkering verwerkt volgens het aangekondigde nieuw verdeelstelsel.
Het hoofddoel voor een nieuw verdeelstelsel is een verdeelstelsel dat eenvoudiger en dat beter aansluit bij de noodzakelijke kosten die gemeente maken. De indeling van de clusters is logischer en het aantal maatstaven is gehalveerd van 96 naar 49. Op basis van de nieuwe verdeling is Meierijstad een

nadeelgemeente. Het nadeel bedraagt € 11,22 per inwoner. Het nadeel mag het eerste jaar maximaal maar € 7,50 per inwoner bedragen. Meierijstad ontvangt hiervoor een suppletie uitkering van € 3,72 per inwoner.

- Stelposten

Extra middelen jeugdzorg

Jeugdzorg

Voor de jaren 2019 tot en met 2023 heeft het kabinet extra middelen jeugdzorg beschikbaar gesteld. Deze extra middelen zijn toegevoegd aan de algemene uitkering. Het kabinet moet nog besluiten of er vanaf 2024 structureel extra budget beschikbaar wordt gesteld.
Volgens de richtlijn van het Ministerie van BZK, VNG en de provinciale toezichthouders mogen we een stelpost 'uitkomst onderzoek jeugdzorg' ramen vanaf 2024. Dit is verwerkt in de begrotingscijfers

Jeugdzorg besluit juli 2021

Gemeenten en Rijk hebben zich gecommitteerd aan het maken van afspraken over maatregelen waarmee het jeugdstelsel op de lange termijn houdbaar wordt.
Rijk, VNG en IPO hebben afgesproken dat gemeenten in de jaarschijven 2023 tot en met 2026 van de meerjarenraming de bedragen onder de Hervormingsagenda van de Commissie van Wijzen als uitgangspunt mogen opnemen in de begroting. Vanuit behoedzaamheid geldt hiervoor een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen.
De compensatie 2023 is in de meicirculaire volledig gegeven voor het jaar 2023. Voor de jaren 2024 en verder was in eerste instantie compensatie van 75% aangehouden. Medio augustus 2022 is een bericht ontvangen van de provinciaal toezichthouder waarin gesteld wordt dat de middelen jeugdzorg conform de uitspraak van de Commissie van Wijzen voor 100% opgenomen mag worden (in tegenstelling tot een raming van 75% vorig jaar) in de meerjarenraming van 2024-2026.

Tabel met landelijke bedragen en de berekening voor Meierijstad:

Middelen jeugdzorg landelijk (bedragen x € 1.000.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Basis	1.828	1.828	1.828	1.828
Dossiers met overeenstemming	-383	-463	-570	-961
Extra middelen	1.445	1.365	1.258	867
Voorstel BZK/IPO	100%	100%	100%	100%
	1.445	1.365	1.258	867
Extra	1.445	1.365	1.258	867
Stelpost Meierijstad (bedragen * € 1.000)	0	5.132	4.730	3.260

In het Coalitieakkoord van het kabinet is een extra besparing in het jeugddomein opgenomen met een omvang van € 100 miljoen in 2024, oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en 2026, en structureel € 511 miljoen vanaf 2027. Het kabinet heeft besloten deze besparing een Rijksverantwoordelijkheid is.. Het is aan het Rijk de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen en die aanvullend zijn op de beoogde Hervormingsagenda. Deze voorgenomen besparingen zijn nog niet vertaald in de meerjarenbegroting 2024-2026 van de gemeente Meierijstad.

BTW compensatiefonds (BCF)

Gemeenten kunnen BTW die betaald wordt op overheidstaken compenseren bij het Rijk ten laste van het BCF (Btw compensatiefonds) Vanaf 2015 zijn het BCF en het Gemeentefonds communicerende vaten. Ontstaat financiële ruimte in het BCF dan komt dit ten gunste van het Gemeentefonds; overtreffen de BTW declaraties het BCF dan vult het Gemeentefonds dit aan. Vanaf 2019 is de afrekensystematiek tussen het BCF en het Gemeentefonds gewijzigd. Gemeenten krijgen nog altijd waar ze recht op hebben, maar het Rijk voegt het geraamde BCF surplus niet meer op voorhand toe aan het Gemeentefonds. Het Rijk, VNG en de provinciale toezichthouders hebben afspraken gemaakt. Dit betekent dat het voor gemeenten is toegestaan om een inkomstenpost op te nemen ter hoogte van maximaal de laatst vastgestelde jaarrekening van het Rijk..

Vanaf 2022 hebben wij hiervoor € 746..000 als stelpost opgenomen.

Uitkeringen gemeentefonds (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Algemene uitkering	130.278	132.693	139.729	131.877
Integratie-uitkeringen:				
Participatie	14.514	14.158	13.684	13.354
Jeugd onderdeel Voogdij/18+	0	0	0	0
Decentralisatie- integratie uitkeringen:				
Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	380	380	380	380
	267	267	267	267
Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)				
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	122	122	122	122
Armoedebestrijding kinderen (DU)	258	258	258	258
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	17	17		
Extra capaciteit Boa's	44	44	44	44
Suppletieuitkering				
Suppletieuitkering nieuw verdeelstelsel 2023	304			
Stelposten				
Jeugdzorg		1.315	1.315	1.315
Jeugdzorg besluit juli 2021		2.969	2.638	1.432
Jeugdzorg, raming op 100%		848	776	512
Onder uitputting BCF	746	746	746	746
Totaal	146.930	153.817	159.959	150.307

Lokale heffingen (waarbij de besteding niet gebonden is)

Het belastingplan Meierijstad 2017 heeft als lange termijnvisie een sober, duurzaam en robuust belastingpalet voor de gemeente Meierijstad. Deze visie vertaalt zich concreet in een optimaal te benutten belastingareaal, in stabiele en nauwkeurig voorspelbare belastingopbrengsten, in een afname van fout- en fraudegevoeligheid en dat tegen zo minimaal mogelijke maatschappelijke kosten van het heffen en innen van belastingen (de zogenaamde perceptiekosten).
De geraamde opbrengsten kunt u vinden in paragraaf Lokale heffingen.

Dividend

Jaarlijks ontvangt de gemeente dividend van de BNG. De gemeente Meierijstad beschikt over 120.237 aandelen BNG. De hoogte van het dividend is afhankelijk van de winst en wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders BNG. In de begroting nemen we het gemiddelde van het uitgekeerde dividend over de laatste drie jaren als uitgangspunt in dit geval € 214.823.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	146.727	146.055	146.162	145.303
Mutaties oktober 2021 tot en met juli 2022	-42	-42	-42	-43
1e bestuursrapportage 2022	4.145	4.109	4.432	4.802

2e bestuursrapportage 2022	17	17	17	17
Geraamd resultaat (startsituatie)	150.848	150.139	150.569	150.078
Bestaand beleid	-1.440	-713	-352	353
Gemeentefonds	9.396	14.038	16.906	3.689
Investeringen 2023	-87	-26	-26	-26
Kapitaallasten	-317	-367	-479	-674
Loon- & Prijsindexatie	615	618	618	618
Overige technische aanpassingen	2.289	2.396	2.392	2.342
Wijzigingen (‹ € 50.000)	31	31	31	31
Totaal ontwikkelingen	10.487	15.978	19.090	6.333
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	161.335	166.117	169.659	156.412

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

9 Financiële informatie programmaplan (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	2.159	6.489	7.385	10.165	13.456	17.756
Baten	153.346	168.963	168.720	176.282	183.114	174.168
Geraamd saldo van baten en lasten	-151.187	-162.474	-161.335	-166.117	-169.659	-156.412
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-151.187	-162.474	-161.335	-166.117	-169.659	-156.412

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer. onder "Wat kost het".
Wanneer er een "min-teken" voor de bedragen in de tabel en de toelichting staat, betekent dit dat er een nadelig effect is op het geraamd exploitatieresultaat.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	-1.440	-713	-352	353
Gemeentefonds	9.396	14.038	16.906	3.689
Investeringen 2023	-87	-26	-26	-26
Kapitaallasten	-317	-367	-479	-674
Loon- & Prijsindexatie	615	618	618	618
Overige technische aanpassingen	2.289	2.396	2.392	2.342
Wijzigingen (‹ € 50.000)	31	31	31	31
Totaal mutaties Begroting 2023	10.487	15.978	19.090	6.333

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026

Bestaand beleid	-1.440	-713	-352	353
Aanpassing OZB-opbrengsten meerjarig	106	209	281	986

Om meerjarig de OZB opbrengsten (voor woningen en niet-woningen) te verwerken hebben we de inkomsten verhoogd met de indexeringen zoals deze in de uitgangspunten zijn opgenomen. Daarnaast zijn ook de areaaluitbreidingen meerjarig aangepast op toekomstige verwachtingen.

Energiekosten	-1.546	-922	-633	-633

Vanaf 2023 heeft Meierijstad een nieuw (regionaal) contract voor elektriciteit en aardgas voor eigen gebruik. De grote verbruikers zijn gebouwen, openbare verlichting en rioolpompen en -gemalen. Sinds 2021 is de energiemarkt onstabiel en sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne nog onvoorspelbaarder geworden. Dat zorgt ook voor onzekerheden in de begroting van Meierijstad. Op de energiemarkt werkt men met dagkoersen. Het moment waarop je de prijs 'vastklikt' is van wezenlijk belang voor de kosten van de hele contractperiode. Voorheen was dat redelijk voorspelbaar, maar met de huidige ontwikkelingen niet meer. Het regionale inkoopteam heeft een strategie uitgewerkt, waarmee de risico's van prijsfluctuaties op de markt zoveel mogelijk gespreid worden. Ook al spreiden we die risico's, dan hebben we nog steeds met een flinke prijsstijging te maken ten opzichte van het huidige contract. De regio laat zich adviseren door een extern deskundige, die ook de prijsstijging voor ons inschat op basis van de meest actuele informatie. Voor Meierijstad is nu de verwachting dat we in 2023 1,7 miljoen euro meer betalen voor de levering van elektriciteit en gas dan in 2022. Daarvan komt ca. 250.000 euro ten laste van de rioolheffing, de rest komt ten laste van de exploitatie. We weten de definitieve jaarlijkse energiekosten pas laat in 2022 voor het jaar 2023. Het is op dit moment onzeker of en hoe het Rijk omgaat met compensatie voor hogere energieprijzen in de algemene uitkering.

BEDRIJFSVOERING

Overheadkosten zijn kosten van ondersteunende functies en kosten die niet direct toe te rekenen zijn aan taakvelden (bijvoorbeeld opleidingskosten). Deze begroten we centraal op het taakveld Overhead binnen het programma Bestuur en Ondersteuning.
Op het centraal begroten is één uitzondering gemaakt namelijk de toerekening van overhead aan grondexploitaties en te activeren investeringen. De reden hiervoor is, dat het niet meer toerekenen van overhead aan dergelijke investeringen zou leiden tot een begrotingstekort.
De totale overheadkosten in de Begroting 2023 bedragen netto € 23,4 miljoen (€ 0,8 miljoen wordt toegerekend aan grondexploitaties en te activeren investeringen).
De totale exploitatiebegroting van de gemeente Meierijstad bedraagt € 265 miljoen in 2023. De overhead bedraagt circa 8,8% van de totale exploitatiekosten.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-21.879	-21.389	-21.355	-21.244
1e bestuursrapportage 2022	-106	-106	-106	-106
Geraamd resultaat (startsituatie)	-21.985	-21.495	-21.461	-21.350
Bestaand beleid	0	0	0	0
Nieuw beleid	-133	-133	-133	-133
Kapitaallasten	3	3	11	-39
Loon- & Prijsindexatie	-18	-18	-18	-18
Overige technische aanpassingen	-1.094	-1.181	-1.108	-1.067
Totaal ontwikkelingen	-1.242	-1.329	-1.248	-1.258
Geraamd resultaat programmabegroting 2022	-23.227	-22.824	-22.709	-22.608

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

9 Financiële informatie programmaplan (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	22.323	23.752	24.216	23.837	23.622	23.521
Baten	1.130	941	913	913	913	913
Geraamd saldo van baten en lasten	21.193	22.812	23.302	22.924	22.709	22.608
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	75	100	0	0
Geraamd resultaat	21.193	22.812	23.227	22.824	22.709	22.608

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer. onder "Wat kost het".
Wanneer er een "min-teken" voor de bedragen in de tabel en de toelichting staat, betekent dit dat er een nadelig effect is op het geraamd exploitatieresultaat.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026

Bestaand beleid	0	0	0	0
Nieuw beleid	-133	-133	-133	-133
Kapitaallasten	3	3	11	-39
Loon- & Prijsindexatie	-18	-18	-18	-18
Overige technische aanpassingen	-1.094	-1.181	-1.108	-1.067
Totaal mutaties Begroting 2023	-1.242	-1.329	-1.248	-1.258

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	0	0	0	0
Regiesysteem	0	0	0	0

In 2021 is door het College ingestemd met het doorvoeren van substantiële verbeteringen in de werkprocessen WMO en Jeugd ter verbetering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering van het werkatelier Toegang. In verband daarmee is ingestemd met de selectie en werving van een regiesysteem. De dienstverlening naar inwoners wordt met het regiesysteem verder verbeterd. De financiële vertaling van het voorstel is opgenomen in de 1e berap 2021. Voor de dekking van de kosten van het regiesysteem is destijds een efficiencywinst ingeboekt van € 220.000 (circa 3 fte). Daarnaast is een transitiebudget beschikbaar gesteld van 2021 t/m 2023 om tijdelijke formatie (2,89 fte) te dekken, omdat eerdere dekking uit uitvoeringsbudgetten niet meer mogelijk was. De tijdelijke formatie is structureel nodig en de behaalde efficiëncywinst voor het regiesysteem is niet voldoende om dit te dekken. Natuurlijk blijven we de werkprocessen steeds verder optimaliseren en u informeren over eventuele aanvullende efficiencyvoordelen.

Nieuw beleid	-133	-133	-133	-133
Huisvestingsonderzoek gemeentewerven	0	0	0	0

De buitendienst van gemeente Meierijstad is momenteel gevestigd op twee locaties. De ontwikkelopdracht die door deze dienst wordt doorlopen bevat ook het onderwerp 'huisvesting' waarbij het onderzoek naar huisvesting op 1 centrale plek in Meierijstad wordt geadviseerd. Kosten 2023 € 25.000.

Implementatiekosten doorontwikkeling financieel systeem	0	0	0	0

Op dit moment wordt key2financien gebruikt als centraal softwaresysteem voor de boekhouding. De leverancier heeft aangekondigd per 1-1-2024 een geheel vernieuwd softwaresysteem te introduceren als vervanging van key2financien. Omdat dit een wezenlijke wijziging is van onze bestaande overeenkomst, de aard van de overeenkomst wijzigt (het nieuwe systeem staat in de cloud) en de totale kosten boven de Europese aanbestedingsgrens zullen we een aanbesteding moeten voeren voor de verwerving van een nieuw boekhoudkundig systeem.
Om een nieuw softwaresysteem te implementeren zijn er eenmalige kosten voor inrichting, migratie en opleiding.
De exploitatielasten zullen -voor zover kan worden voorzien- niet substantieel afwijken van de huidige jaarlijkse lasten.
Dekking: algemene reserve.

Meubilair thuiswerk	-40	-40	-40	-40

Vanwege het hybride werken is er behoefte aan thuiswerk meubilair.
De werkgever moet zorgen voor een gezonde en veilige werkplek voor de werknemer en voor een inrichting van de werkplek die aan de persoonlijke eigenschappen van de werknemer is aangepast. Dit geldt ook voor de thuiswerkplek. Dit wordt de 'zorgplicht' van de werkgever genoemd. Daarom is het faciliteren van thuiswerk meubilair noodzakelijk.
In eerste instantie is voorgesteld om de leasekosten te dekken uit in de begroting opgenomen budgetten.
Het animo voor thuiswerkmeubilair is echter hoger dan vooraf ingeschat (marktconsultatie en

projectgroep hybride werken).
De verwachting is dat hiervoor structureel een extra budget van € 40.000 noodzakelijk is.

Nieuwe overeenkomst Microsoft	-75	-75	-75	-75

Per 1-7-2022 hebben we onze licentieovereenkomst met Microsoft verlengd.
Bij de verlenging hebben we de keuze moeten maken voor een breder licentiepakket. Dit is uiteraard duurder maar geeft ons meer mogelijkheden om Microsoft producten in te zetten voor data-beveiliging en classificatie. Iets waar de VNG/IBD (Informatie BeveiligingsDienst) erg op stuurt en wat gezien de (inter-)nationale ontwikkelingen rondom cybersecurity en privacy nu en in de toekomst steeds meer prioriteit en urgentie krijgt.
Anderzijds wordt het bredere licentiepakket ingezet bij de vervanging van een aantal bestaande producten zoals het telefoniesysteem en informatie gestuurd werken producten, om deze kwalitatief op een hoger niveau te brengen. Ook zal het licentiepakket nodig zijn om de eisen voortkomend uit de vernieuwde archiefwet (naar verwachting eind 2022 door de eerste kamer vastgesteld) te kunnen ondersteunen.
Diit bredere licentiepakket zorgt voor €75.000 per jaar aan extra lasten vanaf 2023. We kunnen eventueel per 1-7-2023 afscheid nemen van dit bredere licentiepakket, maar ook dan zullen we andere licentiepakketten moeten kopen en implementeren om de vastgestelde actielijnen (privacy, informatiebeveiliging) te behalen.

Onderhoudskosten planningssysteem buitendienst	-18	-18	-18	-18

Voor het operationeel maken van de buitendienst is bij de ontwikkelopdracht uitvoeringsorganisatie een planningsysteem aangeschaft. De jaarlijkse onderhoudskosten voor de applicaties dienen nog in de begroting te worden opgenomen.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Per 1 januari 2016 zijn de gemeenten vennootschapsplichtig voor activiteiten waarbij wordt opgetreden als onderneming. Vennootschapsbelasting (Vpb) is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het betreffende begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren.

ONVOORZIEN

In de begroting is een bedrag voor onvoorzien opgenomen van € 250.000 per jaar. Het inzetten van deze post is een college-bevoegdheid. Het college rapporteert bij de bestuursrapportages en de jaarrekening over het verloop en aanwending van deze post.
Het college kan besluiten de post onvoorzien aan te wenden voor het dekken van incidentele tegenvallers in de exploitatie van bestaand beleid en ter dekking van lasten voor activiteiten die van tevoren niet voorzien zijn, maar die gedurende het begrotingsjaar wel belangrijk zijn.

WAT KOST HET?

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting	-250	-250	-250	-250
Geraamd resultaat (startsituatie)	-250	-250	-250	-250
Totaal ontwikkelingen				
Geraamd resultaat programmabegroting 2023	-250	-250	-250	-250

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekkingen aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

9 Financiële informatie programmaplan (bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten	0	150	250	250	250	250
Baten	0	0	0	0	0	0
Geraamd saldo van baten en lasten	0	150	250	250	250	250
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	150	250	250	250	250

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

BELEID & ONTWIKKELINGEN

De gemeente ontvangt van inwoners inkomsten uit lokale heffingen. We maken onderscheid tussen belastingen en rechten. Bij belastingen levert de gemeente geen directe tegenprestatie zoals bijvoorbeeld de onroerendezaakbelastingen (OZB). Bij rechten is dat wel het geval en betalen inwoners een vergoeding voor de gemaakte kosten. Dit zijn bijvoorbeeld leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing.
De tarieven van alle lokale heffingen passen we aan op basis van de uitgangspunten voor de begroting 2023. Voor de tariefstijging van de belastingen gaan we uit van de CBS-index (conform de technische uitgangspunten van de programmabegroting 2023). Voor deze begroting is dat 2,3 %. Verder gaan we voor alle rechten ervan uit dat deze kostendekkend zijn (maximaal 100%).
Inwoners die niet in staat zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing te betalen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Dit geldt bij een inkomen van 100% of minder van de bijstandsnorm.

Stelselherziening Omgevingswet en leges omgevingsrecht: met ingang van 1 januari 2023 worden naar verwachting de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen (WKB) van kracht. Dit heeft nagenoeg zeker verstrekkende gevolgen voor de huidige bestaande legesheffing. Echter deze gevolgen zijn op dit moment nog niet te duiden.

Bedrijveninvesteringszones (BIZ): na de invoering van de BIZ voor het centrum van Veghel (met ingang van belastingjaar 2021) en de BIZ voor het centrum van Sint-Oedenrode (met ingang van belastingjaar 2022) volgt er met ingang van belastingjaar 2023, mits een succesvolle voorafgaande draagvlakmeting, ook de invoering van een BIZ voor ondernemers/gebruikers en voor vastgoedeigenaren voor het centrum van Schijndel. Gelijktijdig daaraan wordt dan de reclamebelasting voor Schijndel afgeschaft.
Daarnaast wordt er in de loop van 2023 ook onderzoek gedaan naar de mogelijke invoering van een BIZ voor de gezamenlijke bedrijventerreinen Duin I en II in Schijndel.

INKOMSTEN

Geraamde opbrengsten (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baatbelasting	2	0	0	0	0	0
Bedrijven Investeringszone (BIZ)	145	210	210	210	210	210
Begraafplaatsrechten	84	125	125	125	125	125
Leges omgevingsvergunning, burgerzaken, overige	5.287	4.430	4.394	4.394	4.394	4.394
Marktgelden	44	47	47	47	47	47
Onroerende zaakbelastingen	20.451	21.562	21.195	21.872	22.562	23.268
Reclamebelasting	120	100	100	100	100	100
Reinigingsheffingen	7.777	7.967	8.319	8.400	8.493	8.620
Rioolheffingen	7.164	7.121	7.069	7.124	7.180	7.235
Scheepvaartrechten	212	193	193	193	193	193
Toeristenbelasting	162	187	187	187	187	187
Totaal	41.448	41.942	41.839	42.652	43.491	44.379

OVERZICHT HEFFINGEN

OZB

Eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet woningen moeten OZB betalen. De hoogte van het belastingbedrag hangt af van de WOZ-waarde van de onroerende zaak en de daarbij van toepassing zijnde OZB tarieven (eigenaren woningen en eigenaren en gebruikers niet woningen).

REINIGINGSHEFFING

Reinigingsheffingen bestaan uit afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen (particuliere huishoudens). Bedrijven, winkels en anderen kunnen eveneens de gemeente verzoeken hun bedrijfsafval op te halen. Daar betalen zijn dan reinigingsrechten voor.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)	Reinigingsheffing
Lasten taakvelden	8.830
Externe kosten	
Straatreiniging	68
Kwijtschelding	68
Sloten en stadswateren	
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-2.925
Netto kosten taakveld	6.041
Toe rekenen kosten:	
Kosten heffen en invorderen	93
Overhead	699
BTW	1.486
Totaal toe te rekenen kosten	2.278
Totale kosten	8.319
Opbrengst heffingen	8.319
Dekkingspercentage	100,00%

RIOOLHEFFING

Rioolheffing wordt geheven van eigenaren en gebruikers van woningen en van niet woningen van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering of op een individuele behandeleenheid afvalwater (IBA) wordt afgevoerd.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)	Rioolheffing
Lasten taakvelden	860
Externe kosten	2.027
Straatreiniging	368
Kwijtschelding	112
Sloten en stadswateren	59
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-60
Netto kosten taakveld	3.366
Toe rekenen kosten:	
Kosten heffen en invorderen	34
Kapitaallasten	1.383
Overhead	688
BTW	1.598
Totaal toe te rekenen kosten	3.703
Totale kosten	7.069

Opbrengst heffingen	7.069
Dekkingspercentage	100,00%

RECLAMEBELASTING

Voor openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg wordt reclamebelasting geheven. Deze belasting wordt (tot en met belastingjaar 2022) nog geheven voor het centrum van Schijndel. Voor Veghel is met de komst van de bedrijveninvesteringszone (BIZ) met ingang van belastingjaar 2021 de reclamebelasting komen te vervallen. Voor de kern van Sint-Oedenrode is met de komst van de BIZ de reclamebelasting met ingang van belastingjaar 2022 komen te vervallen. Naar verwachting zal met de komst van de BIZ voor het centrum van Schijndel de reclamebelasting ook voor Schijndel met ingang van 2023 komen te vervallen. De opbrengsten van zowel de reclamebelasting als ook van de BIZ zijn bij raadsbesluit bestemd voor de ondernemersfondsen in die kernen.

TOERISTENBELASTING

Personen, die niet als ingezetene met een adres in de basisregistratie personen zijn ingeschreven en die tegen vergoeding nachtverblijf houden betalen toeristenbelasting. Dit kunnen recreanten en arbeidsmigranten zijn. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting tegen vergoeding biedt.

MARKTGELDEN

Degene aan wie een standplaats is toegewezen op de wekelijkse markt of op een individuele standplaats betaalt voor het gebruik van die gemeentegrond op marktdagen.

LEGES

Voor een dienst of product van de gemeente betaal je leges. Vraagt u bijvoorbeeld een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning aan, dan brengt de gemeente leges in rekening. U moet de leges ook betalen als uw aanvraag wordt afgewezen. Want het gaat niet om het eindproduct, maar om een vergoeding voor het in behandeling nemen van de aanvraag.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)	WABO	Burgerzaken
Kosten taakvelden	1.718	527
Externe kosten	526	350
Straatreiniging		
Kwijtschelding		
Sloten en stadswateren		
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen		
Netto kosten taakveld	2.244	877
Toe rekenen kosten:		
Kosten heffen en invorderen		
Overhead	1.375	421
BTW	111	
Totaal toe te rekenen kosten	1.486	421
Totale kosten	3.730	1.298
Opbrengst heffingen	3.231	1.058
Dekkingspercentage	87%	82%

SCHEEPVAARTRECHTEN

Scheepvaartrechten betaal je voor het gebruik van de gemeentelijke haven in Veghel. Schippers betalen deze rechten.
Onder de naam "overslaggeld" wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van gedeelten van de havens welke onmiddellijk dan wel middellijk met het laden en lossen van vaartuigen verband houden.

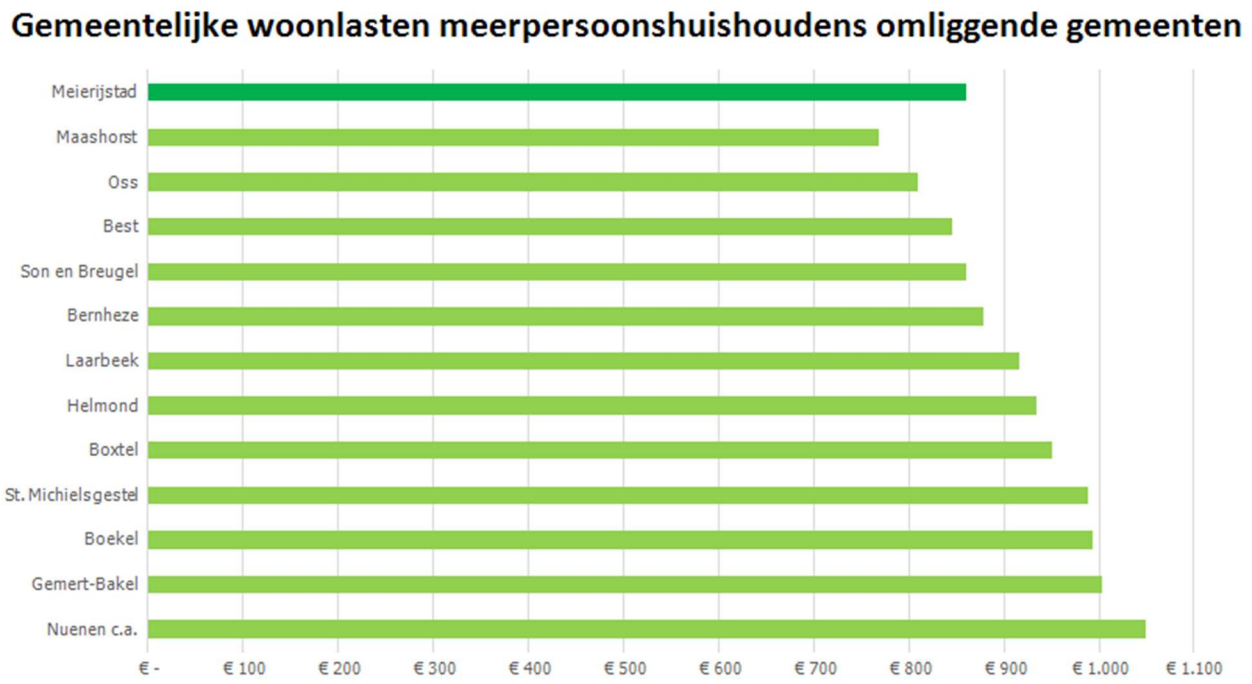
LOKALE LASTENDRUK

De lokale belastingdruk is gebaseerd op OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

We hebben in het coalitieakkoord 2022-2026 "Thuis in Meierijstad" opgenomen om de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk te laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast. De tarieven voor afvalstoffenheffing en riolering zijn maximaal 100% kostendekkend.

Leges
Voor leges geldt een maximale dekkingsgraad van 100%. Dit wordt conform wetgeving gebaseerd op de cijfers uit de primitieve begroting.

We leggen de vaststelling van de OZB-tarieven, tarieven rioolheffing en tarieven reinigingsheffingen 2023 afzonderlijk aan de raad voor.

Bron: COELO 2022 atlas van de lokale heffingen

KWIJTSCHELDINGSBELEID

Indien inwoners de aanslag gemeentebelastingen niet kunnen betalen, bestaat de mogelijkheid om hier kwijtschelding voor aan te vragen. Het kwijtscheldingsbeleid is gebonden aan een aantal rijksregels. Binnen de door het Rijk vastgestelde regels voert de gemeente Meierijstad het kwijtscheldingsbeleid uit. Niet voor alle belastingsoorten wordt kwijtschelding verleend. Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing (uitsluitend het vastrecht), de rioolheffing voor gebruikers en in zeer beperkte mate en onder strenge voorwaarden voor de OZB. Kwijtschelding wordt dikwijls vooraf verleend doch kan op verzoek ook achteraf worden verleend.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

BELEID & ONTWIKKELINGEN

In deze paragraaf staat informatie over risico's met financiële gevolgen. En in welke mate de gemeente Meierijstad in staat is deze op te vangen zonder direct het beleid aan te passen.
In 2018 is de beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgesteld. De gemeente Meierijstad wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobeheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, beoordelen we ons risicoprofiel.

WEERSTANDSCAPACITEIT & -VERMOGEN

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2016
Onbenutte belastingcapaciteit	6.200	6.200	6.200	6.200
Post onvoorziene uitgaven	250	250	250	250
Totaal structurele weerstandscapaciteit	6.450	6.450	6.450	6.450
Algemene risico reserve per 1-1	69.692	70.856	71.550	74.086
Algemene risico's grondexploitatie	16.780	16.780	16.780	16.780
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	86.472	87.636	88.330	90.866
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	92.922	94.086	94.780	97.316

Toelichting op de tabel

Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB-tarieven berekenen we op basis van de artikel 12-norm van het rijk. In de mei circulaire van het Gemeentefonds geeft de minister van Binnenlandse Zaken elke jaar nieuwe normen voor toelating tot artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Toelating wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Voor 2023 is dit percentage gesteld op 0,1729% (in 2022 was dit 0,1800%). De onbenutte belastingcapaciteit is voor 2023 € 6,2 miljoen en is in het meerjarig beeld gelijk gehouden.

Post onvoorziene uitgaven
De hoogte van de post onvoorziene uitgaven is € 250.000.

Algemene risicoreserve per 1-1
De geraamde stand van de Algemene risicoreserve van de gemeente Meierijstad is per eind 2022 € 69,7 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met de raadsbesluiten tot en met juli 2022 en de incidentele posten uit de begroting 2022 met als dekking deze reserve.

Algemene Reserve risico's grondexploitatie
De geraamde stand van de algemene reserve risico's grondexploitaties is € 16,8 miljoen.

In de volgende tabel staat de berekening van de weerstandsratio. Dit is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit staat onder het kopje risico's. In de nota weerstandsvermogen hebben we vastgelegd dat deze ratio minimaal 1,0 moet zijn.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	92.922	94.086	94.780	97.316
Benodigde weerstandscapaciteit	44.269	44.269	44.269	44.269
Weerstandsratio	2,10	2,13	2,14	2,20
Norm weerstandsratio	1,0	1,0	1,0	1,0

De weerstandsratio is ongeveer gelijk aan de ratio bij de jaarstukken 2021. Er is er meer nodig om risico's af te dekken. Daar staat tegenover dat de stand van de algemene risico reserve hoger is door toevoeging van een gedeelte van het jaarrekeningresultaat 2021 (€ 10,2 miljoen).
De beleidsvoornemens van het Collegewerk programma 2022-2026 zijn niet verwerkt in deze cijfers. De algemene risicoreserve daalt nog bij vaststelling van de jaarschijf 2023 van het nieuwe college werkprogramma. Incidentele posten hebben daarin de algemene risicoreserve als voorgestelde dekking. Ook na verwerking van het college werkprogramma blijft de weerstandsvermogen ruim voldoende.

RISICO'S

In onderstaande tabel zijn de risico's opgenomen met een risicoscore hoger dan 15. We zien dat de risicowaarde van deze risico's ten opzichte van jaarstukken 2021 is gestegen.
Dit heeft vooral te maken met een verhoging van de risicowaarde voor "prijsstijgingen als gevolg van tekort aan grondstoffen en gebrek aan capaciteit op de markt om investeringen / werkzaamheden uit te voeren".
Bij de actualisatie van de risico's bij de begroting zijn nieuwe risico's toegevoegd voor:
- Uit de pas lopen van investeringsbedragen onderwijshuisvesting
- Boekenonderzoek Omzetbelasting (OB)/Btw-compensatiefonds (BCF)
- Financiële consequenties van prijsstijgingen van bouw- en materiaalkosten vastgoed
- Stijging energiekosten gemeente in verband met nieuwe aanbesteding.

Het risico van herverdeling uitkering gemeentefonds is vervallen, omdat de meicirculaire 2022 duidelijkheid gaf over de financiële gevolgen. Deze zijn verwerkt in de begroting 2023.

Risico naam (bedragen x € 1.000)	(Beheers)maatregelen	Risico score	Financieel gevolg	Reken %	Risico waarde
Investering wijkuitvoeringsplan transitievisie warmte	Meierijstad besloot in april 2021 dat duidelijkheid vanuit de Rijksoverheid over het juridisch en financieel kader een voorwaarde is om tot uitvoering over te gaan. In het coalitieakkoord staat de ambitie om één wijkuitvoeringsplan te maken in de periode 2022-2026. Gedurende deze periode werkt de Rijksoverheid aan de kaders via de nieuwe Warmtewet en de begroting. Bij het vaststellen van het wijkuitvoeringsplan maken we de balans op. Het uitgangspunt blijft overeind dat er voldoende duidelijkheid moet zijn over de juridische en financiële kaders om tot uitvoering over te gaan.	25	5.000	90	4.500

Extra personeelskosten als gevolg van wachtgeldverplichtingen en ziekteverzuim	Er is een richtlijn opgesteld hoe om te gaan met medewerkers die disfunctioneren. Vervanging van zieke medewerkers vindt uitsluitend plaats als de dienstverlening onder hoge druk komt te staan.	20	750	90	675
Onzekerheid financieel resultaat bij bouwgronden in exploitatie	Continue monitoren van ontwikkelingen. Onzekere verplichte winstnemingen reserveren voor opvang risico's.	25	30.300	90	27.270
Risico's grote projecten	2 x per jaar wordt de rapportage grote projecten geactualiseerd zodat tijdig bijgestuurd kan worden.	15	3.978	50	1.989
Overschrijding van de begroting	Scherp sturen op budgetten.	25	2.000	90	1.800
Prijsstijgingen als gevolg van tekort aan grondstoffen en gebrek aan capaciteit op de markt om investeringen / werkzaamheden uit te voeren	Als de prijsstijgingen doorzetten, leidt dit tot een hoger prijsindexatie binnen de Algemene uitkering. Met enige vertraging leiden hogere prijzen tot een hogere Algemene uitkering. Werken uitstellen tot prijzen dalen. Realistisch plannen waardoor we kosten meer spreiden in de tijd. Goed bepalen welke werken prioriteit hebben in verband met veiligheid, voorkomen moet worden dat we op de markt met onze eigen aanbestedingen gaan concurreren.	25	3.000	90	2.700
Wijziging in rekenrente doelvermogen Stadsgewest	Ontwikkelingen op dit gebied volgen.	25	3.000	90	2.700
Uit de pas lopen van investeringsbedragen onderwijshuisvesting	Jaarlijks worden de investeringsbedragen onderwijshuisvesting bijgesteld aan de hand van de dan geldende nieuwbouwkostenconfigurator en prijsindexeringen.	16	750	75	562

Budget Wmo hulp bij het huishouden	Sturing op het gebruik van hulp bij het huishouden. Momenteel worden regionaal en lokaal verschillende mogelijkheden onderzocht om te kunnen sturen op het gebruik van hulp bij het huishouden. Zo wordt hier aandacht aan besteed bij de inkoop voor huishoudelijke verzorging per 2024 en worden voorbereidend daarop pilots ontwikkeld. Zo wordt onder andere bekeken hoe voorliggend kan worden gestuurd met behulp van algemene voorzieningen, wijkgericht werken, langere indicatieperiodes, algemeen gebruikelijke middelen, communicatiemiddelen en de werkwijze van de toegang.	16	750	75	562
Budget Wmo specialistische hulp in natura	Sturing op het gebruik van hulp. Bij de uitvoering van de nieuwe inkoop vanaf 2022 vormt onze lokale toegang een sleutelrol in de daadwerkelijke kosten voor de specialistische hulp Wmo. Daarom besteden we bij de implementatie nadrukkelijk aandacht aan de instructie van de toegang. In 2022 wordt gewerkt aan de opzet van een regionaal monitoringsysteem waarbij het uitgangspunt is dat dit aan moet sluiten op het lokale monitoringsysteem. Dat moet ervoor zorgen dat we beter inzicht krijgen in de realisatie van de hulp en op tijd kunnen bijsturen als dat nodig of wenselijk is. We onderzoeken hoe we meer uitvoering kunnen geven aan het naar voren organiseren van hulp. Hulpvragen komen daardoor eerder bij het voorliggend veld terecht in bijvoorbeeld voorliggende voorzieningen.	16	750	75	562

Budget Zorg in Natura Jeugdhulp	Sturing op het gebruik van jeugdhulp. Bij de uitvoering van de nieuwe inkoop vanaf 2022 vormt onze lokale toegang een sleutelrol in de toekenning van jeugdhulp en de daarmee samenhangende werkelijke kosten voor de jeugdhulp. Daarom hebben we bij de implementatie nadrukkelijk aandacht besteed aan de instructie van de toegang. Een andere belangrijke verwijzer naar jeugdhulp is de huisarts. Om te zorgen dat ook zij meer zelf hulp bieden, gerichter en minder doorverwijzen investeren we in de praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen. Inzicht in gebruik van jeugdhulp In 2022 wordt zowel een regionaal monitoringsysteem als een nieuw lokaal regiesysteem operationeel. Door informatie gestuurd te werken krijgen we een beter inzicht in de realisatie en kosten van de jeugdhulp en kunnen we op tijd bijsturen als dat nodig of wenselijk is. Stelpost prijzen Binnen de begroting is er een stelpost prijzen. Deze kan ingezet worden om de kosten als gevolg van de index te dekken. De eventuele volumegroei kan hieruit niet worden gedekt. Gelet op het hoge indexpercentage voor 2023 bestaat het risico dat deze stelpost ontoereikend is om deze index te dekken.	20	750	90	675

Boekenonderzoek Omzetbelasting (OB)/Btw-compensatiefonds (BCF)	Complexe btw situaties worden regelmatig doorgesproken met een extern adviseur. Een (tweede) extern adviseur onderzoekt tweejaarlijks de btw administratie. Medio 2022 is een dergelijk onderzoek gaande voor de jaren 2020 en 2021. De afspraak is gemaakt dat de Belastingdienst dit onderzoek afwacht, eventuele correcties worden meegenomen in het boekenonderzoek. De tool LIAS HT is aangeschaft. Met deze tool kan in de toekomst een statistische steekproef worden uitgevoerd. Mocht de gemeente naar aanleiding van het boekenonderzoek bepaalde maatregelen willen treffen, dan kan de Belastingdienst - indien de gemeente dat wenst - meekijken.	15	1.000	50	500
Financiële consequenties van prijsstijgingen van bouw- en materiaalkosten	Jaarlijks indexeren van eenheidsprijzen van het DMOP; Periodiek actualiseren van het DMOP (1 keer per 4 jaren) Rekening houden met onvoorziene prijsstijgingen bij de kredietaanvraag.	16	750	75	562
Stijging energiekosten	Monitoren van de ontwikkelingen van prijzen van energie. Eventueel maatregelen treffen om het verbruik van energie terug te dringen.	20	1.000	75	750
Totaal top risico's			53.778		45.807

In onderstaande tabel is het totaal van de gekwantificeerde risico's opgenomen. Naast de risico's met een risicoscore boven 15, hebben we nog voor € 3.902 miljoen aan risico's die een risico score lager dan 15 hebben. Het gaat hier onder meer om risico's met betrekking tot invoering Omgevingswet, onvoorziene schades aan kunst en gebouwen en de gevolgen van de Corona pandemie die niet worden gedekt door extra middelen van het Rijk. De totale waarde van de gekwantificeerde risico's komt daarmee op € 55.976 miljoen. Vervolgens rekenen we op basis van de nota weerstandsvermogen met een waarschijnlijkheidsfactor van 90% en komen dan op een benodigde weerstandscapaciteit van € 50.368 miljoen.

Benodigd weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	risico waarde 2023
Gekwantificeerde top risico's	45.807
Overige gekwantificeerde risico's	3.389
Totaal aan gekwantificeerde risico's	49.196

Waarschijnlijkheidsfactor 90%	44.269

FINANCIËLE KENGETALLEN

Het is voor de gemeenten verplicht een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten.
De provinciale toezichthouder hanteert een signaleringswaarde voor de financiële kengetallen welke hieronder zijn weergegeven.

In onderstaande tabel zijn de verplichte financiële kengetallen (BBV) opgenomen:

Kengetallen	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	51%	58%	45%	41%	38%	36%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	48%	55%	43%	39%	36%	34%
Solvabiliteitsratio	38%	26%	31%	33%	35%	37%
Grondexploitatie	36%	30%	13%	5%	-1%	-4%
Structurele exploitatieruimte	4,5%	3,1%	1,5%	3,1%	5,0%	0,4%
Belastingcapaciteit	94%	94%	96%	95%	94%	93%

Signaleringswaarden provincie:

Signaleringswaarden provincie	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	‹ 90 %	90-130 %	› 130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	‹ 90 %	90-130 %	› 130 %
Solvabiliteitsratio	› 50 %	20-50 %	‹ 20 %
Grondexploitatie	‹ 20 %	20-35 %	› 35 %
Structurele exploitatieruimte	› 0 %	0%	‹ 0 %
Belastingcapaciteit	‹ 95 %	95-105 %	› 105 %

De kengetallen van de begroting 2023 vergeleken met de signaleringswaarden van de provincie.

Signaleringswaarden provincie	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	x		
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	x		
Solvabiliteitsratio		x	
Grondexploitatie	x		
Structurele exploitatieruimte	x		
Belastingcapaciteit		x	

Voor de beoordeling van de financiële positie van gemeenten is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij een schuldquote hoger dan 130% is er sprake van een zeer hoge schuld. Een netto-schuldquote die boven de 100% uitstijgt geeft aan dat er weinig leencapaciteit over is om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De geraamde netto schuldquote van de gemeente Meierijstad ligt op 45% voor 2023.. Het verschil tussen begroting 2022 en 2023 is enerzijds veroorzaakt

door de lagere vaste schulden (waren begroot en niet gerealiseerd) en anderzijds hogere totaal baten ten opzichte van de primitieve begroting.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Bij verstrekte leningen kan onzekerheid bestaan of ze allemaal worden terugbetaald. Daarom berekenen we de netto schuldquote zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier is duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.
De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2023 geraamd op 43%. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, veronderstellen we dat deze middelen worden terugbetaald. Het verschil tussen begroting 2022 en 2023 is enerzijds veroorzaakt door de lagere vaste schulden (waren begroot en niet gerealiseerd) en anderzijds hogere totaal baten ten opzichte van de primitieve begroting.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% heeft een gemeente zijn bezit zeer zwaar belast met schuld. De geraamde solvabiliteitsratio voor 2023 van de gemeente Meierijstad is 31%.

Grondexploitatie
De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het geraamde kengetal voor 2023 is voor de gemeente Meierijstad 13% en valt daarmee in de waardering minst risicovol. In de afgelopen jaren is deze sterk gedaald. Op dit moment is de verwachting dat er medio 2025 een negatieve kengetal voor de grondexploitatie zal ontstaan. omdat winstnemingen niet zijn verwerkt in dit kengetal. Voor verwachtingen omtrent de te realiseren winsten wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij de begroting 2023 is de structurele exploitatieruimte 1,5%. Gelet op de verwachte financiële ontwikkelingen in de meerjarenraming 2024-2026 zal er voor de jaren 2023-2025 voldoende exploitatieruimte zijn. Voor 2026 is er nauwelijks structurele ruimte om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Belastingcapaciteit
We relateren de ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen vaak aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten verstaan we de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingdruk in de gemeente Meierijstad wordt berekend na vaststelling van de belastingen en tarieven.

Totaal beoordeling
De schuldquoten vallen voor 2023 in de categorie het minst risicovol. We zien de afgelopen jaren een daling van deze kengetallen. Dat is een goed teken. De solvabiliteitsratio van 31% valt onder een neutrale waardering. De grondexploitatie bedraagt 13%, het percentage is ten opzichte van 2022 flink gedaald en valt daardoor vanaf 2023 in de categorie minst risicovol.
De structurele exploitatieruimte is met 1,52% voor 2023 op orde. Volgens voorschrift wordt dit kengetal berekend op basis van de primitieve begroting 2023 (cijfers uit het overzicht van baten en lasten). Gelet op de verwachte financiële ontwikkelingen in de meerjarenraming en de financiële consequenties voortvloeiende uit het college werkprogramma, blijft de structurele exploitatieruimte een aandachtspunt voor de komende jaren. Zeker vanaf 2026.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

BELEID & ONTWIKKELINGEN

Het beheer en onderhoud van het openbaar vastgoed, de wegen, bruggen, het riool, openbaar groen, de openbare verlichting en de gemeentelijke gebouwen kost veel geld. Deze paragraaf geeft een integraal inzicht in de kaders, ontwikkelingen, onderhoud en kosten over de programma's heen.

In onderstaande tabel is het beleid ten aanzien van onderhoud kapitaalgoederen opgenomen:

Kapitaalgoed Meierijstad	Naam beheerplan	Vastgesteld in raad d.d.	Looptijd t/m
Riolering	Programma Water en Riolering 2022-2026 (PWR)	16-12-2022	2026
Verhardingen	Beheerstrategie verhardingen	27-2-2019	2023
Civieltechnische kunstwerken	Beheerstrategie Civiele kunstwerken	27-2-2019	2023
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare verlichting	10-10-2019	2030
Speelvoorzieningen	Speelvisie Meierijstad	7-11-2019	2029
Gebouwen	Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma (DMOP)	20-12-2018	2022
Gebouwen	Nota integraal beleid maatschappelijk vastgoed	20-12-2018	2022
Wegen	Beheerplan wegen		2024

Kerncijfers

Kengetallen	Aantal	Eenheid
Civieltechnische kunstwerken:		
Bruggen	174	st.
Tunnels	5	st.
Keermuren/damwanden	4	st.
Geluidsvoorzieningen	22	st.
Verhardingen:		
Asfaltverharding	240	ha
Elementenverharding	318	ha
Betonverharding	7	ha
Onverharde wegen	42	ha
Openbare verlichting:		
Lichtmasten	21.535	st.
Armaturen	22.114	st.
Lampen	22.385	st.
Areaal groen:		
Bomen	118.569	st.
Speelplekken	243	st.
Speeltoestellen	1.152	st.
Sloten en greppels	835	km
Stadwater	35	ha
Poelen/kleine wateren	8	ha
Bossen	419	ha
Houtige beplantingen	207	ha
Kruidachtige beplantingen	1	ha
Ruw gras	435	ha
Gazons	129	ha

Riolen	602	km
Gemalen	99	st.
Persleidingen	250	km
Putten	14.000	st
Pompunits	1.386	st.
IBA's	91	st

Lig- en losplaatsen:		
Ligplaatsen passantenhaven genummerd	24	st.
Ligplaatsen passantenhaven ongenummerd	12	st.
Ligplaatsen beroepsvaart	30	st.
Losplaatsen beroepsvaart	10	st.

Vastgoed:		
Ambtelijke huisvesting	4	st.
Maatschappelijk vastgoed	48	st.
Strategisch vastgoed	5	st.
Monumentale objecten	14	st.
Overig vastgoed	56	st.

BEHEER OPENBARE RUIMTE

CIVIEL TECHNISCHE KUNSTWERKEN

Beleid/beheer

Op basis van de Beheerstrategie Civiele kunstwerken en de richtlijnen van het CROW voor kwaliteitsniveau Basis (sober en doelmatig) vinden in 2023 onderhoud en vervangingen plaats aan civieltechnische kunstwerken. In 2023 zal de beheerstrategie civiel technische kunstwerken geactualiseerd worden.

Kwaliteit

Het doel van deze maatregelen is het borgen van veiligheid voor gebruikers van de kunstwerken en het bereikbaar houden van de woon- en leefomgeving van inwoners en ondernemers.

Financiën

Voor het groot onderhoud van Civiele kunstwerken is een voorziening ingesteld. Hierin wordt jaarlijks een bedrag van € 189.000 gestort. Een overzicht van de werkzaamheden wordt jaarlijks aangeboden in het JOR van het betreffende uitvoeringsjaar. Klein onderhoud aan verhardingen wordt bekostigd uit exploitatiemiddelen.

Risico's

Het onderhoud vindt plaats op basis van actuele inspecties waarmee tijdig maatregelen kunnen worden genomen om risico's te verminderen en/of weg te nemen. Indien die maatregelen niet kunnen worden verricht, bestaat er een gerede kans dat de veiligheid bij gebruik en de bereikbaarheid van inwoners en ondernemers in gevaar komt.

Civiel technische kunstwerken (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Geraamde stand voorziening bruggen 1-1	138	138	49	-
Toevoeging	189	189	189	189
Onttrekking	189	278	238	189
Geraamde stand per 31-12	138	49	-	-

WEGEN (VERHARDINGEN)

Beleid / Beheer

Op basis van het in 2021 vastgestelde Beheerplan Wegen 2021 en de Beheerstrategie Verhardingen (februari 2019), wordt in 2023 onderhoud uitgevoerd aan verhardingen conform de richtlijnen van het CROW. In de begroting 2022 hebben we aangegeven dat de Beheerstrategie Verhardingen in 2022 op nieuw opgesteld zou worden, door capaciteit problemen zal dit pas in 2023 gebeuren. De huidige beheerstrategie loopt tot en met 2023.

Kwaliteit

Voor alle verhardingen is uitgegaan van het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau (kwaliteitsniveau B).

Financiën

In het Beheerplan Wegen 2021 is bepaald welke middelen er de komende 4 jaar nodig zijn om te voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsniveau.
Daarnaast is voor de periode 2019 - 2024 jaarlijks € 5.000.000 gereserveerd in het Meerjaren investeringsprogramma voor projecten rond het vervangen van verhardingen. Een overzicht van deze projecten wordt jaarlijks aangeboden in het JOR van het betreffende uitvoeringsjaar.

Risico's

Op basis van inspecties is een actueel inzicht verkregen in de onderhoudstoestand van de wegen/verhardingen en de maatregelen die nodig zijn om risico's te verminderen en/of weg te nemen. Indien die maatregelen niet kunnen worden getroffen, bestaat er een gerede kans dat de veiligheid van gebruikers in gevaar komt en de gemeente in toenemende mate aansprakelijk wordt gesteld voor geleden schade.

Wegen (verhardingen) (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Geraamde stand voorziening wegen 1-1	2.691	1.342	493	1.144.
Toevoeging	3.151	3.151	3.151	3.151
Onttrekking	4.500	4.000	2.500	2.500
Geraamde stand per 31-12	1.342	493	1.144	1.795

Als gevolg van het begrotingsonderzoek van de provincie is vanaf 2022 een bijstelling verwerkt in de structurele storting in de voorziening wegen. In afwachting van de doorrekening van het nieuwe beheerplan is deze storting in de meerjarenraming 2023-2026 structureel doorgetrokken. Hierbij is een bedrag van
€ 75.000 structureel meegenomen voor onderhoud van de N279. De herziening van het beheerplan (2024) kan leiden tot aanpassing van de structurele storting.

OPENBARE VERLICHTING

Beleid / beheer

Op basis van de Beheerstrategie Openbare Verlichting worden in 2023 programmatisch onderhoud en vervangingen uitgevoerd. Hiermee gaat de openbare verlichting in de periode 2020 - 2030 voldoen aan de richtlijnen van de Nederlandse Richtlijn voor Openbare Verlichting (NPR) en de ambities van het regionaal overeengekomen Energieakkoord.

Financiën

Om bovenstaande doelstellingen te realiseren wordt jaarlijks een krediet gevraagd bij de kadernota. Voor 2023 is in de begroting € 1.100.000 beschikbaar gesteld.

Risico's

Als de benodigde budgetten niet beschikbaar worden gesteld zal het achterstallig onderhoud en het aantal storingen in omvang toenemen en de hiervoor geschetste doelstellingen niet worden behaald.

OPENBAAR GROEN (INCLUSIEF RECREATIEGEBIEDEN)

Beleid / beheer

Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is eind 2018 vastgesteld. Sinds 2020 gaan we uit van een gedifferentieerd onderhoudsniveau op basis van risico's en afwegingen. Dit betekent in de praktijk

dat het beheer is geëxtensiveerd van:
- grasvelden binnen de kom;
- onkruidbeheersing in beplantingen binnen de kom.
Het onderhoud van sloten, bermen, ruw gras, (stads)wateren en landschapselementen is geharmoniseerd. Het slootonderhoud buiten de bebouwde kom wordt uitgevoerd conform het raadsbesluit van 27 januari 2022.

Als gevolg van de discussie in de gemeenteraad over de gewenste beheerkwaliteit wordt het IBOR opnieuw tegen het licht gehouden.

Het Bosbeheerplan is geactualiseerd waarbij het beheer van leembossen, klimaatadaptatie en duurzaamheid onderdeel zijn geworden van het beheer.

De uitvoering van renovatieprojecten is een continue proces. In 2023 worden er probleembomen vervangen, groenrenovaties uitgevoerd en In integrale projecten wordt ook groen vervangen. Daarnaast wordt er droogteschade hersteld in het openbaar groen en wordt het bomenareaal uitgebreid. Deze werkzaamheden worden geprogrammeerd in het Jaarprogramma Openbare Ruimte (JOR 2023).

Kwaliteit
Het openbaar groen wordt momenteel onderhouden op de hierboven genoemde kwaliteitsniveaus. Na de evaluatie en de keuzen door de gemeenteraad zullen de nieuwe afspraken leidend zijn voor het onderhoud.
We hebben een groot beheerareaal, informatie gestuurd werken wordt daarom steeds belangrijker.. De beschikbare capaciteit hiervoor is een aandachtspunt.

Risico's
We gaan uit van een gedifferentieerd onderhoudsniveau op basis van risico's en afwegingen. In het kader van het IBOR hebben belangenorganisaties en de gemeenteraad aangegeven dat de huidige ambities en het huidige onderhoudsniveau te laag zijn. Hogere ambities zullen hogere kosten tot gevolg hebben.
We krijgen steeds meer te maken met de gevolgen van klimaatsverandering. Dit komt al tot uiting in de omvang van de droogteschade die nu hersteld moet worden in de plantsoenen. Ook hebben we te maken met grootschalige sterfte van verzwakte Fijnsparren in onze bossen als gevolg van aantasting door de Letterzetter. We zien ook een afname van de conditie en vitaliteit van andere boomsoorten.
We zien steeds meer uitzonderlijke prijsstijgingen van sommige materialen. Dit wordt veroorzaakt door hoge energieprijzen, tekorten aan grondstoffen en krapte op de arbeidsmarkt.

Financiën
Regulier groenonderhoud wordt op basis van meerjarige onderhoudscontracten uitbesteed en betaald uit exploitatiebudgetten.
Voor onderhoud van de gemeentebossen is het exploitatiebudget verhoogd met € 16.000 wegens uitbreiding van het areaal.
Vanwege het gewijzigde onderhoud van bermsloten is het exploitatiebudget verhoogd met € 276.000.
Voor extra onderhoud van beplantingsranden langs recreatieve routes is het exploitatiebudget verhoogd met € 24.000.
Op dit moment is er voor openbaar groen geen reserve of voorziening aanwezig.

RIOLERING
Kwaliteit
In het PWR (Programma Water en Riolering) is uitgegaan van de ambities afgeleid van de Mijlpalen van Meierijstad met een relatief hoog ambitieniveau (participatie, leefbaarheid, innovatie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en gezondheid) en rekening houdend met aspecten als klimaatverandering. Dit betekent dat we rekening houden met voldoende ruimte en middelen voor opvang en berging van hemelwater.

In het vigerende PWR is ingezet op het vernieuwen van het oude VGRP (Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan) onder de Omgevingswet met een verdieping op gebiedsgerichte aanpak en beheersinformatie op orde. Voor de gebiedsgerichte aanpak is onder het PWR de klimaat onderlegger opgesteld welke regionaal bedding vind in verschillende beleidsvelden.

Uitvoering vindt plaats op basis van een jaarlijks op te stellen operationeel plan, waarin een concreet jaarprogramma het JOR (Jaar Programma Openbare ruimte) wordt samengesteld voor dagelijks onderhoud en beheer, vervanging en renovatie en dergelijke. Uitgangspunt hierbij is het vastgestelde PWR en de in 2022 geactualiseerde BRP's (Basis RioleringsPlannen).
De werkzaamheden stemmen we af in de programmakamer op zowel geplande ondergrondse (nutsvoorzieningen) als overige bovengrondse werkzaamheden.

Financiën

Met het vaststellen van het nieuwe PWR is de financiële lijn doorgezet uit het vorige VGRP. Met de planning en ambities is het niet noodzakelijk om de rioolheffing voor 2023 te verhogen. Wel is het belangrijk om indexaties door te voeren om geactualiseerde juiste projectkosten in beeld te houden. Met de hierboven genoemde actualiseren van gebiedsinformatie en de toegenomen eenheidsprijzen is inzichtelijk geworden dat we komende jaren veel kosten gaan maken om ons systeem op orde te houden. Dit is geactualiseerd in het KDP (Kosten DekkingsPlan) onder het PWR 2022-2027.

Spaarvoorziening riolering (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Geraamde stand spaarvoorziening riolering 1-1	15.885	16.682	14.828	12.991
Toevoeging	1.000	1.000	1.000	1.000
Onttrekking	203	2.854	2.837	3.056
Geraamde stand per 31-12	16.682	14.828	12.991	10.935

Voorziening beklemmende middelen riolering (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Geraamde stand voorziening beklemmende middelen 1-1	5.955	4.439	3.209	2.307
Toevoeging	-	-	-	-
Onttrekking	1.516	1.230	902	743
Geraamde stand per 31-12	4.439	3.209	2.307	1.564

VASTGOED

Beleid / beheer

In 2023 en verder gaan we inzetten op een meer informatiegestuurde exploitatie van ons vastgoed. Hiervoor wordt op meerdere manieren uitvoering gegeven aan een analytische en strategische vastgoedportefeuillesturing. Door de screening van de portefeuille en het maken van slimme combinaties tussen vraag en aanbod van ruimte, zetten we ons vastgoed zodanig in dat het een optimale bijdrage levert aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen.

Hiervoor wordt het vastgoedbeleid (Kadernota Vastgoed 2018) waar nodig aangepast op basis van ervaringen, veranderd tijdsbeeld, demografische ontwikkelingen en wet en regelving voor vastgoed. In 2023 wordt ook het Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma (DMOP) geactualiseerd op grond van de nieuwe opnames van de gebouwen in 2022. Aan de hand van het geactualiseerde DMOP wordt er in 2023 en navolgende jaren verder uitvoering gegeven aan het instandhouden van de veiligheid en functionaliteit van de gebouwen. In combinatie met het groot en klein contractueel onderhoud. We verduurzamen onze vastgoedportefeuille nog verder volgens de in 2023 nog vast te stellen Routekaart CO^2-reductie maatschappelijk vastgoed. In het kader van een inclusieve samenleving zijn onze openbare gebouwen in 2023 voor een ieder volledig toegankelijk.
Tenslotte zetten we met het vastgoedregistratiesysteem/de verhuurmodule Ultimo, de Balanced Score Card-methode en de Makelaarsfunctie ("Makelpunt") in op de optimalisatie van de bezetting, de kostendekkendheid en strategisch beheer van de openbare gebouwen.
Naast efficiëntere en meer kostendekkende gebouwenexploitaties leidt dit ook tot een hoger maatschappelijk rendement. Hiermee worden feiten en cijfers overzichtelijk in beeld gebracht. Met deze vastgoedmanagementinformatie genereren we toekomstperspectieven/adviezen per gebouw op basis waarvan we besluiten nemen.

Kwaliteit
In 2023 screenen we de vastgoedportefeuille ook op het thema "Veiligheid & Gezondheid" aan de hand van een risicomatrix/-analyse die hiervoor is opgesteld in samenwerking met het externe bureau PVM. Denk hierbij aan de volgende mogelijke risico's: bezwijken van constructies, brand, legionella, asbest, (on-) toegankelijkheid, lekkage, inbraak, lood, chroom 6, stijgen en dalen, liften, vallen.
In 2023 worden er ook een aantal vervangende nieuwbouw- en renovatieprojecten opgeleverd en of opgestart (scoutinggebouw Sint-Oedenrode, zwembad Veghel, uitbreiding dierenpark Veghel Zuid, renovatie/restauratie kasteel Henkenshage)
Met de inzet van Ultimo, de Balanced Score Card Methode en het Makelpunt maken we ook een kwaliteitsverbeteringsslag en zetten daarmee tegelijkertijd een stap in de doorontwikkeling van operationeel vastgoedbeheerder naar analytisch/strategisch vastgoedadviseur.
Op financieel terrein maken we in 2023 voor het huurinningen proces nog een aantal kwaliteitslagen door toepassing van het verbeterproces volgens het KATA-principe, de huurfacturatie en verhuur op te nemen in Ultimo met een koppeling aan Key2Financien en het opnemen van de controle op de huurinning in het KeyControleDashboard.

Financiën
Met de actualisatie van het Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma (2022/2023) ontstaat er een beter beeld over de financiële toereikendheid van de onderhoudsvoorzieningen. In combinatie met de rapportages uit de Balanced Score Card-methode krijgen we beter grip op de gebouwexploitaties en de kostendekkendheid.

Risico's
Het risico dat het huidige budget voor onderhoud van het vastgoed niet toereikend is, wordt tot een minimum beperkt door de actualisering van het Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma. Hierbij dient ter dege rekening te worden gehouden met de nog steeds en tegelijkertijd fors stijgende bouw- en materiaalkosten.

Gebouwen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Geraamde stand voorziening gebouwen 1-1	5.686	6.379	5.335	4.585
Toevoeging	1.938	1.938	1.938	1.938
Onttrekking:				
- regulier groot onderhoud	890	2.627	2.333	1.643
- duurzaamheidsmaatregelen binnen groot onderhoud	355	355	355	355
Geraamde stand per 31-12	6.379	5.335	4.585	4.525

SPEELTERREINEN

Beleid / beheer
In 2021 is het beheerplan voor de speelvoorzieningen voorgelegd aan het College. Bij aanleg, beheer en onderhoud van speelplekken wordt uitgegaan van het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Hierin is vastgelegd dat de gemeente verantwoordelijk is voor het fysiek en veilig in stand houden van de speeltoestellen in de openbare ruimte.

Kwaliteit
Op dit moment worden de speeltoestellen in Meierijstad beheerd en onderhouden door de gemeente zelf. Uit de inventarisatie voor het beheerplan is gebleken dat er veel verouderde speeltoestellen zijn in Meierijstad (ouder dan 15 jaar) en in sommige wijken relatief veel kleine speelplekken (1-2 speeltoestellen). De komende jaren wordt gestreefd naar centrale buurtspeelplekken en meer natuurlijke speelplekken. Het totale aantal speelplekken zal verminderen.

Financiën
Het huidige budget bedraagt €251.000. Dit is inclusief €100.130 dat jaarlijks gestort wordt in de voorziening voor de vervangingen van speelvoorzieningen. Het financiële kader is leidend voor de keuzes in vervanging van de speeltoestellen in Meierijstad. In het beheerplan is het beschikbare budget en de te maken keuzes voor locaties, vervangingen en onderhoud verder uitgewerkt..

Aansprakelijkheid / risico's

De eigenaar van de ondergrond van een speeltoestel is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de speeltoestellen. Indien er ongelukken gebeuren op/met speeltoestellen die op gemeentelijke grond staan en die zijn toe te rekenen aan ondeugdelijke toestellen, dan is de gemeente volledig aansprakelijk.

Speelvoorzieningen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Geraamde stand voorziening speelvoorzieningen 1-1	118	163	218	202
Toevoeging	100	100	100	100
Onttrekking	55	45	116	77
Geraamde stand per 31-12	163	218	202	225

FINANCIERING

BELEID & ONTWIKKELINGEN

Financiering gaat over de manier waarop de gemeente geld aantrekt dat zij nodig heeft om haar activiteiten uit te voeren. De kaders hiervoor zijn te vinden in de Wet FIDO (Wet financiering decentrale overheden). In deze wet staan ook kaders voor het (tijdelijk) beleggen van geld.
De gemeente Meierijstad hanteert totaalfinanciering. Kaders voor financiering zijn vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente Meierijstad en in het Treasurystatuut 2017. Binnen de wettelijke kaders financieren we zo veel mogelijk met kortlopende leningen in verband met. lager rentepercentage.

RENTE

Renteverwachting
In de begrotingscijfers zijn we uitgegaan van 2,54% rente voor aan te trekken langlopende leningen (10 jaar) voor 2023. Wij hanteren voor de meerjarenraming 2,54%.

Renterisiconorm
De Wet FIDO bepaalt dat de jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen zijn: de renterisiconorm. De ruimte onder de renterisiconorm is het bedrag wat de gemeente nog uit zou mogen geven aan aflossingen op nieuw af te sluiten geldleningen. In de volgende tabel zijn de cijfers meerjarig opgenomen.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Begrotingstotaal	269.266	254.988	251.260	243.881
Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	53.853	50.998	50.252	48.776
Renteherziening vaste schuld	-	-	-	-
Aflossingen vaste schuld	21.944	19.653	14.313	15.113
Ruimte onder de renterisiconorm	31.909	31.345	35.939	33.663

Kasgeldlimiet
Het kasgeldlimiet geeft de ruimte voor korte financiering aan en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De kasgeldlimiet voor de gemeente Meierijstad is in 2023 afgerond € 22.887.000 (8,5% van € 269.266.000).

Schatkistbankieren
De komende jaren verwachten wij geen overtollige middelen te bezitten, de financiële gevolgen van het verplicht schatkistbankieren zijn naar verwachting te verwaarlozen.

Voor Meierijstad bedraagt het drempelbedrag voor 2023 € 5,3 miljoen (2% van € 269.266.000).

Rentetoerekening
Het verschil tussen te betalen en te ontvangen rente rekenen we toe aan bouwgronden in exploitatie en investeringen. Voor het toerekenen van rente aan grondexploitatie gelden specifieke regels. Het toerekenen van rente aan investeringen gebeurt met een zogenaamd omslagpercentage. Dit is voor de begroting 2023 vastgesteld op 0,5%.

Schematisch kan de rentetoerekening als volgt weergegeven worden.

Berekening rentetoerekening		(bedragen x € 1.000)
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.174
b.	Externe rentebaten	-122
a.-b.	Saldo door te rekenen externe rente	2.052
c1.	Rente die aan de grondexploitatie doorberekend moet worden	-695
c2.	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend moet worden	0
d.	Totaal door te rekenen rente (a.-b.-c1.+c2.)	1.357

e1.	Rente over eigen vermogen	0
e2.	Rente over voorzieningen	0
f.	Totaal aan taakvelden toegerekende rente (d.+e1.+e2.) (renteomslag)	1.357
g.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.665
h.	Renteresultaat op het taakveld treasury (f.-g.)	-308

Toelichting op de tabel:

Saldo door te rekenen externe rente (a-b)
Dit is het verschil tussen de rentelasten (over de reeds opgenomen langlopende geldleningen en de verwachte op te nemen lening) en renteopbrengsten (over de verstrekte langlopende leningen).

Rente die aan de grondexploitatie doorberekend moet worden (c1)
De toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Voor 2023 is dit begroot op 1,03%. Jaarlijks wordt dit percentage herrekend.

Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend moet worden (c2)
Als specifieke leningen zijn aangetrokken om deze vervolgens voor hetzelfde bedrag door te verstrekken aan een derde partij, wordt dit ook gezien als projectfinanciering. De gemeente Meierijstad heeft geen projectfinanciering.

Rente over eigen vermogen / voorzieningen (d1 en d2)
De gemeente Meierijstad berekent geen rente over het eigen vermogen en voorzieningen.

Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)
Het totaal aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt € 1.357.000. De omslagrente berekenen we door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Deze uitkomst ronden we af op een half procent op basis van de uitgangspunten in de notitie rente van de commissie BBV. Het te hanteren omslagpercentage is voor 2023 vastgesteld op 0,5%. Dit leidt naar verwachting tot € 1.665.000 aan doorbelaste rente. Dit levert een begroot renteresultaat van € 308.000 voordelig op. Jaarlijks beoordelen we of het renteomslag-percentage aangepast moet worden.

VERMOGENSPOSITIE

Op basis van de verwachte investeringen en ontvangsten grondexploitatie is in 2023 een financieringsbehoefte aanwezig van € 5 miljoen.

De leningenportefeuille bedraagt per 1 januari 2023 naar verwachting € 111 miljoen.

De gemeente Meierijstad heeft de volgende leningen verstrekt: hypotheken aan (voormalig) personeel, startersleningen, duurzaamheidsleningen, leningen in verband aanleg drukriolering en leningen aan verenigingen en stichtingen. Het totaalbedrag aan verstrekte geldleningen bedraagt per 1-1-2023 € 5,6 miljoen aflopend naar € 5,2 miljoen per 31-12-2026.

BEDRIJFSVOERING

AMBITIE

De gemeente Meierijstad streeft naar een optimale dienstverlening. Om dit te kunnen waarmaken is een degelijke en betrouwbare bedrijfsvoering van groot belang; een bedrijfsvoering die doorontwikkelt om onze dienstverlening te blijven verbeteren.

HRM

Het doel van het personeelsbeleid is de juiste persoon op de juiste plek, op het juiste moment, met de juiste kennis, kunde en vaardigheden te plaatsen voor nu en in de toekomst. Deze doelstelling sluit aan op het uitgangspunt van de organisatiefilosofie: Meierijstad wil zodanig georganiseerd zijn dat het geschikt is om in te spelen op de veranderende maatschappelijke vraagstukken. In 2022 is een nieuwe visie op P&O-beleid ontwikkeld onder de naam 'Talentenhuis Meierijstad', waarbij wordt gewerkt vanuit vijf 'pijlers'.

- Het fundament: de rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van de medewerkers; in deze pijler wordt gewerkt vanuit de cao-gemeenten en wordt overleg gevoerd met de medezeggenschapsorganen (ondernemingsraad en lokaal overleg) over aantrekkelijke en passende arbeidsvoorwaarden en rechtspositie.
- Gemeente van de toekomst; in deze pijler wordt gekeken naar het vakmanschap van de toekomst: wat is er nodig om als organisatie wendbaar en flexibel te blijven, door te groeien in zelforganisatie en de dienstverlening te kunnen blijven leveren op het gewenste niveau. Er vindt een onderzoek plaats naar de organisatiefilosofie.
- Talent komt werken: Wij trekken talenten aan, halen talenten binnen, heten hen welkom en zorgen voor een goede landing. De onderdelen in deze pijler zijn:
    - Meierijstad als aantrekkelijke werkgever neerzetten
    - Werving en selectie (binnenhalen van de juiste talenten)
    - Goede introductie zodat een medewerker zich snel thuis voelt
- Talent blijft werken: Ons talent blijft duurzaam inzetbaar. De onderdelen in deze pijler zijn:
    - Levensfasebewust vitaliteitsbeleid/duurzame inzetbaarheid
    - Stimuleren van ontwikkeling van kennis en vaardigheden.
- Talent stopt: we begeleiden de vertrekkende talenten met zorg om kennis te behouden en (onder)houden de relatie zodat zij ambassadeurs zijn en blijven voor onze organisatie. De onderdelen in deze pijler zijn:
    - Kennisbehoud
    - Oud-medewerker als ambassadeur voor Meierijstad

INFORMATIE EN GEGEVENSBESCHERMING

Informatievoorziening en informatiemanagement

Een goede informatievoorziening is cruciaal voor het functioneren van een gemeentelijke organisatie. We zitten nu in een beweging waarin digitalisering van gegevens en technologie gebruikt wordt bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. In 2023 zullen er voor alle procesketens (afdelingen) een meerjarenplan opgesteld zijn voor de ICT-ontwikkeling van die keten.
In 2023 zullen er wederom gericht enkele grotere applicaties worden vervangen vanwege het aflopen van contracten.
Een klantgerichte digitale dienstverlening vraagt een continue evaluatie en bijstelling van de gebruikte hulpmiddelen en kanalen. We zullen onze applicaties blijven optimaliseren, zodat onze dienstverlening kan blijven groeien.
Gemeenten beschikken over een schat aan gegevens. Deze interne gegevens kunnen, samen met externe gegevens, gebruikt worden om de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering te optimaliseren. De VNG zet hoog in op het data gedreven werken. In 2023 gaat Meierijstad verder met de in 2021 opgezette strategie om meer gebruik te maken van deze gegevens. Daarnaast zal er ook een start worden gemaakt met het -daar waar kan- ondersteunen van besluiten met data.

Op het gebied van informatiebeheer zullen we de laatste stappen gaan nemen in het drie-jaren-plan (medio 2020 t/m 2023) rondom het op orde brengen van de archieven. We doen dit in goed overleg met de provinciale archiefinspectie.

In 2022 is grote vooruitgang geboekt met het wegwerken van de analoge archiefachterstanden van de voormalige gemeenten Sint-Oedenrode, Schijndel en Veghel. In 2023 zullen de archiefonderdelen die overgedragen kunnen worden aan het BHIC overgedragen zijn, de rest van het analoge archief zal op toekomstige vernietiging zijn afgesteld of klaar staan om op enig moment overgedragen te kunnen worden.

Informatieveiligheid en privacy

Het is van groot belang dat de informatie en persoonsgegevens die de gemeente dagdagelijks verwerkt bij haar dienstverlening correct, toegankelijk en op de juiste manier gebruikt wordt. We zien dat de bedreigingen van buitenaf op dit vlak ernstig toenemen. Een goede bescherming van onze informatie blijft noodzakelijk om onze dienstverlening te kunnen garanderen. We willen hierbij voldoen aan wettelijke eisen en regelgeving die mede zorgt voor kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening. Om hieraan te voldoen dienen er technische, organisatorische en fysieke maatregelen getroffen worden. We gaan daarbij uit van een realistische aanpak die aansluit op de dagelijkse werkzaamheden.
Voor 2023 en verder staan de volgende activiteiten op het gebied van informatieveiligheid en privacy gepland:

- Inrichting governance:
  Inrichting van Informatieveiligheid en privacy beschouwen we als kerntaak. De organisatie, het beleid en procedures, de operationele uitvoering en het toezicht hierop, worden hierop verder ingericht.
- Risicomanagement:
  Het in kaart brengen en evalueren van risico's op het gebied van Informatieveiligheid en privacy;
- Bewustwording:
  Het opzetten van een meerjarig bewustwordingsplan, dat doelgroep gericht is. Voor zowel nieuwe als bestaande medewerkers, en specifiek afgestemd op de procesketen;
- Key Control Dashboard (KCD):
  Informatieveiligheid en privacy zijn continue processen, dat we met een kwaliteitsdashboard gaan volgen;
- Wet politiegegevens (Wpg):
  de Wpg is van toepassing op het verwerken van politiegegevens. We gaan hiervoor de verplichtte jaarlijkse interne audit en vierjaarlijkse externe audit uitvoeren;
- Ethiek:
  We starten met de introdcutied van een ethisch normenkader. Zodat, naast de technische en wettelijke aspecten, óók wordt gekeken naar de ethische aspecten van het gebruik van data;
- Verantwoording via ENSIA:
  Het uitvoeren van de jaarlijks terugkerende zelfevaluaties en verplichtte audit op Suwinet en DigiD via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).
  Via deze verplichte audit wordt over informatieveiligheid in de organisatie verantwoording afgelegd door het college, aan de ministeries. En via een RIB aan de gemeenteraad;

CONTROL

Op 31 mei 2022 is het wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers' aangenomen door de Tweede Kamer. Later dit jaar zal de Eerste Kamer zich hierover uitspreken.

Een belangrijk onderdeel van het wetsvoorstel is de introductie van de zogenaamde 'rechtmatigheidsverantwoording'.

Het wetsvoorstel voorziet in verschuiving van de rol van de accountant naar het College. Dit betekent dat, ervan uitgaande dat ook de Eerste Kamer het wetsvoorstel aanneemt, het College van Meierijstad voortaan de rechtmatigheidsverantwoording opstelt en het gesprek hierover aangaat met de raad. De accountant blijft verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening en toetst daarbij of de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

Het wetsvoorstel kent drie varianten voor de wijze waarop de verantwoording kan worden ingericht. Deze varianten worden gezien als een groeimodel, waarbij de "in control statement" de meest verregaande vorm is. Wij kiezen voor de variant die aansluit bij de huidige vorm van verantwoording en interne controle.

Het opstellen van de verantwoording wordt gebruik gemaakt van het Key Control Dashbord (KCD), het hulpmiddel van Meierijstad om de uitkomsten van de interne controles en de opvolging van aanbevelingen van de accountant en de interne auditor vast te leggen.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Meierijstad is een werkgever die staat voor Diversiteit & Inclusiviteit. Dat doen we door bij de samenstelling van onze werkateliers te streven naar diversiteit in talenten, kennis, vaardigheden, leeftijd, sekse, culturele achtergrond, fysieke vermogens en eigenschappen van mensen. Daarnaast creëren we een inclusieve cultuur waarin ruimte is voor verschillen en waarin iedereen zich thuis voelt. Gebaseerd op onze kernwaarden gastvrij, betrokken, vertrouwen en coöperatief. Dat past bij de maatschappelijke verantwoordelijkheid die we hebben, maar ook bij het leveren van een dienstverlening die aansluit op de wensen en behoeften van onze inwoners.

Sinds 2018 heeft de gemeentelijke organisatie van Meierijstad een PSO-keurmerk (PSO-Prestatieladder Socialer Ondernemen) op trede 3. Deze is in 2020 en in 2022 verlengd. Trede 3 is de hoogst haalbare trede en betekent dat we behoren tot de koplopers in het bieden van werkgelegenheid voor medewerkers met een kwetsbare arbeidspositie. We richten ons ook de komende jaren op het geschikt maken van werkplekken voor medewerkers met een kwetsbare arbeidspositie en het 'sociaal' inkopen.

We adviseren opdrachtnemers bij inkoop- en aanbestedingstrajecten over invulling van de Social Return verplichting en stimuleren hen om arbeidsplaatsen beschikbaar te stellen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Sinds maart 2021 is er een MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) coördinator aangesteld die zich in samenwerking met verschillende partijen, intern en extern, richt op het invullen van vacatures en arbeidsplaatsen voor deze doelgroep. Er wordt vroegtijdig ingesprongen op vacaturemogelijkheden voor mensen met een arbeidsbeperking of afstand tot de arbeidsmarkt en zij worden aangemoedigd om te solliciteren. Uitdagingen die zich voordoen om huidige medewerkers te behouden worden opgepakt.

DUURZAAMHEID

Voor het thema duurzaamheid binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering werkt de gemeente sinds 2020 aan thema's als tegengaan van voedselverspilling, energiebesparing, betere afvalscheiding en duurzaam bedrijfsvervoer. Wij gaan hiermee verder in 2023.

DIENSTVERLENING

In het uitvoeringsprogramma Dienstverlening zijn de ontwikkelingen en ambities voor onze dienstverlening opgenomen. We willen onze dienstverlening zo eenvoudig mogelijk aanbieden en zetten in op twee sporen: we zien dat mensen bedrevener worden in het vinden van de digitale weg en dat ze ook verwachten langs deze weg bediend te worden. Daarnaast houden we oog voor mensen voor wie dit moeilijker is door ze persoonlijk te helpen. In 2023 werken we aan:

- Digitalisering; we willen de gemeentelijke digitale dienstverlening up-to-date houden, inclusief maken en blijven ontwikkelen. Het doel is om zoveel mogelijk door de gemeente aangeboden diensten online aan te bieden. Het is belangrijk dat de informatie, de formulieren en e-diensten op de website goed vindbaar, duidelijk en begrijpelijk zijn. Daarom ligt de focus op klantonderzoek. Klanten (inwoners en ondernemers) kunnen bij een bezoek aan de website hun reactie achterlaten via een 'smiley'. Wie dat wil geeft ook een rapportcijfer, aangevuld met tips en contactgegevens. Door onze website doorlopend te meten halen we buiten op wat binnen beter kan.
- Het verbeteren van onze telefonische dienstverlening; we doen periodieke onderzoeken naar telefonische bereikbaarheid in de organisatie. Met de input vanuit het meten verbeteren we aan de hand van verbeterplannen onze dienstverlening.
- Een Persoonlijk Internet Pagina (PIP) MijnMeierijstad; Met het vervangen van de gemeentelijke website en het zaaksysteem wordt ook de PIP vervangen. Doel is om de nieuwe PIP nog gebruiksvriendelijker in te richten voor onze klanten. Klanten kunnen hier hun verzoeken indienen en worden actief op de hoogte gehouden van de status van hun verzoek.
- We breiden de PIP verder uit naar behoefte van de klant. In 2023 zijn de volgende onderdelen beschikbaar.

- Het klantportaal sociale zaken: hierin kunnen inwoners voorzieningen aanvragen, de voortgang van een aanvraag volgen, gegevens (wijzigingen in hun situatie) uploaden en een uitkeringsspecificatie en jaaropgave inzien;
- MijnBelasting om de WOZ-beschikking, het taxatieverslag in te zien, bezwaar te maken of om een betalingsregeling voor te stellen;
- MijnGegevens om de bij de gemeente geregistreerde gegevens in te zien;
- MijnBurgerzaken om een uittreksel BRP of Burgerlijke stand aan te vragen en om verhuizingen, geheimhouding of wijziging naamgebruik door te geven.

- Klare Taal; Naast trainingen voor medewerker en een technisch hulpmiddel dat beschikbaar is voor alle medewerkers, maken we onze brieven duidelijk door onderzoek. Brieven worden voorgelegd aan een lezerspanel en worden aangepast aan de hand van feedback van de lezer. Alle brieven van Toegang en Vergunningen zijn opnieuw beoordeeld.

VERBONDEN PARTIJEN

BELEID & ONTWIKKELINGEN

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is als volgt gedefinieerd: "Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft".
Met een financieel belang is bedoeld: "Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt".
Het bestuurlijk belang is gedefinieerd als: "Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht".
Een verbonden partij is één van de drie vormen voor Meierijstad om haar taken uit te (laten) voeren. We kunnen taken zelf doen, overlaten aan een commerciële partij of door een verbonden partij laten uitvoeren.
Verbonden partijen leveren soms bestuurlijk complexe verhoudingen op, omdat de gemeente bestuurder en klant is. Bovendien doen vaak meer partijen mee aan de verbonden partij. De gemeente Meierijstad is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant. Zij moet haar bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met die van de andere deelnemers. Dit kan de aansturing complex maken.
Voordelen van verbonden partijen zijn de grotere schaal en de regionale aanpak van een regionaal onderwerp.

Financiële positie gemeenten
Meierijstad heeft een coördinerende rol in de regio voor gemeenschappelijke regelingen.. In de regio is aandacht gevraagd voor de rol van de gemeenschappelijke regelingen bij de veranderende financiële mogelijkheden van gemeenten. In 2023 willen we in regionaal verband samen met een aantal verbonden partijen financiële spelregels voor verbonden partijen ontwikkelen.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regeling
Met ingang van 1 juli 2022 treedt een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking. Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden in relatie tot gemeenschappelijke regelingen te versterken. Een aantal van deze wijzigingen treedt op 1 juli direct in werking, maar een ander deel zal binnen twee jaar na inwerkingtreding geïmplementeerd moeten worden in alle gemeenschappelijke regelingen. Meierijstad coördineert dit proces in goed overleg met de gemeenschappelijke regelingen en de griffiers..

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

REGIONAAL BUREAU LEERPLICHT

Regionaal Bureau Leerplicht

Algemene informatie

Programma:	4 Onderwijs
URL:	https://www.rblbno.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	J.T.M.M. (Johan) van Gerwen
Bestuurlijk vervanger:	M.H.B. (Menno) Roozendaal

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder J.T.M.M. van Gerwen.

Openbaar belang

Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor de gemeente Meierijstad en de regio de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 16 en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een MBO-diploma op minimaal MBO-niveau 2.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Niet van toepassing.

De belangrijkste risico's

Deze gemeenschappelijke regeling kent een beperkte risicoparagraaf: indien de gemeente haar bijdrage aan het RBL drastisch terugbrengt kan de dekking van de RBL-begroting in geding komen. Leerplicht is echter een wettelijke taak, waardoor bezuinigen op de bijdrage aan RBL feitelijk geen optie is.

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	191.877	191.338	196.121
Eigen vermogen per 1-1	390.765	325.238	
Eigen vermogen per 31-12	325.238		
Vreemd vermogen per 1-1	niet van toepassing		niet van toepassing
Vreemd vermogen per 31-12	niet van toepassing		niet van toepassing
Resultaat	44.416		0

VEILIGHEIDREGIO BRABANT-NOORD

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene informatie

Programma:	1 Veiligheid
URL:	https://www.vrbn.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door burgemeester van Rooij.

Openbaar belang

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweerzorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De bestuursconferentie van april 2018 heeft een heldere koers opgeleverd voor de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Deze koers is verwerkt in de beleidsagenda 2020-2023. De beleidsagenda beschrijft drie hoofdopgaven en zes ambities. De tien opdrachten uit het beleidsplan 2020-2023 'Samen Veiliger' staan in 2022 centraal. Omdat de opdrachten niet statisch zijn, zijn deze - waar nodig - aangescherpt, zonder de koers te wijzigen. In 2022 wordt op verschillende momenten (onder andere tijdens de bestuursconferentie in juli 2022) input opgehaald voor het nieuw op te stellen beleidsplan.

De belangrijkste risico's

De Veiligheidsregio Brabant-Noord presenteert een incidenteel sluitende begroting voor de jaren 2022 en 2023. Een risico dat wordt voorzien is de mogelijke wijziging van de rechtspositie van de brandweervrijwilligers.

Financieel belang

Begroting 2022 is gebaseerd op begroting VRBN 2022.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	4.737.313	4.981.882	5.249.496
Eigen vermogen per 1-1	nog niet bekend		
Eigen vermogen per 31-12	nog niet bekend		
Vreemd vermogen per 1-1	nog niet bekend		
Vreemd vermogen per 31-12	nog niet bekend		
Resultaat	nog niet bekend		0

WERKVOORZIENINGSSCHAP DE DOMMEL (WSD)

Werkvoorzieningsschap De Dommel (WSD)

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	https://www.wsd-groep.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	M.H.B. (Menno) Roozendaal
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Roozendaal en raadslid Marischka Klotz (vervanger raadslid J. van Gerwen). Daarnaast is wethouder Roozendaal lid van het Dagelijks Bestuur.

Openbaar belang

Het schap heeft ten doel de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (hierna te noemen: 'Wsw'). Ter realisering van deze doelstelling draagt het schap er onder meer zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die blijkens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden.
Vanaf 1 januari 2015 is de toegang tot de Sociale Werkvoorziening afgesloten en kunnen geen nieuwe dienstverbanden worden aangegaan. Werknemers met een dienstverband per 31 december 2014 behouden hun rechten.

Het schap heeft mede ten doel andere vormen van gesubsidieerde arbeid uit te voeren dan wel te doen uitvoeren. Het AB van WSD kan hiertoe een of meerdere privaatrechtelijke rechtspersonen oprichten.
Het AB is bevoegd om onder nader door hem te stellen voorwaarden met niet aan de regeling deelnemende gemeenten en of met andere derden overeenkomsten aan te gaan ter uitvoering van vormen van gesubsidieerde arbeid, scholing en of begeleiding.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De SW bedrijven IBN en WSD moeten deze herstructurering samen met de deelnemende gemeenten in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes en consequenties.

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	50.000	50.661	51.598
Eigen vermogen per 1-1	25.913.000	30.161.000	
Eigen vermogen per 31-12	27.058.000	30.108.000	
Vreemd vermogen per 1-1	6.956.000	6.940.000	
Vreemd vermogen per 31-12	4.631.000	6.940.000	
Resultaat	2.672.000	247.000	906.000

KLEINSCHALIG COLLECTIEF VERVOER

Kleinschalig Collectief Vervoer

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	https://www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	H.J. (Rik) Compagne
Bestuurlijk vervanger:	J.T. (Jan) van Burgsteden

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Campagne.

Openbaar belang

De regeling heeft ten doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer.
Dit samenwerkingsverband is opgericht om een geïntegreerd en algemeen toegankelijk vervoerssysteem te ontwikkelen op grond van de Wmo, waardoor mensen zich lokaal kunnen verplaatsen. De doelgroep van deze regeling zijn mensen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en andere inwoners van Meierijstad.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Niet van toepassing.

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing.

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	78.891	80.893	92.978
Eigen vermogen per 1-1	789.208	859.579	788.245
Eigen vermogen per 31-12	859.579	788.245	688.245
Vreemd vermogen per 1-1	850.458	325.976	684.000
Vreemd vermogen per 31-12	325.976	684.000	688.200
Resultaat	71.335	0	-100.000

STADSGEWEST 'S-HERTOGENBOSCH (ALLEEN STORTPLAATS)

Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)

Algemene informatie

Programma: 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

URL:

Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Bestuurlijk vervanger: J.T. (Jan) van Burgsteden

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder J. Goijaarts.

Openbaar belang

Het Stadsgewest is niet meer echt actief en wordt alleen nog in stand gehouden voor afwikkeling van de voormalige Vuilstortplaats De Vlagheide in Schijndel.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De afdichting van de stortplaats is inmiddels afgerond.
Met het oog op de overdracht van de eeuwigdurende nazorg van de voormalige stortplaats aan de provincie Noord-Brabant vindt er al enige jaren tussen het Stadsgewest en de provincie overleg plaats over de hoogte van het (doel)vermogen, dat benodigd is voor de bekostiging van die nazorg.
Belangrijk onderdeel in de gesprekken tussen deze partijen is de hoogte van de door de provincie gehanteerde rekenrente en het effect daarvan op het door het Stadsgewest in te leggen doelvermogen. De provincie heeft het voornemen om de huidige rekenrente van 5,06% te verlagen naar 3,65%. Er bestaat over de hoogte van het in te brengen doelvermogen dan ook nog geen overeenstemming tussen het Stadsgewest en de provincie. Indien uiteindelijk het doelvermogen hoger dient te zijn dan oorspronkelijk geraamd dienen de deelnemende gemeenten een aanzienlijke aanvullende bijdrage aan het Stadsgewest te leveren.
Het Stadsgewest zal de nazorg en exploitatie van de voormalige vuilstortplaats de komende tijd niet aan de provincie overdragen. Partijen zijn in dat verband overeengekomen dat (de nazorg van) de voormalige stortplaats de komende vijf jaren niet wordt overgedragen aan de provincie, waarbij de rekenrente in ieder geval voor deze periode wordt gehandhaafd op 5,06%. Dit betekent dat het Stadsgewest in ieder geval nog wordt gecontinueerd na 2020. Tot in ieder geval 1 januari 2025 zal er door de provincie dan ook geen formele sluitingsverklaring worden afgegeven.
Onlangs is tussen het Stadsgewest (en andere exploitanten) en de provincie afgesproken het convenant te herzien en onder andere de looptijd te verlengen naar 10 jaar. Dat moet in de loop van 2021 leiden tot een nieuw convenant. In de discussie over deze herziening hebben de exploitanten benadrukt dat voor hen de prioriteit ligt bij het herzien van de, zwaar verouderde, wetgeving. Met de kennis en inzichten van nu zou het aannemelijk zijn dat twee aspecten uit de huidige wetgeving verdwijnen, te weten het eeuwigdurende karakter van de nazorg en de bovenafdichting. Daarmee zou Nederland meer in de pas gaan lopen met Europese regelgeving.

De belangrijkste risico's

- Doelvermogen nazorgfonds:
Na de definitieve sluiting van de stortplaats wordt de (eeuwigdurende nazorgverplichting ten aanzien van de) stortplaats overgedragen aan de Provincie. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen.
De hoogte van de eindwaarde van het doelvermogen wordt in hoge mate bepaald door de te hanteren rekenrente. Thans is die op 5,06% bepaald. In de laatste voorstellen van de provincie wordt voorgesteld die rekenrente naar 3,65% te verlagen hetgeen een incidentele, maar aanzienlijke, hogere bijdrage van de gemeente Meierijstad tot gevolg heeft van circa € 3 miljoen.
-Beheerskosten:
Het voorlopig niet overdragen van de vuilstortplaats aan de provincie en het dus feitelijk langer in stand houden van de beheersorganisatie van het Stadsgewest heeft voor de gemeente Meierijstad financiële consequenties. Elk jaar dat het Stadsgewest blijft bestaan wordt er rekening gehouden met aan het Stadsgewest te betalen beheerskosten door de gemeente Meierijstad (2021: € 109.040, 2022: € 105.305, 2023: € 82.153 en 2024: € 83.647).

Financieel belang

Het Stadsgewest blijft nog voor langere tijd verantwoordelijk voor het beheer (de nazorg) van de stortplaats Vlagheide. Dat betekent dat over die tijd exploitatielasten worden gemaakt, die zijn opgenomen in de (meerjaren)begroting van het Stadsgewest en per inwoner worden omgeslagen over de deelnemende gemeenten.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	106.146	105.305	105.305
Eigen vermogen per 1-1	- 6.809.000		
Eigen vermogen per 31-12	- 1.885.000		-1.955.000
Vreemd vermogen per 1-1	6.868.000		
Vreemd vermogen per 31-12	2.685.000		2.500.000
Resultaat	160.000		3.000

REGIONALE AMBULANCEVOORZIENING BRABANT MIDDEN-WEST-NOORD

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Algemene informatie

Programma:	7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
URL:	https://www.ravbrabantmwn.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	H.J. (Rik) Compagne
Bestuurlijk vervanger:	J.T. (Jan) van Burgsteden

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Compagne.

Openbaar belang

Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Bij de RAV staat de patiënt centraal. Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid staan hoog in het vaandel.

De RAV Brabant Midden-West-Noord heeft tot taak:

- het instellen en in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening;
- het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg;
- het vaststellen en (doen) uitvoeren van het Regionaal Ambulance Plan;
- het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen rampen ten behoeve van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord.

De doelstelling van de RAV Brabant Midden-West-Noord is het leveren van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, die tijdig ter plaatse is en binnen de budgettaire kaders wordt gerealiseerd.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

- Wet ambulancezorgvoorzieningen: In januari 2021 werd de nieuwe Wet ambulancezorgvoorzieningen van kracht. Hiermee is de vergunning tot ambulancezorg verleend aan de huidige aanbieders, onder strakke overheidsregulering. De overheid gaat nauwlettend volgen of RAV's aan de strenge eisen voldoen.
- Zorgcoördinatie: Op 1 januari 2020 startte de RAV Brabant MWN deze pilot met goedkeuring en subsidiëring van VWS. De Covid-pandemie zorgde voor wat vertraging, maar eind 2021 werd gestart met de daadwerkelijke fysieke samenwerking vanuit de meldkamer in Den Bosch. De pilot loopt drie jaar, in 2023 zal afronding en evaluatie plaatsvinden;
- Zorgdifferentiatie: RAV Brabant MWN is ervan overtuigd dat zorgdifferentiatie de oplossing is om ambulancezorg optimaal aan te laten sluiten bij de zorgvraag van de patiënt. Ook in 2023 biedt de RAV Brabant MWN een breed aanbod in ambulancezorg, waarbij de patiënt wordt vervoerd of ter plaatse geholpen wordt. In de ambulancezorg die ter plaatse geboden wordt, zijn naast de standaardzorg door reguliere ambulanceteams inmiddels meer mogelijkheden in behandeling en diagnosestelling, door de inzet van verpleegkundig specialisten in het primaire proces. Zorgdifferentiatie biedt niet alleen een betere zorg op maat voor de patiënt, maar draagt ook bij aan efficiency van de inzet en het terugdringen van het personeelstekort;
- Landelijk kwaliteitskader Ambulancezorg 1.0: Jarenlang werd door VWS vastgehouden aan de 15-minutennorm om het niveau van ambulancezorg te beoordelen, bij gebrek aan alternatieve indicatoren, daarbij de ambulancesector uitdagend om met voorstellen te komen. Inmiddels heeft de sector een kwaliteitskader ontwikkeld dat is goedgekeurd en dat 26 indicatoren bevat waarmee daadwerkelijk het niveau van de geleverde zorg gemeten kan worden. In het nieuwe meerjarenplan van de RAV (dat loopt van 2022 tot en met 2025 en dat op 1 juli 2021 is vastgesteld door het AB) staat beschreven hoe de RAV Brabant MWN voldoet aan het nieuwe kwaliteitskader;
- Evaluatie van zorg: Binnen RAV Brabant MWN wordt de kwaliteit van hulpverlening doorlopend bewaakt door het bureau ZIO (Zorg, Innovatie & Opleiden), onder andere door middel van intercollegiale zorgevaluatiebegeleiding. De ambulanceverpleegkundigen en chauffeurs worden geëvalueerd door middel van deze methodiek. Het streven is om in de nabije toekomst ook de functies uitgiftecentralist, verpleegkundig specialist en de medewerkers van de Laag- en Midden complexe Ambulancezorg hierin op te nemen. Zo heeft de RAV in 2023 in de volle breedte een systeem neergezet voor meten, evalueren en verbeteren van de kwaliteit van zorg, dat uniek is in Nederland;
- Evaluatie zorg met de ketenpartners: De structurele evaluatie van zorg met de ketenpartners was lange tijd niet mogelijk vanwege privacybeperkingen (AVG). Inmiddels is er toestemming om voor dit doel wederzijds patiëntgegevens uit te wisselen, en is de evaluatie weer opgepakt;
- Evaluatie van zorg met de patiënt: In lijn met haar meerjarenbeleid brengt de RAV in 2022 de evaluatie van zorg met patiënten in kaart. Via een project wordt een instrument ontwikkeld en geïmplementeerd waarmee er kwantitatief en kwalitatief inzicht is in de kwaliteit van zorg zoals deze ervaren wordt door de patiënten op basis van het verschil tussen de beleving en verwachting van de patiënt. Met dit inzicht kunnen verbeter- en beheersmaatregelen getroffen worden, die de kwaliteit van de geleverde zorg verder zal verhogen.

De belangrijkste risico's

Paraatheid, prestaties en personeel: De krapte op de arbeidsmarkt voor acute zorg is de laatste jaren een enorm probleem. De RAV Brabant MWN onderneemt al jaren actie door in een eigen opleiding HBO-V-afgestudeerden in circa 18 maanden op te leiden tot ambulanceverpleegkundige. Ook werkt de RAV met functiedifferentiatie, dat veel ontwikkelingsmogelijkheden biedt voor de medewerkers. Zij krijgen de kans om, na het volgen van een opleiding, door te groeien naar een andere functie. Daarnaast richt de RAV haar primaire proces efficiënter in door differentiatie in vervoer. In 2023 hoopt de RAV daarmee wederom de paraatheid volgens het referentiekader in te vullen. Als dat volgens planning verloopt, en onder normale omstandigheden, kan dan de 95% dekking bereikt worden.

Financieel belang

De begroting is sluitend. De begroting 2022 is kostendekkend en er is geen gemeentelijke bijdrage in opgenomen.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	0	0	0

Eigen vermogen per 1-1	13.738.000		14.260.000
Eigen vermogen per 31-12	14.180.000	14.260.000	14.260.000
Vreemd vermogen per 1-1	25.744.000		31.336.000
Vreemd vermogen per 31-12	32.686.000	31.336.000	36.566.000
Resultaat	489.232		92.000

WERKVOORZIENINGSSCHAP NOORDOOST BRABANT

Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant

Algemene informatie

Programma: 6 Sociaal Domein

URL: https://www.wvs-nb.nl

Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal

Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Gemeenten zijn (indirect) eigenaar/aandeelhouder van IBN. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningschap. Sinds 2019 is er een nieuwe governance structuur operationeel.

Openbaar belang

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens 11 gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De SW bedrijven IBN en WSD moeten deze herstructurering samen met de deelnemende gemeenten in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	10.200	10.307	10.792
Eigen vermogen per 1-1	26.803.600		26.986.600
Eigen vermogen per 31-12	29.986.600		26.986.600
Vreemd vermogen per 1-1	2.310.200		1.848.300
Vreemd vermogen per 31-12	1.848.300		1.848.300
Resultaat			0

OMGEVINGSDIENST BRABANT-NOORD

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Algemene informatie

Programma:	7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
URL:	https://www.odbn.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C. (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur.

Openbaar belang

De omgevingsdienst voert ten behoeve van de deelnemende gemeenten en provincie taken uit op het gebied van Omgevingsrecht en levert als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan een schone, leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant-Noord. De werkwijze van de omgevingsdienst is gericht op het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringskosten voor overheid en samenleving en het verder optimaliseren van vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Maatschappelijke ontwikkelingen vormen een belangrijk kader in het werk van de ODBN en aan onze leefomgeving. Dat zijn er opnieuw veel in 2023. Grote maatschappelijke thema's zoals het Klimaatakkoord, de Stikstofproblematiek, de Regionale Energie Strategie, circulaire economie en het Schone Lucht Akkoord en natuurlijk de invoering van de Omgevingswet per 1-1-2023. Allemaal thema's die u en wij herkennen. In toenemende mate merkt de ODBN dat zij gevraagd worden om bij deze thema's mee te denken vanuit de uitvoering en diens kennis van de leefomgeving daarvoor in te zetten. Soms vragen deelnemers zelfs of de ODBN hiervan de trekkende partij in de regio kan zijn. In de veelheid van ontwikkelingen is dat begrijpelijk. Voor de ODBN is er een groot belang dat de uitvoerbaarheid van beleid goed geborgd is. Daar denken zij graag over mee en uiteraard zullen zij ook zaken die men signaleert bij de feitelijke uitvoering onder de aandacht brengen van de bestuurders en beleidsmakers. De ODBN blijft daarbij wel in de adviserende rol die bij een uitvoeringsorganisatie past. Nieuw en langverwacht is de invoering van de Omgevingswet. Hoewel het vaak in de communicatie vanuit het Rijk wordt gebracht als een grote omwenteling, zal de ODBN ook in 2023 echter ook gewoon vergunningen verlenen, toezicht houden en waar nodig handhavend optreden. Daar ligt de maatschappelijke opdracht. Door te focussen op de tastbare veranderingen maken we de Omgevingswet concreet en behapbaar voor de VTH-uitvoering. In de verdere invoering rondom Omgevingsplannen, de bruidsschat en nog vele andere onderwerpen is de ODBN afhankelijk van ons als bevoegd gezag. Voor de ODBN blijft van belang dat de uitvoerbaarheid goed geborgd is en waar het kan en wenselijk is, er voor burgers en bedrijven een gelijk speelveld bestaat.

De belangrijkste risico's

Iedere organisatie loopt natuurlijk risico's. De ODBN streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te ondervangen door het treffen van beheersmaatregelen, de benodigde verzekeringen af te sluiten en/of buffers te vormen voor niet voorzienbare financiële tegenvallers. Aan het begin van 2021 is een nieuwe actualisatie van het risicoprofiel van de ODBN uitgevoerd.
Hierbij zijn alle financiële risico's meegenomen die, na het nemen van beheersmaatregelen, nog steeds een mogelijke financiële impact hebben die niet uit de reguliere exploitatie gedekt kan worden. Eventuele risico's die afgedekt zijn door middel van een verzekering, een getroffen voorziening of een specifiek aangewezen bestemmingsreserve, zijn buiten beschouwing gelaten. Bij het bepalen van de impact van het risico is rekening gehouden met de kans van optreden van het risico. De impact van het risico wordt daardoor bepaald door de ingeschatte financiële jaaromvang te vermenigvuldigen met de kans van optreden. Daar waar een risico mogelijk een meerjarig effect heeft, is uitgegaan van het principe dat de financiële impact in één jaar vermenigvuldigd is met 2, vanuit het principe dat 2 jaar doorgaans voldoende is om maatregelen te nemen om de financiële impact van het risico te beperken of te verwerken in de begroting. Per risico zijn de genomen beheersmaatregelen opgenomen en is inzicht gegeven in de financiële omvang, kans van optreden en impact van het risico. Ten opzichte van de vorige presentatie bij de begroting 2022 is de totaalwaarde van de risico's iets afgenomen. Hieronder wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen van de risico's.
Nieuw risico
Prijsstijging als gevolg van onrust in de wereld
De onrust in de wereld is de afgelopen tijd flink toegenomen. Zo zorgt onder andere de oorlog in Oekraïne er voor dat diverse prijzen explosief stijgen. Het CBS becijferde onlangs dat de inflatie flink hoger ligt dan waar vooraf rekening mee was gehouden. In deze begroting hebben we alle prijsgevoelige budgetten geïndexeerd met 1,6% conform de Macro Economsiche Verkenning van het CPB. Wanneer de prijzen zo explosief blijven toenemen als deze de laatste maanden zijn toegenomen, is de verwachting dat deze indexering onvoldoende zal zijn om alle stijgende kosten op te vangen.
Toegenomen risico's
Externe ontwikkelingen
De ODBN opereert in dynamische omgeving, waarin door politieke besluitvorming, juridische uitspraken, maatschappelijke ontwikkelingen veel veranderingen zijn. Door deze wijzigingen lopen we als organisatie het risico dat op opdrachten uren gemaakt worden die niet of in beperkte mate gefactureerd kunnen worden aan één van onze opdrachtgevers. In 2021 zijn er diverse onderzoeksrapporten verschenen over het functioneren van de omgevingsdiensten in Nederland. Hoe deze onderzoeksrapporten invloed gaan hebben op de rol- en taakuitvoering van de ODBN is op dit moment nog onduidelijk. Ook de lange kabinetsformatie en de nog grote onduidelijkheid welke effecten de kabinetsplannen op het werkgebied van de omgevingsdiensten gaan hebben geven een grotere onzekerheid. Mede hierdoor schatten we de kans dat dit risico zich gaat voordoen groter in.
Niet realiseren opdrachtvolume
Door de krapte op de arbeidsmarkt zien we op diverse plekken dat de aanlevering van opdrachten soms stagneert. Diezelfde krapte op de arbeidsmarkt maakt dat we soms meer risico nemen in het aannemen van collega's vooruitlopend op het krijgen van een opdracht. Wanneer we wel de capaciteit hebben zitten, maar de opdrachten niet doorkomen ontstaan er kosten die niet door de bijbehorende omzet afgedekt worden. Tegenovergesteld risico is er ook wanneer de opdrachten wel afkomen en de capaciteit bij de ODBN (nog) niet beschikbaar is.
Onevenredige stijgende inhuur tarieven
Door de krapte op de arbeidsmarkt en de stijgende indexeringen in diverse CAO's zien we ons met enige regelmaat geconfronteerd met dienstverleners die hun tarieven met een groter percentage indexeren waar wij in de begroting rekening mee houden. Bovendien is in de begroting 2023 de risico-opslag die we hanteren voor onze flexibele schil uit het tarief gehaald. Daarmee neemt het risico iets toe dat we een hogere indexering niet uit onze middelen kunnen afdekken.
Afgenomen risico's
Uitstel Omgevingswet
De invoerdatum van de Omgevingswet is wederom uitgesteld. Echter omdat de invoeringsdatum nu in de directe toekomst is, in combinatie met de kamerbrief die de Minister eind 2021 naar de Tweede Kamer gestuurd heeft, schatten we het risico op veel verdere uitstel van de Omgevingswet weer wat kleiner in.
Krapte op de arbeidsmarkt
We zien de omstandigheden op de arbeidsmarkt deels veranderen. Het blijft onverminderd lastig om goede (seniore) medewerkers te vinden voor het primaire proces. Door de structurele invulling in de begroting om extra in te zetten op de drie HR-pijlers kunnen we de kans van optreden van dit risico verlagen.

Verdwenen risico's
Gemeentelijk werkprogramma wordt lager vastgesteld.
Nu de definitieve werkprogramma's 2022 beschikbaar zijn, ziet de ODBN juist een toename in het werkprogramma ten opzichte van de concepten. Daarmee kan de ODBN dit risico als zeer beperkt categoriseren en verdwijnt het risico uit de lijst.

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	2.682.595	2.596.637	2.948.685
Eigen vermogen per 1-1	nog niet bekend	10.127.0008.403.000	8.403.000
Eigen vermogen per 31-12	nog niet bekend	8.403.000	8.445.000
Vreemd vermogen per 1-1	nog niet bekend	11.379.000	11.331.000
Vreemd vermogen per 31-12	nog niet bekend	11.331.000	10.937.000
Resultaat	nog niet bekend	34.000	42.000

GEMEENTELIJKE GEZONDHEIDSDIENST (GGD) HART VOOR BRABANT

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant

Algemene informatie

Programma:	7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
URL:	https://www.ggdhvb.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	H.J. (Rik) Compagne
Bestuurlijk vervanger:	M.H.B. (Menno) Roozendaal

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks en Algemeen Bestuur door wethouder Compagne.

Openbaar belang

De GGD geeft uitvoering aan de wet Publieke Gezondheid. De GGD doet dit in opdracht van de binnen de regio Oost-Brabant vallende 24 gemeenten. Het doel van de GGD is: Mensen gezonde kansen bieden om alles uit hun leven te halen. Het beleid van de GGD richt zich op de publieke en preventieve gezondheid; de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te bewaken, beschermen en bevorderen, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Daarbij hebben ze extra aandacht voor mensen die meer hulp nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze kwetsbaar zijn of zorg mijden. Samenwerking staat daarbij centraal. De GGD wil haar kennis actief verbinden aan partijen in het sociaal- en veiligheidsdomein en het openbaar bestuur. De financiële voordelen, kwaliteit zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.
Taken GGD:
- jeugdgezondheid;
- gezondheidsbescherming;
- gezondheidsbevordering en leefstijl;
- monitoren, signaleren en advies;
- toezicht houden;
- publieke gezondheid bij rampen en crisis;
- openbare geestelijke gezondheidszorg.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

- In juli 2019 stelde het algemeen bestuur de beleidsvisie 2019-2023 vast. Deze visie is de vertaalslag van landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen, waaronder de coalitieakkoorden die na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 zijn opgesteld. Hij geeft inhoudelijk richting aan de GGD-organisatie en dient daarmee als uitgangspunt voor de begroting.
- Uitgangspunt in de begroting is het gedachtegoed positieve gezondheid. Daarin betekent gezondheid: zelf de regie voeren en je aanpassen aan de uitdagingen van het leven. Dat is dus veel meer dan alleen ziekte en zorg; het gaat ook over vitaliteit en preventie.
- Jeugdgezondheid: De GGD ziet alle kinderen in haar werkgebied, via contactmomenten. De GGD zet grote stappen om iedere jeugdige een persoonlijk 'pakket' aan te bieden op basis van landelijke richtlijnen die maatwerk mogelijk maken. Ook werkt de GGD met partners intensief samen aan de vier onderwerpen van de JGZ-preventieagenda: ouderschap, hechting, gezondheid en weerbaarheid.
- Gezondheidsbescherming: De GGD heeft als taak om de risico's van infectie¬ziekten te beperken, besmettingen te voorkomen en infectieziekten te bestrijden. De aan COVID-19 ontwikkelde werkwijzen worden steeds meer onderdeel van het gewone werk. Tevens heeft de GGD grotere aandacht voor paraatheid bij pandemieën.
- Gezondheidsbevordering en leefstijl: Op basis van data en de (lokale) uitdagingen bepaalt de GGD welke groepen welke aandacht nodig hebben. GGD organiseert duurzame activiteiten en sluit aan bij andere domeinen, zoals het medisch domein, veiligheid, welzijn en ruimte.
- Monitoren, signaleren en advies: In 2023 focust de GGD op het gebruiken van informatie door gemeenten en partners en in netwerken. Op basis van data stelt de GGD doelen en bepaalt hoe ze die gaat realiseren. Ook gebruikt de GGD data om voortgang te monitoren en de resultaten zichtbaar(der) te maken.
- Toezicht houden: In 2023 krijgt de dialoog tussen kinderopvang, gemeente en GGD meer vorm. En de GGD voert in elke gemeente het flexibel toezicht uit. Dit alles met als doel: een hogere kwaliteit van de kinderopvang. Daarnaast stimuleert de GGD Wmo-aanbieders om calamiteiten en geweldsincidenten te melden, zodat hier actie op kan volgen.
- Publieke gezondheid bij rampen en crises: De GGD heeft een wettelijke taak in de rampenopvang en crisisbeheersing.
- Openbare geestelijke gezondheid: Het belangrijkste is: er zijn om snel in te grijpen als dat nodig is en een negatieve situatie te verhelpen of te voorkomen. In 2023 wil de GGD hier nog meer op inzetten: de GGD verwacht een stijging van het aantal mensen in deze situaties. Daarom houdt de GGD rekening dat gemeenten een groter beroep op haar gaat doen.
- Gezondheidsbevordering: Dit is de kernactiviteit van de GGD. Meer aandacht aan groepen die moeite hebben om hun gezondheid te verbeteren;
- Gezonde omgeving: een gezonde omgeving werkt positief op de gezondheid en het welzijn. Omgevingsvragen zijn divers en leiden tot een benadering van gezondheid vanuit meerdere invalshoeken. Daarom is het belangrijk gezondheid mee te nemen in ruimte, milieu, klimaat en welzijn.
- Inzicht: voor een gezonde regio heb je inzicht nodig. Zo kan met inwoners, gemeenten en partners worden bepaald waar de grootste kansen liggen. En de GGD wil weten welke acties resultaten opleveren. De GGD investeert daarom in het verbeteren van de databronnen. Het gaat daarbij meer dan alleen het genereren van data.

De belangrijkste risico's

- Coronacrisis: Het is nog onzeker wát de effecten zijn op publieke gezondheid als de coronacrisis is beslecht, maar dát ze er in meer of minder mate zullen zijn staat vast. Mogelijk vraagt dit ook om een structurele aanpassing van een aantal van de taken op het vlak van gezondheidsbescherming en -bevordering, waarmee dit wel financiële gevolgen heeft die drukken op de exploitatie.
- Coronacrisis: door grote onzekerheid over de mate waarin de taak van de GGD in de beheersing en bestrijding van het coronavirus nog doorloopt in 2022, die de GGD uitvoert in opdracht van de minister van VWS, is daar in de begroting 2022 nog geen rekening mee gehouden.
- Het risico dat informatiebeveiliging onvoldoende is, neemt toe. Daarvoor haalt de GGD externe deskundigheid in huis;
- Het risico van het niet invullen van vacatures en een hoog ziekteverzuim. Het ziekteverzuim tijdens en net na de grote coronagolven was hoger dan daarvoor. Door het twee jaar lang werken onder hoge druk kan het verzuim ook in 2023 nog hoog zijn. De GGD zet daarom in op vitaliteit en stelt zo nodig doelen bij;
- Het risico dat gemeenten zich niet kunnen vinden in de (afgesproken) indexering. GGD overtuigt gemeenten steeds opnieuw van de noodzaak.

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	2.788.056	2.849.515	3.070.952
Eigen vermogen per 1-1	7.820.000	8.075.000	6.846.000
Eigen vermogen per 31-12	7.749.000	6.846.000	6.040.000
Vreemd vermogen per 1-1	31.107.000	23.508.000	12.000.000
Vreemd vermogen per 31-12	23.834.000	12.000.000	12.000.000
Resultaat	238.000	0	-487.000

BRABANTS HISTORISCH INFORMATIECENTRUM (BHIC)

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Algemene informatie

Programma:	0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed
URL:	https://www.bhic.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Bestuurlijk vervanger:	C.H.C. van Rooij

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Meierijstad is niet vertegenwoordigd in het bestuur.

Openbaar belang

Het Brabants Historisch Informatie Centrum heeft een wettelijke taak en een maatschappelijke opgave. De wettelijke taak bestaat uit het goed, geordend en toegankelijk beheren voor het Rijk, de aangesloten gemeenten, de aangesloten waterschappen en de provincie van de archieven die aan het BHIC zijn overgedragen. Dit alles conform de archiefwet en de daaruit voortvloeiende richtlijnen.
De maatschappelijke opgave is de verbreiding van de kennis van de Brabantse geschiedenis.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De ambities van het BHIC liggen vast in een beleidsvisie. In deze notitie worden de meerjarige trends onderscheiden die de toekomstagenda van het BHIC zullen bepalen: verdere daling van het fysieke publieksbereik, sterke stijging van het digitale publieksbereik, verdere ontwikkeling van het e-depot: de elektronische opslagplaats van de digitale bestanden die in de toekomst door de deelnemers van het BHIC aan het BHIC zullen worden overgedragen.

De belangrijkste risico's

Uitgangspunt blijft dat binnen het beschikbare budget wordt gebleven en dat nieuw beleid budgettair neutraal wordt gerealiseerd.

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	295.100	299.400	305.400
Eigen vermogen per 1-1	1.169.576	1.265.000	
Eigen vermogen per 31-12	1.444.272	1.444.000	
Vreemd vermogen per 1-1	3.999.098	3.417.000	
Vreemd vermogen per 31-12	4.356.507	3.906.000	
Resultaat	58.058		

VENNOOTSCHAPPEN EN COÖRPERATIES

N.V. BANK VOOR NEDERLANDSE GEMEENTEN

N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten

Algemene informatie

Programma:	0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed
URL:	https://www.bng.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Bestuurlijk vervanger:	C.H.C (Kees) van Rooij

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:

Soort verbonden partij: NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank (hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten).

De belangrijkste risico's

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.

Financieel belang

De gemeente heeft 120.237 aandelen. Er wordt jaarlijks achteraf dividend uitgekeerd. Begrote bijdrage 2022 betreft dividend 2021.

Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023

Bijdrage van gemeente	-217.629	- 274.140	- 224.843
Eigen vermogen per 1-1	5.097.000.000		
Eigen vermogen per 31-12	5.062.000.000		
Vreemd vermogen per 1-1	155.262.000.000		
Vreemd vermogen per 31-12	143.995.000.000		
Resultaat	236.000.000		

N.V. BRABANT WATER

N.V. Brabant Water

Algemene informatie

Programma:	0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed
URL:	https://www.brabantwater.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Bestuurlijk vervanger:	C.H.C (Kees) van Rooij

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Brabant Water. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs. De uitvoering van de wettelijke taak op het gebied van de openbare drinkwatervoorziening.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Niet van toepassing

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Financieel belang

De gemeente Meierijstad is aandeelhouder. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente			
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

ACCOMMODATIEBEHEER SCHIJNDEL B.V.

Accommodatiebeheer Schijndel B.V.

Algemene informatie

Programma: 5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme

URL:

Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal

Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja

Soort verbonden partij: BV

Bestuurlijk belang

Gemeente is 100% eigenaar van de BV. Als publiek orgaan oefent de gemeente daarnaast toezicht uit op Cultureel Centrum 't Spectrum via de eisen die gesteld worden in het kader van de subsidieverlening.

Openbaar belang

De BV beheert, onderhoud en exploiteert een cultureel centrum. Het cultureel centrum huisvest vaste en incidentele huurders en gebruikers.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Toegewerk wordt naar een ander beheersvorm voor de exploitatie van het cultureel centrum. Het eigendom van het pand is in 2022 overgedragen (verkocht) aan de gemeente. Het pand was eigendom van de BV. De BV wordt geliquideerd. Voor de exploitatie wordt een nieuwe stichting opgericht. De bezittingen van de BV worden overgedragen aan de nieuwe stichting. De nieuwe stichting is per 1 januari 2023 actief. Hiermee eindigt deze 'Verbonden partij'.

De belangrijkste risico's

Exploitatietekort.

Financieel belang

De gemeente heeft als publiek orgaan een subsidierelatie met 't Spectrum. In dat kader wordt ook binnen de subsidies verantwoording aan de gemeente over het gevoerde beleid afgelegd.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	342.680	342.680	396.209
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

N.V. MONUMENTEN BEHEER BRABANT

N.V. Monumenten Beheer Brabant

Algemene informatie

Programma:	8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen
URL:	http://www.monumentenbeheerbrabant.nl/
Verantwoordelijk bestuurder:	J.T.M.M. (Johan) van Gerwen
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Monumenten Beheer Brabant (MBB). De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het professioneel en risicodragend bijdragen aan het behoud van het Brabantse culturele erfgoed door monumenten te verwerven en verantwoord te herbestemmen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Binnen de portefeuille van Monumentenbeheer Brabant (MBB) zijn door de coronapandemie, met name de bedrijven die in de horeca, musea en evenementensector actief zijn zeer hard geraakt. Verschillende huurders hebben verzocht tot opschorting en/of kwijtschelding van de huur doordat ze geen inkomsten meer hadden. De MBB is zich aan het beraden over haar toekomst om te komen tot een voldoende robuuste en levensvatbare organisatie. Hierover worden met de Provincie Noord-Brabant als grootste aandeelhouder gesprekken gevoerd.

In de laatste vergadering van aandeelhouders in juni is het besluit genomen om de gevolgen welke samen hangen met het liquidatiescenario in beeld te gaan brengen. Dit scenario heeft vooralsnog de voorkeur van de provincie Noord-Brabant als groot aandeelhouder.

De belangrijkste risico's

Waardevermindering van panden.
Sprake is van een negatief resultaat in verband met een reservering vanwege uitstel van huur.

Financieel belang

Per 1 juli 2015 aandelen deels geconverteerd en de achtergestelde lening bedraagt nu € 60.265. De gemeente verstrekt geen jaarlijkse bijdrage en de verantwoording wordt alleen afgelegd via een jaarverslag en jaarrekening. In 2021 hebben zich geen wijzigingen in de financieringsportefeuille voorgedaan.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	0	0	
Eigen vermogen per 1-1	589.059		
Eigen vermogen per 31-12	772.636		
Vreemd vermogen per 1-1	8.626.568		
Vreemd vermogen per 31-12	8.603.313		
Resultaat	183.577		

SCHEIFELAAR II BEHEER B.V.

Scheifelaar II Beheer B.V.

Algemene informatie

Programma: 8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

URL:

Verantwoordelijk bestuurder:

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:

Soort verbonden partij: BV

Bestuurlijk belang

Gemeente Meierijstad 50% Gebr. van de Ven Beheermij B.V. 50%.

Openbaar belang

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouwkavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Financieel belang

De gemeente heeft vermogen zitten in de Scheifelaar CV/BV en bezit 49% van de aandelen van de overkoepelende Scheifelaar II Beheer BV.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente			
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

SCHEIFELAAR II C.V.

Scheifelaar II C.V.

Algemene informatie

Programma: 8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

URL:

Verantwoordelijk bestuurder:

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Coöperatie

Bestuurlijk belang

Gemeente Meierijstad 49,75% Van de Ven Ontwikkelingsgroep B.V. 49,75% Scheifelaar II Beheer B.V. 0,5%.

Openbaar belang

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouwkavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De uitgifte van de resterende kavels gaat voorspoedig. Verwachting is dat in 2023 de laatste kavels zijn verkocht.

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente			
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

STICHTINGEN EN VERENIGINGEN

ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS BRABANT NOORDOOST

Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost

Algemene informatie

Programma:	1 Veiligheid
URL:	https://www.veiligheidshuizen.nl/veiligheidshuizen/zvhbno
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C. (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja

Soort verbonden partij: Vereniging

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks Bestuur door Wethouder Roozendaal

Openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is dé plek waar veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het is een netwerksamenwerking tussen partners uit de zorg- en strafrechtketen en gemeentelijke partners.

Alle partners kunnen complexe casuïstiek waarvoor inzet van de zorg- straf- en bestuurlijke keten nodig is, aanmelden bij het Veiligheidshuis.
Het Veiligheidshuis geeft advies over de aanpak, biedt expertise op het verbinden van partijen op het snijvlak van zorg en veiligheid en voert waar nodig procesregie. De hoofdtaken van het Veiligheidshuis zijn:

1. procesregie op keten overstijgende, complexe casuïstiek (probleemgestuurd en oplossingsgericht);
2. adviseren van ketenpartners en gemeenten over de aanpak van (complexe) casuïstiek;
3. signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is per 1 januari 2019 ontstaan uit een fusie van het Regionaal Veiligheidshuis Brabant Noordoost met het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omgeving. De meerwaarde van de samenwerking in en de aansluiting op het Zorg- en Veiligheidshuis komt tot uitdrukking door:

- minder bestuurlijke drukte; meer focus op kerntaken;
- versterkte samenhang tussen zorg en veiligheid;
- verdere optimalisering van de regionale samenwerking tussen gemeenten en betrokken partners.

Nadrukkelijk is het de doelstelling om binnen het samenwerkingsverband multidisciplinaire vraagstukken en/of complexe casuïstiek op het gebied van zorg en veiligheid integraal te behandelen.

De belangrijkste risico's

Bijdrage beheerkosten
De gemeente 's-Hertogenbosch nam van 2019 t/m 2022 de beheerkosten voor haar rekening. Als gevolg van nieuwe afspraken over de verdeling van deze kosten en indexeringen wordt de gemeentelijke bijdrage vanaf 2023 hoger.

Financieel belang

Financieel belang gemeente heeft betrekking op jaarlijkse bijdrage aan Zorg- en veiligheidshuis (fcl. 1616)

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	71.780	73940	83.200
Eigen vermogen per 1-1	nog niet bekend		
Eigen vermogen per 31-12	nog niet bekend		
Vreemd vermogen per 1-1	nog niet bekend		
Vreemd vermogen per 31-12	nog niet bekend		
Resultaat	nog niet bekend		

STICHTING AGRIFOOD CAPITAL

Stichting Agrifood Capital

Algemene informatie

Programma:	3 Economie
URL:	https://www.agrifoodcapital.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C. (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij:	Stichting

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Stichtingsbestuur door burgemeester van Rooij bij het onderdeel 'overheden' worden de samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouders. Vanuit AFC is burgemeester van Rooij lid van de Brainport Network Board.

Openbaar belang

De Stichting heeft als doel het versterken van het unieke economische ecosysteem van AgriFood Capital ter bevordering van de (inter)nationale competitiviteit in de regio Noordoost-Brabant en daarmee ook in Nederland. De vertegenwoordigers met een verbinding naar de overheid informeren en raadplegen de bestuurlijke regiegroep (BRG) regio Noordoost-Brabant (RNOB) over de activiteiten van de Stichting.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Stichting is onafhankelijk en opgericht door personen met een achtergrond in het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. De Stichting heeft als doel het realiseren van de 'Strategische Agenda AgriFood Capital'. De accenten liggen hierbij op een excellente arbeidsmarkt (People), krachtige bedrijvigheid (Business), betekenisvolle vernieuwingen (Innovation) en een aantrekkelijke woon-werkomgeving (Basics).

Voor de periode 2021-2024 is een Strategische Agenda AgriFood Capital en een nieuwe regionale strategische Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' Regio Noordoost Brabant opgesteld als basis voor het verlengen van de samenwerking op basis van het convenant 'Regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'.

De belangrijkste risico's

Geen.

Financieel belang

In de begroting is voor de regionale samenwerking NOB/AFC een bijdrage van € 4,00 per inwoner structureel opgenomen.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	324.776	325.396	326.588
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

STICHTING TOT BEHEER VAN HET PAULUSGASTHUIS IN SINT-OEDENRODE

Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint-Oedenrode

Algemene informatie

Programma: 0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed

URL:

Verantwoordelijk bestuurder:

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja

Soort verbonden partij: Stichting

Bestuurlijk belang

De gemeente neemt deel in de beheersstichting en heeft kosten als eigenaar van het gebouw (Kerkstraat 20, Sint-Oedenrode).

Openbaar belang

De gemeente heeft een vertegenwoordiger in het bestuur. De financiële betrokkenheid bestaat naast de kosten als eigenaar van het gebouw, uit een structureel subsidiebedrag voor de exploitatie.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De gemeentelijke vertegenwoordiging in het bestuur van de stichting eindigt per 1 januari 2023. De statuten van de stichting worden hiervoor in de tweede helft van 2022 aangepast. Dit is met het bestuur van de stichting overeengekomen. De 'Verbonden partij' eindigt hiermee. De subsidierelatie blijft bestaan.

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Financieel belang

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	30.592	30.592	30.846
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

SMEDERIJMUSEUM IN SINT-OEDENRODE

Smederijmuseum in Sint-Oedenrode

Algemene informatie

Programma: 5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme

URL:

Verantwoordelijk bestuurder:

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja

Soort verbonden partij: Stichting

Bestuurlijk belang

De gemeente is samen met Ahrend eigenaar van het pand van Smederijmuseum H.J. van de Kamp. De gemeente vormt ook samen met Ahrend de beheersstichting van het museum.

Openbaar belang

Instandhouding van het cultureel erfgoed.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Met de betrokken partijen worden gesprekken gevoerd over het toekomstig beheer en de exploitatie van het museum en het pand.

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing.

Financieel belang

Subsidie aan Smederijmuseum is vanwege harmonisatie beleid afgebouwd.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

STICHTING MUSEUM HENKENSHAGE

Stichting museum Henkenshage

Algemene informatie

Programma: 5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme

URL:

Verantwoordelijk bestuurder:

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja

Soort verbonden partij: Stichting

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft zitting in het bestuur van de stichting en is eigenaar van het pand (Laan van Henkenshage 3, Sint-Oedenrode).

Openbaar belang

Instandhouding cultureel erfgoed.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Voor 1 januari 2023 eindigt de gemeentelijke vertegenwoordiging in het bestuur van de stichting (collegebesluit). Dit is in overleg met de overige bestuursleden besloten. De statuten van de stichting worden aangepast. Hiermee eindigt de 'Verbonden partij'. De gemeente heeft geen subsidierelatie met deze stichting. De gemeente blijft wel eigenaar van het pand. Het pand wordt gehuurd door een commerciële exploitant (niet deze stichting).

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing.

Financieel belang

Gemeente heeft alleen als eigenaar pand een financieel belang.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

REGIO NOORDOOST BRABANT

Regio Noordoost Brabant

Algemene informatie

Programma:	3 Economie
URL:	https://www.regionoordoostbrabant.nl/
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C. (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks bestuur: J.H.M. Goijaarts en M. Wilms. Vertegenwoordigd in Algemeen bestuur/Bestuurlijke Regie Groep : C.H.C. van Rooij.

Openbaar belang

De continuering van de samenwerking in de regio Noordoost-Brabant (RNOB) vindt vanaf 2021 plaats op basis van het met 16 regiogemeenten en 2 Waterschappen overeengekomen convenant 'Regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'.

Dit convenant regelt de samenwerking van de overheden in de regionale organisaties Regio Noordoost Brabant, Stichting AgriFood Capital en Noordoost Brabant Werkt op basis van de Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' en het basisdocument voor de samenwerkingsafspraken van RNOB.

De samenwerkende overheden in de Regio Noordoost-Brabant hebben een taakopvatting voor ruimtelijke ordening, economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid en leveren een belangrijk aandeel in de realisatie van de ambities op het gebied van 'goed woon-, werk- en leefklimaat'.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De agenda van RNOB richt zich op mobiliteit, ruimte, leefomgeving en vestigingsklimaat. De ambitie is een slimme, veerkrachtige regio, op weg naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren, waarin hard wordt gewerkt en het leven goed is. Een regio waarin stad en platteland met elkaar in balans zijn.

Beleidsvoornemens worden programmatisch uitgewerkt en via een projectorganisatie tot uitvoering gebracht.

Vanuit RNOB wordt vorm gegeven aan AgriFood Capital. Onder deze merknaam wordt met partners uit onderwijs en bedrijfsleven via de 'Strategische Agenda AgriFood Capital' toegewerkt naar een excellente Agrifood regio.

De actuele ontwikkelingen en uitvoeringsambities staan beschreven in het 'Jaarplan en begroting 2021 Regio Noordoost Brabant' en de gezamenlijk uit te werken 'Uitwerkingsagenda 2021-2022 RNOB'.

Het jaarplan 2021 betreft alleen de publieke samenwerking Regio Noordoost Brabant en is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

De jaarplannen en jaarverslagen van de Stichting AgriFood Capital (AFC) en Noordoost Brabant Werkt zijn een 1e verantwoordelijkheid van deze gremia en worden ter kennisname aangeboden aan de besturen van de regiopartners.

De programmabegroting voorziet in de bijdragen aan de regio Noordoost Brabant (AFC en Noordoost Brabant Werkt). De bijdrage aan het regiofonds is € 3,00 per inwoner en € 1,00 per inwoner voor de strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt; voor Meierijstad in totaal circa € 325.000 (afgerond). Deze bijdragen gelden voor de periode 2021 tot en met 2024 (geen jaarlijkse indexering).

De belangrijkste risico's

De activiteiten van de Regio vanuit de regio brengen geen (financiële) risico's met zich mee.

Financieel belang

Zie verbonden partij AgriFood Capital.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	324.776	324.776	326.588
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

CENTRUMREGELING JEUGDHULP NOORDOOST BRABANT

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	Niet van toepassing
Verantwoordelijk bestuurder:	M.H.B. (Menno) Roozendaal
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:

Soort verbonden partij:	Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in het Regionaal Bestuurlijk Overleg Jeugd door wethouder Roozendaal.

Openbaar belang

De gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken op basis van de Inkoopstrategie 2020-2024, de jaarlijks vastgestelde Inkoopopdracht, het Regionaal Beleidsplan Jeugd 2020-2024, en beleidsopdrachten, met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Vanaf 1-1-2022 is de nieuwe inkoop een feit. De basis voor deze nieuw inkoop is de inkoopstrategie, inkoopopdracht en het productenboek. Naast het toekennen van de nieuwe producten uit het productenboek gaat de toegang vanaf 2022 het volume toekennen. Hierdoor krijgen we meer grip op de hulp die wordt ingezet via de gemeentelijke toegang. Vanaf 2022 betalen we als gemeente lokaal op basis van facturen voor de geleverde zorg.
Met ingang van 2022 zijn er een aantal regionale voorzieningen die we als regio gezamenlijk financieren zoals onder andere jeugdzorgplus, veilig thuis en crisishulp. Het is van belang dat deze voorzieningen beschikbaar zijn en blijven voor de jeugdige uit onze gemeente. Afgesproken is dat we deze voorzieningen gezamenlijk financieren volgens een verdeelsleutel.

De belangrijkste risico's

Financieel belang

De uitvoeringskosten worden door de gemeenten aan het RIOZ betaald conform de afgesproken inleg- en verdeelsleutel. Het RIOZ heeft geen eigenstandige begroting met eigen vermogen en vreemd vermogen.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	285.190	312.479	280.779
Eigen vermogen per 1-1	nog niet bekend		
Eigen vermogen per 31-12	nog niet bekend		
Vreemd vermogen per 1-1	nog niet bekend		
Vreemd vermogen per 31-12	nog niet bekend		
Resultaat	nog niet bekend		

CENTRUMREGELING TER UITVOERING WMO

Centrumregeling ter uitvoering specialistische Wmo

Algemene informatie

Programma: 6 Sociaal Domein

URL:

Verantwoordelijk bestuurder: H.J. (Rik) Compagne

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:

Soort verbonden partij: Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in het Regionaal Bestuurlijk Overleg Wmo door wethouder Compagne.

Openbaar belang

Om de afspraken over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de gemeenten in de regio goed te regelen, zijn die vastgelegd in de Centrumregeling Wmo 2020. Het betreft twee identieke regelingen voor Wmo Licht (specialistische hulp) en Wmo Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Per 2022 wordt Wmo specialistische hulp opnieuw ingekocht. Hierbij wordt gekozen voor een bekostiging op basis van p x q (prijs x hoeveelheid) in plaats van lump sum.

De belangrijkste risico's

Kosten van de inkooporganisatie staan in principe vast. Als daar aanleiding toe is kan bijstelling plaatsvinden. Kosten van de centrumregeling zijn beperkt.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage betreft het aandeel voor Wmo specialistische hulp in de uitvoeringskosten van het bureau Regionale Inkoop Organisatie Zorg (RIOZ). De kosten worden verdeeld op basis van het aantal inwoners per 1 januari in het voorgaande jaar. De uitvoeringskosten voor Wmo Beschermd wonen en maatschappelijke opvang worden betaald uit de centrumgelden die de gemeente Den Bosch voor uitvoering van deze taak ontvangt.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	117.580	98.562	98.562
Eigen vermogen per 1-1	n.v.t.	n.v.t	
Eigen vermogen per 31-12	n.v.t.	n.v.t	
Vreemd vermogen per 1-1	n.v.t.	n.v.t	
Vreemd vermogen per 31-12	n.v.t.	n.v.t	
Resultaat	n.v.t.	n.v.t	

CENTRUMREGELING SAMENWERKINGSOVEREENKOMST BESCHERMD WONEN EN MAATSCHAPPELIJK OPVANG

Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Algemene informatie

Programma: 6 Sociaal Domein

URL:

Verantwoordelijk bestuurder: H.J. (Rik) Compagne

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in het Regionaal Bestuurlijk Overleg Wmo door wethouder Compagne.

Openbaar belang

Als gevolg van de doordecentralisatie en de nieuwe inkoop is er een nieuwe centrumregeling met ingang van 2022. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang hebben een samenwerking gebaseerd op een centrumgemeenteregeling en hierdoor een aantal andere uitgangspunten dan de gekozen samenwerking voor specialistische ondersteuning. Om de afspraken over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheid van de gemeenten in de regio goed te regelen, hebben wij die vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken 2020 en verder. Inhoudelijk is Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 en verder de basis voor de samenwerking, rondom de doordecentralisatie is er een regionaal regioplan opgesteld.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Per 2022 wordt beschermd wonen en maatschappelijke opvang en een aantal aanverwante taken nieuw ingekocht. Dit is het gevolg van een proces dat in 2020 en 2021 is gelopen. Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan vastgesteld ten behoeve van de uitvoering van de regiovisie. Als gevolg van de doordecentralisatie en de nieuwe inkoop volgt ook een nieuwe centrumregeling met ingang van 2022. In 2021 is een regioplan opgesteld waarbij ruimte is voor lokale invulling.

De belangrijkste risico's

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang lopen nu via de centrumgemeente ('s-Hertogenbosch). Beide taken worden gedecentraliseerd waarbij (op termijn) middelen ook naar de afzonderlijke gemeenten zullen komen. Voor beschermd wonen zullen de middelen volgens een objectief verdeelmodel verdeeld worden. Regionaal worden hierover afspraken gemaakt. Voor Maatschappelijke opvang volgt dat later.
We krijgen de komende jaren binnen de beleidsterreinen van beschermd wonen en maatschappelijke opvang met veel ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgevingen te maken. Deze ontwikkelingen hebben ook financiële consequenties maar nog niet alle details zijn bekend.
Een van deze ontwikkelingen is de openstelling van de Wlz voor clienten met een ggz-achtergrond en het verdeelmodel. Een gedeelte van de cliënten die gebruik maken van de producten die onderdeel uitmaken van deze samenwerkingsovereenkomst gaan over naar de Wlz. Dit betekent dat er ook gelden uitgenomen zullen worden uit het gemeentefonds ten behoeve van de Wlz. Hierover worden nog (landelijk) afspraken gemaakt.

Financieel belang

Voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang is tussen Rijk en de VNG afgesproken dat er gewerkt wordt met centrumgemeenten. Elke regio heeft een eigen centrumgemeente die de regierol heeft en de financiële middelen ontvangt van het Rijk. Voor de regio Meierij en Bommelerwaard (Vught, Boxtel, Sint Michielsgestel, Meierijstad, Maasdriel , Zaltbommel en 's-Hertogenbosch) is de gemeente 's-Hertogenbosch de aangewezen centrumgemeente. Op termijn gaan de bij deze beleidsterreinen behorende middelen naar de afzonderlijke gemeenten (doordecentralisatie) en zal er wederom gewerkt worden volgens een constructie met centrumgemeente. De uitvoeringskosten worden betaald uit de centrumgelden die de gemeente 's-Hertogenbosch ontvangt.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Bijdrage van gemeente	0	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen per 1-1	n.v.t.	n.v.t.	
Eigen vermogen per 31-12	n.v.t.	n.v.t.	
Vreemd vermogen per 1-1	n.v.t.	n.v.t.	
Vreemd vermogen per 31-12	n.v.t.	n.v.t.	
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	

GRONDBELEID

BELEID & ONTWIKKELINGEN

Het grondbeleid voor de gemeente Meierijstad is in 2018 vastgesteld in de nota Grondbeleid. In deze nota zijn onder andere de uitgangspunten opgenomen waaronder gronden worden aangekocht, verkocht, de methode waarop grondprijzen worden bepaald en uitgangspunten die gehanteerd worden binnen het grondbedrijf. Op basis van deze vastgestelde uitgangspunten wordt jaarlijks de nota grondzaken vastgesteld. Hierin vindt een verdere uitwerking en specificering van de nota Grondbeleid plaats.

Medio 2022 zijn de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt dynamisch.. Zo is de vraag naar woningen nog steeds groot, waardoor de transactieprijzen stijgende zijn. Door de stijging van de rente is het mogelijk dat er dit jaar een afvlakking van de stijging van de VON-prijzen te zien wordt. Maar ook laat de prijsontwikkeling van grondstoffen ten behoeve van de bouw van de woningbouw nog steeds een stijgende, maar ook afvlakkende, lijn zien. De beschikbaarheid van grondstoffen en personeel hebben een dempend effect op het tempo van woningbouw.. De grondprijs van de gemeentelijke bouwkavels wordt bepaald op basis van een residuele methode. De ontwikkeling van de koopsom zorgt voor een hogere grondprijs terwijl de stijging van de bouwkosten een dalend effect heeft. Afhankelijk van hoe beide zich verder gaan ontwikkelen kan dit een invloed hebben op de uiteindelijke grondprijs die de gemeente kan vragen voor haar kavels.
De gevestigde WVG op een tweetal locaties dient er toe om de regie als gemeente in de hand te houden. Daarnaast wordt ook getracht om de projecten die niet op gemeentelijke grondposities ligt in productie te krijgen.

De vraag naar bouwgrond voor bedrijfsmatig vastgoed blijft onverminderd hoog. Dit geldt zowel voor de lokale behoefte als ook de (boven) regionale bedrijven.

RESULTATEN

Bij het bepalen van de resultaten worden de kosten en opbrengsten in de tijd uitgezet. Hierdoor spelen toekomstige prijsontwikkelingen een rol bij het uiteindelijke resultaat van de gemeentelijke grondexploitaties.
De inkomsten die zijn ingerekend uit de kavelverkoop zullen ook de komende jaren aan veranderingen onderhevig zijn. Dit kan tot uiting komen in de afzetsnelheid en de prijsontwikkeling. Voor deze laatste ontwikkeling wordt rekenkundig aansluiting gezocht bij de inflatiedoelstelling van de Europese centrale bank (hierna: ECB). Door ontwikkelingen in de bouwkosten en de VON-prijzen fluctueren de jaarlijkse grondprijzen. In de voorgaande paragraaf is al aangegeven dat beide prijzen aan het stijgen zijn.

Andere indexcijfers die een rol spelen bij de bepaling van het resultaat is de stijging van de kosten voor het aanleggen van de voorzieningen binnen het gebied en de te maken plankosten. Voor de ontwikkeling van de civiele kosten is de Bouwkostenindex Grond-, weg en waterbouw een goede benchmark. Meerjarig wordt in de grondexploitatie rekening gehouden met een stijging van 2% gelijk aan de inflatiedoelstelling van de ECB.

De manier waarop rente wordt toegerekend aan het grondbedrijf is dwingend voorgeschreven door de BBV. Rekenkundig wordt gedurende de looptijd van een grondexploitatie gerekend met een rentepercentage van 1,16%. Indien de werkelijke door te belasten rente minder dan 0,5% afwijkt mag met dit percentage worden gerekend. Als het percentage meer afwijkt dan zullen de grondexploitaties met het nieuwe percentage worden doorgerekend.

Gehanteerde parameters	2023 en verder
Rentepercentage	1,03%
Opbrengststijging	2,00%
Kostenstijging	2,00%
Disconteringsvoet	2,00%

Geraamde resultaten

Gemeente Meierijstad kent momenteel 19 grondexploitaties die gekwalificeerd zijn als Bouwgrond In Exploitatie (BIE). Van deze 19 zijn er 13 BIE-complexen gericht op de transformatie naar woningbouw en 6 complexen voor industriegronden. Naar verwachting kunnen er eind 2022 7 grondexploitaties worden afgesloten. Vooruitlopend op het openen van een BIE-complex worden momenteel voorbereidingskosten geactiveerd voor een tweetal ontwikkelingen. In onderstaande tabel zijn de verwachte einddata en resultaten van alle gemeente grondexploitaties weergegeven zoals ze ook zijn opgenomen in de jaarrekening 2021.
Naar verwachting zal het complex Doornhoek niet worden afgesloten in 2022, er is nog een kavel te koop.
De Fioretti-locatie is een nieuwe BIE.

Grondcomplex (bedragen x € 1.000)	Einddatum	Nominale waarde	NCW (2,0%)
Woningbouw			
8311 Veghel - 't Ven	2022	-114.799	-112.548
8313 Veghel - Veghels Buiten	2030	3.558.801	2.985.956
8315 Veghel - Rembrandtboulevard	2027	5.323.015	4.726.685
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	2023	36.519	35.101
8321 Veghel - LTS	2022	75.812	74.325
8341 Zijtaart - Zuid	2028	654.489	569.772
8345 Mariaheide - Steenoven II	2022	2.137	2.095
8346 Mariaheide - Mariahof	2022	-5.900	-5.784
8350 Erp - Bolst	2031	462.292	379.241
8366 Schijndel - Vossenberg	2024	204.758	192.948
8370 St. Oedenrode - Sluitappel-Noord/Dijksteegje	2022	-6.363	-6.239
8376 Boskant - Kremselen	2022	-659.943	-646.595
8378 Sint Oedenrode - Zwembadweg	2025	603.003	557.081
Industrie			
3270 Veghel - D'n Dubbelen	2024	2.403.343	2.264.724
3271 Veghel - Doornhoek	2022	814.095	798.132
3272 Veghel - De Kempkens	2027	17.806.515	15.811.676
3280 Erp - Molenakker II	2023	153.611	146.685
3285 Schijndel - Duin III Zuid 1e fase	2027	2.597.738	2.304.941
3286 Schijndel - Duin Noord	2022	12.171	11.932
Totaal		33.921.294	30.090.128

WINSTNEMING

Per jaar wordt gekeken welke grondexploitaties kunnen worden afgesloten. Een eventueel positief resultaat zal dan worden toegevoegd aan de algemene risicoreserve. Een negatief resultaat zal ten laste gaan van de voorziening verliesgevende complexen. De BBV schrijft verder voor dat ook tussentijds winsten moeten worden genomen. Deze tussentijdse winstneming is afhankelijk van het verwachte positieve exploitatieresultaat, het percentage gemaakte kosten en opbrengsten en eventuele risico's die nog verwacht worden. Eind 2022 zullen de grondexploitaties worden geactualiseerd ten behoeve van de jaarrekening 2022. Dan zal ook duidelijk worden welke (tussentijdse) winsten er genomen moet worden. Conform de huidige planopzet zullen in 2022 7 grondexploitaties kunnen worden afgesloten. De BIE Boskant Kremselen kan met een verliesvoorziening worden afgesloten.. Gelet op de eerdere tussentijdse winstnemingen zal de restant winst voor de resterende 6 af te sluiten complexen circa € 0,05 miljoen bedragen.

RISICOBEHEERSING

Voor elk grondcomplex zijn de risico's in kaart gebracht. De risico's zijn onderverdeeld in voorziene risico's en onvoorziene of algemene risico's. De voorziene risico's zijn plan specifiek en per project te benoemen. Hierbij kan gedacht worden aan financiële risico's bij de uitvoering van civiele

werkzaamheden, planontwikkeling en contractvoorwaarden. De financiële gevolgen van deze risico's zijn becijferd. Daarnaast is een kans van optreden geschat. De kans van optreden wordt vervolgens vermenigvuldigd met de omvang van het risico, waardoor een gewogen risicobedrag ontstaat.
Naast de plan specifieke voorzienbare risico's zijn er ook onvoorziene of algemene risico's. Dit zijn conjuncturele risico's met als mogelijk gevolg dat de gronduitgifte stagneert, de grondopbrengsten lager uit vallen, hogere kosten voor bouwrijp maken van de gronden of een hoger rentepercentage. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor alle grondexploitaties. Om de omvang van de conjuncturele risico's te berekenen wordt per grondexploitatie vanaf het jaar 2023 de nog te realiseren opbrengst met 10% verlaagd en de nog te realiseren kosten met 10% verhoogd. Omdat het niet waarschijnlijk is dat beide risico's zich gelijktijdig voor zullen doen wordt het verkregen risicobedrag verlaagd met 50%.
Van alle grondexploitaties bij elkaar is in de jaarrekening 2021 een risicobedrag van circa € 30,1 miljoen opgenomen. Ter dekking van dit risico is de algemene reserve risico's grondexploitatie ingesteld ter hoogte van circa € 16,8 miljoen. Daarnaast worden risico's afgedekt door de algemene risicoreserve.

FINANCIËN

FINANCIËLE BEGROTING

Het onderdeel financiële begroting 2023 en meerjarenbeeld 2024-2026 geeft een nadere financiële toelichting op de financiële gegevens van Meierijstad.

Dit onderdeel bevat een overzicht van de baten en lasten in het begrotingsjaar 2023 en de meerjarenperiode 2024-2026.. Daarna is het overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Dit overzicht geeft inzicht in de incidentele baten en lasten in onze totale begroting zijn opgenomen. Dit inzicht is onder andere benodigd voor de bepaling van het structureel begrotingssaldo. Vervolgens is een overzicht opgenomen van de uitgangspunten welke aan de ramingen in de begroting 2023-2026 ten grondslag liggen.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

In het overzicht van baten en lasten wordt aangegeven wat per jaar de lasten, baten en mutaties reserves zijn. Die baten en lasten zijn ingedeeld naar programma's (bijvoorbeeld onderwijs, economie), onvoorzien, overhead en algemene dekkingsmiddelen.

Uit dit overzicht blijkt dat in 2023 de lasten lager zijn dan de baten (saldo van baten en lasten). De onttrekkingen uit de reserves zijn per saldo hoger waardoor er in 2023 een positief begrotingssaldo (geraamde resultaat) is. Ook voor de jaren 2024-2026 is het geraamd resultaat positief.

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	2024	2025	2026
Lasten	-265.775	-251.496	-247.737	-240.357
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	-7.531	-7.485	-7.319	-7.368
1 Veiligheid	-7.069	-7.060	-7.068	-7.068
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	-35.937	-35.606	-36.320	-36.217
3 Economie	-46.496	-29.915	-24.666	-14.458
4 Onderwijs	-9.957	-10.868	-9.490	-9.139
5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	-19.016	-18.927	-19.077	-18.809
6 Sociaal Domein	-93.724	-93.020	-92.185	-91.888
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	-9.482	-9.438	-9.439	-9.093
8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-4.712	-4.926	-4.847	-4.790
9 Financiële informatie programmaplan	-31.850	-34.252	-37.328	-41.527
Algemene dekkingsmiddelen	-7.385	-10.165	-13.456	-17.756
Overhead	-24.216	-23.837	-23.622	-23.521
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Onvoorzien	-250	-250	-250	-250
Baten	268.403	258.702	260.079	240.970
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	1.375	1.375	1.375	1.375
1 Veiligheid	260	260	260	260
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	21.164	21.015	20.835	20.859
3 Economie	45.046	28.574	23.366	13.163
4 Onderwijs	1.888	1.275	1.284	1.283
5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	5.805	5.771	5.788	5.806
6 Sociaal Domein	19.502	19.507	19.507	19.507
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	46	46	46	46
8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	3.684	3.684	3.590	3.590
9 Financiële informatie programmaplan	169.633	177.195	184.027	175.081
Algemene dekkingsmiddelen	168.720	176.282	183.114	174.168
Overhead	913	913	913	913
Saldo van baten en lasten	2.628	7.206	12.341	613

Stortingen in reserves	-3.500	-3.500	-3.531	-3.532
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
6 Sociaal Domein	0	0	-31	-32
9 Financiële informatie programmaplan	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	8.140	7.715	5.587	4.516
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	4.416	3.922	3.691	3.658
1 Veiligheid	8	0	8	0
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	202	181	181	68
3 Economie	140	40	0	0
4 Onderwijs	953	2.239	524	197
5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	868	309	373	144
6 Sociaal Domein	1.067	574	460	450
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	300	300	300	0
8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	110	50	50	0
9 Financiële informatie programmaplan	75	100	0	0
Overhead	75	100	0	0
Mutaties in de reserves	4.640	4.215	2.055	984
Resultaat	7.268	11.421	14.397	1.596

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken hebben.

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat ten minste een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma.

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)	Pro-gramma	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Informatiegestuurde exploitatie vastgoed	0	-125	-125	0	0
Opzet+uitvoer leefbaarheidsinstrument in wijk	0	0	-40	0	0
Versterken leefbaarheid	0	-70	-40	-40	0
Herstel droogteschade plantsoenen 2023	2	-385	0	0	0
Ondersteuning startersinitiatieven	3	-40	-40	0	0
Regiodeal circulair food center	3	-100	0	0	0
Regiodeal voedseleducatieplan	3	-100	0	0	0
Afboeking boekwaarde div. schoolgebouwen	4	-95	-146	0	0
Nationaal Programma Onderwijs	4	-401	0	0	0
Tijd. huisv. bs Franciscus, Ritapl. 3	4	0	-37	-37	-37
Tijd. huisves. bs de Beemd, Beemdstr. 5	4	-31	-31	-31	-31
Tijdelijke huisvesting bs Bernadette	4	-92	-1.058	0	0
Tijdelijke huisvesting bs De Regenboog	4	-47	-544	0	0
Tijdelijke huisvesting Elde College	4	-28	0	-327	0
Tijdelijke huisvesting obs De Springplank	4	-421	-294	0	0
Verbreding beroepsonderwijs in Meierijstad	4	-50	0	0	0
Afboeking Boekwaarde sportzaal de Kienehoef	5	0	0	-171	0
Professionalisering lokale omroep	5	-89	0	0	0
Vitaliteitsakkoord 2023	5	-50	0	0	0
Inclusieve samenleving	6	-140	0	0	0
Inloopvoorzieningen en daginvulling	6	-70	-70	0	0
Leefgoed Veghel	6	-150	-150	-150	-150
Pilot Steunouder	6	-55	-55	0	0
Werkbudget preventie &innovatie sociaal domein	6	-300	-300	-300	-300
Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	7	-350	-350	-350	0
Instellen gevel- en verplaatsingssubsidie	8	-60	0	0	0
Realisatie flexwoningen	8	-50	-50	-50	0
Samenwerkingsovk. Stimuleringsreg. Landschap	8	-40	0	0	0
Uitv.werkz. Stadsgewest tbv Vlagheide tm 2024	8	-94	-94	0	0
Implementatie software front- en midoffice	9	-100	0	0	0
Implementatiekosten financieel systeem	9	-50	-100	0	0

Totaal incidentele lasten	-3.584	-3.524	-1.456	-519
Algemene reserve	2.064	2.765	916	69
Reserve sociaal domein	730	615	490	450
Bijdrage derden	645	94	-	-
Totaal incidentele baten	3.439	3.474	1.406	519
Totaal incidentele lasten en baten	145	50	50	0

Informatie gestuurde exploitatie Vastgoed
Voor het optimaal inzetten van ons maatschappelijk vastgoed door middel van informatie gestuurde exploitatie van de portefeuille en voor de doorgroei van operationeel naar strategisch vastgoedbeheerder wordt voor de komende 2 jaren € 250.000 aan inhuurbudget beschikbaar gesteld (€ 125.000 voor 2023 en € 125.000 voor 2024). De inhuur wordt ingezet voor zowel onderzoek en advisering als voor ondersteuning en uitvoering. De lasten worden onttrokken uit de algemene risicoreserve.

Uitvoer leefbaarheidsinstrument in de wijk
De leefbaarheidsmonitor voor Meierijstad is in 2019 ontwikkeld en de (nul)meting voor Meierijstad heeft plaatsgevonden in het najaar van 2019. Voor vervolgmetingen zijn middelen nodig, want zonder vervolgmetingen heb je geen monitor. Het genoemde bedrag is voor de meting in 2024 van de leefbaarheidsmonitor Meierijstad en wordt met name ingezet voor inhuur externen en verzendkosten. In 2024 gaan we samen met de betrokken partijen onderzoeken hoe we leefbaarheid in wijken en dorpen het beste kunnen monitoren om zo goede keuzes te kunnen maken binnen dit thema. Het budget hiervoor van € 40.000,- heeft als dekking de algemene risicoreserve.

Versterken leefbaarheid
Vanuit de programmalijn Leefbaarheid wordt gewerkt aan het versterken van de leefbaarheid in Meierijstad. Hiervoor zijn in de begroting 2022 extra middelen vrijgemaakt. Voor de jaren 2022 tot en met 2025 wordt in totaal € 180.000 ingezet. Voor 2023 wordt een bedrag van € 70.000 geraamd en voor de jaren 2024 en 2025 elk € 40.000. De extra lasten worden gedekt uit de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

Herstel droogteschade
In 2018, 2019 en 2020 was het extreem droog. Hierdoor is er veel beplanting en bomen in de openbare ruimte doodgegaan en zijn gazons verdroogd.
We hebben de schade eind 2020 geïnventariseerd. Het betreft locaties binnen de bebouwde kommen. De schade moet hersteld worden om de gewenste beeldkwaliteit van het openbaar groen te behouden. 2023: € 385.000 ten laste van de algemene risicoreserve.

Ondersteuning startersinitiatieven
Sinds 2019 is de gemeente partner in het Startersnetwerk Meierijstad (SNM). Inmiddels heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden naar StartUp Meierijstad (SUM). SUM biedt via een zogenaamd acceleratieprogramma een uitgebreid pakket aan ondersteuning en begeleiding door professionals. Door de komende 3 jaar een bijdrage van € 22.500 te verstrekken aan SUM geeft de gemeente SUM voldoende houvast zich verder te ontwikkelen tot een zelfstandig initiatief. SNM maakt gebruik van de diensten van SUM waardoor we eigenlijk beide initiatieven ondersteunen.
Naast SNM en SUM participeren we als gemeente ook in het project VOLOP Meierijstad. VOLOP Meierijstad pakt leegstand in onze 3 grote centra aan door lokale initiatieven, waaronder startende ondernemers, de kans te bieden zich tegen goede voorwaarden (tijdelijk) te vestigen in leegstaand vastgoed. De bijdrage is voor de jaren 2022 tot en met 2024 bepaald op € 17.500 per jaar.
De lasten van in totaal € 40.000 worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Regiodeal circulair food center
Begin 2020 heeft de regio Noordoost Brabant (RNOB) te horen gekregen dat de aanvraag voor een Regio Deal is gehonoreerd door het kabinet. In die aanvraag heeft de regio aangegeven dat Noordoost-Brabant voor grote opgaven staat op het gebied van de leefbaarheid en brede welvaart. De regio gaat voor het perspectief van vitale dorpen en steden, voor een leefbaar en gewaardeerd platteland, voor bedrijvigheid die kan inspelen op de wensen vanuit markt en maatschappij. Een regio

waar mensen zijn voorbereid op het werk en de banen van morgen. Met de Regio Deal pakken de regiopartners die opgaven, samen met andere overheden en projectpartners, aan.
Onderdeel van de regiodeal is het circulair food center. Het doel van dit project is om Nederland tot koploper en een wereldvoorbeeld te maken als het gaat om circulaire en innovatieve ketens van voedsel en voedselverpakkingen. Dit doen we vanuit het centrale thema voedselverspilling. We willen voedselverspilling tot een minimum beperken en reststromen optimaal hergebruiken (nieuwe waarde geven).
Aan dit project worden bijdragen geleverd door het Rijk en door de provincie.
De bijdrage vanuit gemeente Meierijstad is in totaal € 375.000 voor de periode 2021 tot en met 2023. Het aandeel van Meierijstad wordt gedekt uit bestaande budgetten. De reeds geraamde beschikking over de algemene risicoreserve wordt verdeeld over 3 jaar.

Regiodeal voedseleducatieplan
Het doel van het project voedseleducatieplan is: Kinderen tijdens hun ontwikkeling in de setting van onderwijs voedselvaardig maken door middel van een lesprogramma waarbij een belevingsaanbod wordt gecreëerd. In samenwerking met onderwijs, producenten en kookworkshopaanbieders, leren over gezond gebruik van voedsel ter verbetering van persoonlijke gezondheid, preventief met betrekking tot. ouder worden en voorkomen van ziekten, voorkomen van verspilling en verlagen ecologische voetafdruk.
De gemeente Meierijstad is penvoerder voor dit project.. We ontvangen € 100.000 vanuit de provincie, Regio Noord Oost Brabant en het ministerie om namens de Regio hier in 2023 uitvoering aan te geven. Voor de uitvoering hoeven geen eigen middelen ingezet te worden.

Afboeking boekwaarde div. schoolgebouwen
In verband met de nieuwbouw van diverse schoolgebouwen moet de boekwaarde van de oude gebouwen in één keer afgeschreven worden. De lasten hiervan worden gedekt uit de algemene risicoreserve.
Het betreft de volgende schoolgebouwen:
-In 2023 basisschool De Bunders € 95.000
-In 2024 Petrus en Paulusschool € 146.000
Afhankelijk van het gereed komen van de nieuwbouw kunnen deze jaartallen afwijken.

Nationaal programma onderwijs
Schoolbesturen én gemeenten krijgen voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 rijksmiddelen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs. Deze middelen zijn bedoeld om achterstanden als gevolg van Corona weg te werken. Gemeente Meierijstad ontvangt in totaal € 1.374.000. Voor 2023 bedraagt de bijdrage € 401.000.
Basis voor de inzet van de middelen zijn de zogenoemde schoolscans die de onderwijspartijen allen hebben moeten uitvoeren om in beeld te brengen hoe het met de leerlingen gaat, zowel op cognitief vlak als op sociaal- emotioneel vlak. Schoolbesturen zijn zelf in eerste instantie verantwoordelijk voor het cognitieve deel.
Op hoofdlijnen zijn de bestedingsdoelen: (bovenschoolse) maatregelen, voorschoolse periode, zorg en welzijn, bevorderen samenwerking in de gemeente en thuiszitters.
Het betreft een specifieke uitkering waarvan de besteding verantwoord dient te worden aan het rijk.

Tijdelijke huisvesting Franciscusschool Sint-Oedenrode
Op grond van nieuwe leerlingenprognoses wordt voorzien dat de Franciscusschool in Boskant op korte termijn gaat kampen met ruimtetekort. Hiervoor is in het Integraal HuisvestingPlan onderwijs een bedrag opgenomen van € 37.153 voor de jaren 2024 tot en met 2026. De lasten worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Tijdelijke huisvesting De Beemd Schijndel
Op 4 november 2021 heeft de raad het nieuwe IHP onderwijshuisvesting vastgesteld.
Een van de onderdelen hieruit is de tijdelijke huisvesting van basisschool De Beemd in Schijndel. Gedurende de renovatie van de school (2022 tot en met 2026) dient er tijdelijke huisvesting plaats te vinden.
De lasten hiervan bedragen € 31.365 per jaar en worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Tijdelijke huisvesting basisschool Bernadette Veghel
In het jaar 2024 wordt voorzien in de realisatie van de vervangende nieuwbouw van bs. Bernadette te Veghel. Dit is conform het geactualiseerde Integraal Huisvestings Plan Onderwijs (IHP).

Ten tijde van de vervangende nieuwbouw is er tijdelijke huisvesting nodig. De huurlasten van € 92.030 (jaar 2023) en € 1.058.342 (jaar 2024) zijn weliswaar in het IHP opgenomen, maar er heeft nog geen financiële doorvertaling qua exploitatie plaatsgevonden in de begroting/het meerjarenperspectief. Deze lasten worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Tijdelijke huisvesting basisschool De Regenboog Schijndel
In het jaar 2024 wordt voorzien in de realisatie van de vervangende nieuwbouw van basisschool De Regenboog te Wijbosch. Dit is conform het geactualiseerde Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs(IHP).
Ten tijde van de vervangende nieuwbouw is er tijdelijke huisvesting nodig. De huurlasten van € 47.263 (jaar 2023) en € 543.524 (jaar 2024) zijn weliswaar in het IHP opgenomen, maar er heeft nog geen financiële doorvertaling qua exploitatie plaatsgevonden in de begroting/het meerjarenperspectief. Deze lasten worden gedekt ten laste van de algemene risicoreserve.

Tijdelijke huisvesting Elde College Schijndel
In het jaar 2025 wordt voorzien in de realisatie van de vervangende nieuwbouw van gebouw B van het Elde College te Schijndel. Dit is conform het geactualiseerde Integraal Huisvestings Plan Onderwijs (IHP).
Ten tijde van de vervangende nieuwbouw is er tijdelijke huisvesting nodig. In 2023 moeten hiervoor al voorbereidingskosten worden gemaakt tot een bedrag van € 28.430. De huurlasten van € 326.944 (jaar 2025) zijn weliswaar in het IHP opgenomen, maar er heeft nog geen financiële doorvertaling qua exploitatie plaatsgevonden in de begroting/het meerjarenperspectief.
Beide bedragen worden ten laste gebracht van de algemene risicoreserve.

Tijdelijke huisvesting obs De Springplank
In het jaar 2023 wordt gestart met de realisatie van de vervangende nieuwbouw van MFA De Groene Long in Sint Oedenrode. Dit is conform het geactualiseerde Integraal Huisvestings Plan Onderwijs (IHP).
Ten tijde van de vervangende nieuwbouw is er tijdelijke huisvesting nodig. De huurlasten van € 421.000 (jaar 2023) en € 294.000 (jaar 2024) zijn weliswaar in het IHP opgenomen, maar er heeft nog geen financiële doorvertaling qua exploitatie plaatsgevonden in de begroting/het meerjarenperspectief. Deze lasten worden gedekt ten laste van de algemene risicoreserve..

Verbreding beroepsonderwijs in Meierijstad
Met ingang van 2019 werken de drie O's (onderwijs/ondernemers/ overheid) samen in een projectstructuur, om de aandachtsgebieden onderwijs-economie-arbeidsmarkt aan elkaar te koppelen. Daarvoor wordt een jaarplan opgesteld. Wij faciliteren de uitvoering van hybride projecten die door de stuurgroep in gang worden gezet.
Voor 2023 wordt een budget van € 50.000 geraamd ten laste van de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

Afboeking Boekwaarde sportzaal de Kienehoef
De raad heeft op 24 juni 2021 ingestemd met de zogenaamde PLUS-variant voor MFA De Groene Long. Deze variant gaat uit van één gebouw dat ruimte biedt aan twee basisscholen, kinderopvang, een (grotere) sportvoorziening (micro-sporthal) voor bewegingsonderwijs en diverse sportverenigingen en een wijkfunctie, gericht op ontmoeting en het organiseren van wijkactiviteiten.. Het gebouw zal naar verwachting per 1 augustus 2024 in gebruik worden genomen.
Voor de extra afschrijving van de restant boekwaarde in 2025 is € 171.012 geraamd ten laste van de algemene risicoreserve.

Professionalisering lokale omroep
De lokale omroep (LOM) staat op een tweesprong. Het behouden van de huidige lokale omroep en haar werkwijze en ambities of samengaan van de lokale omroep met de omroep in Oss (DTV), maar dan wel met de randvoorwaarde dat de omroep in Meierijstad een eigen identiteit houdt.
Deze beide opties voor Meierijstad moeten nog onderzocht worden inclusief de eventuele financiële gevolgen. Voor 2023 wordt een vooralsnog extra bijdrage opgenomen in de begroting van € 89.000 per jaar. Dekking geschiedt via algemene risicoreserve.

Vitaliteitsakkoord 2023
Met het Vitaliteitsakkoord Meierijstad wordt getracht de inwoners van Meierijstad letterlijk en figuurlijk nog meer in beweging te krijgen met als doel bij te dragen aan een vitale en veerkrachtige samenleving. Het akkoord draagt daarnaast bij aan de preventie van overgewicht, roken, problematisch alcoholgebruik en mentale problematiek.

Voor uitvoering van het Vitaliteitsakkoord Meierijstad krijgen we uitvoeringsbudget van het Ministerie van drie keer € 50.000 (2021, 2022 en 2023). Hierdoor is de regeling voor Meierijstad neutraal. De bestedingsdoelen van deze middelen staan weergegeven in het Vitaliteitsakkoord.

Inclusieve samenleving
Vanuit de programmalijn Inclusie werken we aan projecten die bijdragen aan een inclusieve samenleving. De Lokale Inclusie Agenda (LIA) is hier een belangrijk onderdeel van, waarbij vanuit de behoefte van mensen met een beperking concrete acties worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn het toegankelijk maken van gebouwen en het creëren van bewustwording zodat ook de omgeving het mogelijk maakt om mensen mee te laten doen. Naast de LIA gaan we projecten organiseren rondom het thema diversiteit. Of je nu niet goed kunt lezen, van een bepaalde afkomst bent of afstand hebt tot de arbeidsmarkt, iedereen mag en kan meedoen in Meierijstad.
Voor de uitvoering van acties wordt voor 2022 en 2023 een jaarlijks bedrag van € 140.000 geraamd. Dekking geschiedt uit de bestemmingsreserve sociaal domein.

Inloopvoorzieningen en daginvulling
Als gemeente willen we stimuleren dat er lokale inloopvoorzieningen zijn waar inwoners voor verschillende (dag)activiteiten terecht kunnen, maar waar ook uiteenlopende vormen van ondersteuning aanwezig zijn. Op basis van onderzoek willen we dergelijke voorzieningen faciliteren en/of ondersteunen en willen we bereiken dat inwoners in hun eigen omgeving kunnen deelnemen aan activiteiten en mee kunnen doen in de samenleving. Voor 2022 t/m 2024 wordt een jaarlijks budget geraamd van
€ 70.000 ten laste van de bestemmingsreserve sociaal domein.

Leefgoed Veghel
Leefgoed Veghel is een gedachtegoed dat is ontwikkeld als inhoudelijk concept voor de ontwikkeling van het Kloosterkwartier. De gemeente Meierijstad werkt hierin samen met 10 organisaties op het terrein van wonen en welzijn, leren en werken, zorg en ondersteuning en (be)leven. Het doel is de samenwerking te versterken, meer verbinding te maken tussen activiteiten en een innovatieve samenwerking te ontwikkelen om zorg en ondersteuning, beter, sneller en efficiënter te organiseren. De lasten van
€ 150.000 per jaar worden onttrokken aan de reserve Sociaal Domein.

Pilot Steunouder
Inzet extra rijksmiddelen jeugdzorg 2021 ten behoeve van de pilot steunouders en extra inzet Praktijk Ondersteuner Huisarts (POH) GGZ met als doel het tijdig beschikbaar stellen van de benodigde jeugdhulp en het versterken van het voorliggend veld om verdere instroom van de jeugdhulp te voorkomen. Voor 2023 en 2024 wordt een budget geraamd van € 54.668.

Werkbudget preventie &innovatie sociaal domein
We zetten het beleid door om ook in de voorliggende collegeperiode snel en adequaat in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in het sociaal domein. De ontwikkelingen moeten bijdragen aan de transformatieopgave in het sociaal domein. Deze opgave kenmerkt zich o.a. door in te zetten op preventie en innovatie. Een aantal activiteiten die we vooraf kunnen voorzien worden separaat in beeld gebracht. Activiteiten en projecten die niet vooraf zijn voorzien en waar we snel op willen kunnen inspelen vallen onder de paraplu Preventie en Innovatie in het sociaal domein.
In de bestemmingsreserve sociaal domein is hiervoor voor de komende collegeperiode (2023 tot en met 2026) een bedrag van € 1.200.000 gereserveerd.

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid
In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid is een aantal projecten opgenomen die eenmalig zijn zoals bijvoorbeeld het onderzoek naar energie uit water of de Regionale Energiestrategie (RES).
Bij andere projecten is voor de opstart een hogere financiële bijdrage nodig of is een financiële aanjaagfunctie gewenst.
De geraamde uitgaven van € 350.000 worden voor een bedrag van € 300.000 gedekt uit de algemene risicoreserve.

Instellen gevel- en verplaatsingssubsidie
We stellen een gevel- en verplaatsingssubsidie beschikbaar voor ondernemers en vastgoedeigenaren om de centrumgebieden aantrekkelijker te maken en detailhandel van buiten de centra te verplaatsen naar de centrumgebieden. Voor deze subsidieregeling is in 2021 en 2022 een bedrag beschikbaar

gesteld van € 70.000. Het budget voor 2023 (laatste jaar) bedraagt € 60.000 en wordt gedekt uit de algemene risicoreserve.

Realisatie flexwoningen
Om de acute druk op de woningmarkt te verlichten zijn in de periode 2022 tot en met 2024 250 flexwoningen nodig. Met woningbouwverenigingen Area en Woonmeij zijn reeds prestatieafspraken gemaakt om hiervan tenminste zo'n 100 (sociale) flexwoningen te realiseren. Gemeentelijke advieskosten of ingrepen in bijvoorbeeld de hoofdnutstracés komen bij deze flexibele woningen (deels) voor rekening van de gemeente. We voorzien een beperkte bijdrage voor de gemeente bij ontwikkeling van flexwonen door andere partijen en kunnen hen desgewenst begeleiden bij subsidie-aanvragen. Het benodigde budget voor de jaren 2023 tot en met 2026 wordt geraamd op € 50.000 per jaar en wordt gedekt uit de algemene risicoreserve.

Samenwerkingsovereenkomst. Stimuleringsregeling Landschap
We vinden het belangrijk dat we grondeigenaren faciliteren bij aanleg en onderhoud van groen en recreatieve voorzieningen in het landelijk gebied. Hiervoor stellen we in 2023 een budget van € 40.000 beschikbaar. Hierdoor kunnen we een bijdrage leveren aan het realiseren van onze ambities op het gebied van natuur en landschap.

Uitvoering werkzaamheden Stadsgewest ten behoeve van Vlagheide
Het Stadsgewest heeft aan de gemeente Meierijstad verzocht om de taken van het Stadsgewest voor de Vlagheide te verzorgen. Gelet op de ruimtelijke en financiële belangen van de gemeente heeft het college besloten om de taken tot en met 2024 door de gemeente Meierijstad in te vullen. Dit gebeurt volledig met middelen die beschikbaar worden gesteld vanuit het Stadsgewest. Het Stadsgewest blijft formeel verantwoordelijk voor het beheer van de voormalige stortplaats.

Implementatie software front- en midoffice
Vanwege Corona zijn we meer digitaal gaan samenwerken. De huidige digitale inrichting en beschikbare tools sluiten hier niet bij aan. Met de gevraagde middelen willen we Teams functionaliteiten (samenwerken met documenten en informatie uitwisseling op project-, team- en atelierniveau) beschikbaar stellen voor de organisatie én gaan voldoen aan de eisen van de Archiefwet. Het betreft alleen de implementatiekosten. De structurele licentiekosten zitten wel al in de begroting.
De benodigde uitgaven bedragen € 100.000 voor 2023. Dekking geschiedt via de algemene risicoreserve.

Implementatiekosten financieel systeem
Op dit moment wordt key2financien gebruikt als centraal softwaresysteem voor de boekhouding. De leverancier heeft aangekondigd per 1-1-2024 een geheel vernieuwd softwaresysteem te introduceren als vervanging van key2financien. Omdat dit een wezenlijke wijziging is van onze bestaande overeenkomst, de aard van de overeenkomst wijzigt (het nieuwe systeem staat in de cloud) en de totale kosten boven de Europese aanbestedingsgrens liggen, zullen we een aanbesteding moeten voeren voor de verwerving van een nieuw boekhoudkundig systeem.
Hierbij is niet uitgesloten dat we van onze huidige leverancier hun nieuw softwaresysteem afnemen.
Om een nieuw softwaresysteem te implementeren zijn er eenmalige kosten voor inrichting, migratie en opleiding.
De exploitatielasten zullen -voor zover kan worden voorzien- niet substantieel afwijken van de huidige jaarlijkse lasten.
Dekking: algemene risicoreserve.

STRUCTURELE RESERVEMUTATIES

De structurele onttrekkingen aan de reserve kapitaallasten betreffen de afschrijvingslasten van een aantal geactiveerde investeringen. In de exploitatie zijn deze afschrijvingen als last opgenomen. Als baat staat hier een onttrekking uit de reserve kapitaallasten tegenover tot hetzelfde bedrag. Daarnaast wordt een bedrag van € 3,5 miljoen jaarlijks onttrokken aan de reserve kapitaallasten en deze wordt gestort in de algemene risicoreserve.

Structurele reservemutaties (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Onttrekkingen aan reserves	4.803	4.305	4.132	3.958
0. Bestuur, dienstverlening en vastgoed	4.075	3.727	3.661	3.658
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	182	181	181	68
3. Economie				
4. Onderwijs	238	128	128	128
5. Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	304	269	162	104
6. Sociaal domein	4	0	0	0
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid				
8. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
Stortingen in reserves	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
0. Bestuur, dienstverlening en vastgoed	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
Totale structurele reservemutaties	1.303	805	632	458

UITGANGSPUNTEN

Algemeen

We ramen de lasten en baten op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met juli 2022 neemt. Voor nieuw beleid c.q. gewijzigd beleid neemt het college als startpunt het coalitieakkoord "Thuis in Meierijstad" en het nog op te stellen collegewerkprogramma 2023-2026.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste bron van inkomsten voor gemeenten. Naast stortingen en onttrekkingen vanwege taakwijzigingen kent het gemeentefonds een autonome groei, het accres. Daarmee moeten gemeenten o.a. de stijgende kosten door inflatie, loonontwikkeling en bevolkingsgroei opvangen.
De algemene uitkering is gekoppeld aan de rijksuitgaven. Jaarlijks worden de rijksuitgaven aangepast voor loon- en prijsontwikkelingen. Door de koppeling zit een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen automatisch in de algemene uitkering.

De algemene uitkering ramen we op basis van de meicirculaire 2022. Indien de septembercirculaire 2022 hiertoe aanleiding geeft doet het college voorstellen bij de behandeling van de begroting 2023.

Accres ontwikkeling

In de meerjarenraming 2023-2025 zijn de bijgestelde ramingen van de accressen uit de septembercirculaire 2021 opgenomen. Begin april 2022 is een maartbrief verschenen van het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) waarin een indicatie is gegeven van de te verwachten ontwikkelingen algemene uitkering als gevolg van het coalitieakkoord van het kabinet. Het betrof hier nog een indicatie. Uitwerking zal op basis van de Voorjaarsnota van het kabinet plaatsvinden in de meicirculaire 2022.

Herziening gemeentefonds

Er komt een herziening van het totale gemeentefonds. Het doel van de herziening is te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Door de herijking van het gemeentefonds krijgen gemeenten te maken met positieve of negatieve herverdeeleffecten. De invoering van de nieuwe verdeling is voorzien per 1 januari 2023. De publicatie van de definitieve resultaten is uiterlijk in de meicirculaire 2022.
De resultaten verwerken we in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026.

In de meerjarenbegroting 2023-2025 is een structurele stelpost opgenomen van € 0,9 miljoen in verband met onzekerheden over de algemene uitkering, zoals de accres ontwikkeling en de herziening van het gemeentefonds. We verwachten dat de onzekerheden verdwijnen met de meicirculaire, zodat de stelpost kan vervallen.

Werkwijze bij taakmutaties
Door wijziging in de taken (taakmutaties) verandert de algemene uitkering. Bij nieuwe taken wordt geld toegevoegd en bij het weghalen van taken bij gemeenten wordt geld uit de algemene uitkering gehaald.

Wij hanteren de volgende uitgangspunten voor taakmutaties in het gemeentefonds:
- Nieuwe middelen voor een bepaald taakveld reserveren we binnen het Algemene Uitkering tot de eerstvolgende kadernota/programmabegroting.
- Op basis van een apart voorstel vindt onderbouwing plaats waarom het geld nodig is binnen dat beleidsveld.
- Bij de kadernota/programmabegroting vindt integrale afweging plaats. Op basis van de integrale afweging zetten we middelen in voor het betreffende beleidsveld of voegen dit toe aan de algemene middelen.
- Als bestaande middelen geoormerkt zijn, dan oormerken we ook de verhoging/verlaging uit taakmutaties.

Overheveling van budgetten
In de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de manieren die toegestaan zijn voor het overhevelen van budgetten. Wij kiezen voor de mogelijkheid om de uitvoering van de 'overgehevelde' activiteiten en bijhorende lasten ten laste te brengen van de exploitatie in het nieuwe jaar. Bij het vaststellen van de jaarrekening van het oude jaar stemt de gemeenteraad in met het overhevelen van de niet aangewende middelen naar het nieuwe begrotingsjaar.

Budgetoverheveling vindt alleen plaats als:
- er een beleidsinhoudelijke noodzaak is om het geld te behouden voor uitvoering in het nieuwe jaar
- er in het nieuwe jaar geen middelen beschikbaar zijn om deze uitgaven te dekken (financiële noodzaak)
- de uitvoering in het nieuwe jaar past binnen de planning van het werkatelier
- de daadwerkelijke realisatie uiterlijk plaatsvindt in het nieuwe jaar d.w.z. er kan één keer budgetoverheveling plaatsvinden
- het over te hevelen budget minimaal € 25.000 bedraagt.

Loonkosten
De huidige cao loopt tot 1 januari 2023. De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de formatie per 1 mei 2022. De ontwikkeling van de loonkosten 2023 baseren we op de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan 2022, loonvoet sector overheid. De verwachte loonkostenontwikkeling wordt opgenomen in de ramingen loonkosten 2023. De loonkosten ramen we op basis van het maximum van de salarisschaal.

Prijsindexering
We reserveren het bedrag voor prijsstijging op één verzamelbudget binnen het onderdeel 'algemene dekkingsmiddelen' onder "overige baten en lasten". De verwachte prijsontwikkelingen baseren we op verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2022, Prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).

Als prijsstijgingen contractueel zijn bepaald, dan verhogen we het desbetreffende budget met als dekking het verzamelbudget.

Huren en pachten
De huren en pachten die de gemeente in rekening brengt indexeren we met het percentage wat contractueel is bepaald. Wanneer contractueel geen indexering is vastgelegd hanteren we de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2022, Prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).

Subsidies
Het aantal subsidies en de samenstelling baseren we op het desbetreffende subsidiebeleid.
We indexeringen subsidies conform de algemene subsidieverordening Meierijstad. Hiervoor zijn bepalend de prijsindexen Centraal Plan Bureau (CPB) zoals in de septembercirculaire 2022 worden opgenomen. Omdat de hoogte van de indexering pas bij de septembercirculaire 2022 bekend is vindt bijstelling van de subsidiebedragen in de begroting plaats bij het eerstvolgende Planning & Control-document. De dekking hiervoor is het verzamelbudget (zie prijsindexering).

Rekenrente
De rekenrente (ook voor de grondexploitaties) is gebaseerd op de BBV (notitie rente). Voor de programmabegroting 2023 actualiseren we de percentages. Voor de meerjarenraming houden we de rekenrente gelijk aan 2023.

Kapitaallasten
We begroten kapitaallasten vanaf het jaar van beschikbaar stellen van middelen voor een investering. In het eerste begrotingsjaar nemen we een incidenteel voordeel op van 50% van de kapitaallasten. Bij grote meerjarige projecten begroten we kapitaallasten volgens de vastgestelde planning door de raad, dat wil zeggen een jaar na geplande afronding van het project.
Dit is conform de provinciale handreiking kapitaallasten investeringen van de provincie.
De werkelijke kapitaallasten vinden plaats conform de nota waarderen en afschrijven 2017.

Onroerende zaakbelasting
De waardebepaling voor woningen en niet-woningen baseren we op waarde peildatum 1 januari 2022. Waarde mutaties compenseren we in het tarief, hierbij blijft de geraamde opbrengst gelijk. De toename van de waarde WOZ als gevolg van nieuwbouw nemen we op als extra inkomsten. Voor de indexering hanteren we de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2022, prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).
Publicatie van deze cijfers in de meicirculaire 2022. Voor de meerjarenraming 2024-2026 hanteren we 2%.

Tarieven rioolheffing en afvalstoffenheffing
De tarieven voor rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn maximaal 100% kostendekkend.

Leges, overige belastingen en overige heffingen
Voor de indexering van leges, overige belastingen en overige heffingen hanteren we de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2022, Prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC). Uitgezonderd die situaties waarin maximale kostendekking is gerealiseerd of sprake is van (maximale) doorberekening van rijksleges.

Onvoorziene uitgaven
Jaarlijks ramen we een bedrag voor onvoorziene uitgaven van € 250.000. Dit bedrag kan het college in dat jaar inzetten voor het dekken van incidentele tegenvallers in de exploitatie van bestaand beleid en ter dekking van lasten voor activiteiten die van tevoren niet voorzien zijn, maar die gedurende het begrotingsjaar wel belangrijk zijn. Het college rapporteert bij de bestuursrapportages en de jaarrekening over het verloop en aanwending van deze post.

Grondzaken
Het huidig grondbeleid is situationeel. We streven er naar dat alle grondexploitaties samen minimaal kostendekkend worden uitgevoerd. Ieder jaar bekijken we welke grondexploitaties we kunnen afsluiten. Een eventueel positief resultaat voegen we toe aan de algemene risicoreserve.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen vragen we opnieuw aan als investering bij de begroting. Voor 2023 vindt inventarisatie plaats van vervangingsinvesteringen. Opnemen van vervangingsinvesteringen 2023 wordt integraal afgewogen bij de begroting 2023.

Verbonden partijen
De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op de kadernota's en begrotingen 2023 van de verbonden partijen.

FINANCIËLE POSITIE

In dit onderdeel wordt ingegaan op de ontwikkeling van de balansposities. Er wordt een overzicht gegeven van de geprognosticeerde balans 2023-2026, het EMU-saldo en de voorgenomen investeringen. Als laatste is het overzicht met verloop van reserves en voorzieningen opgenomen.

GEPROGNOSTICEERDE BALANS

In het besluit begroting en verantwoording (BBV, artikel 20) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde balans van de begrotingsjaren opnemen.
Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen (vaste activa), het aanwenden van reserves en voorzieningen en het verloop binnen de grondexploitaties (voorraden).

Geprognosticeerde balans (bedragen x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Activa				
Vaste activa:				
Immateriële vaste activa	580	573	566	559
Materiële vaste activa	286.051	274.564	263.660	252.972
Financiële vaste activa	7.929	7.824	7.719	7.624
Totaal vaste activa	294.560	282.961	271.945	261.155
Vlottende activa				
Voorraden	34.005	13.503	-3.368	-8.497
Uitzettingen ‹ één jaar	29.856	29.856	29.856	29.856
Liquide middelen	476	476	476	476
Overlopende activa	11.536	11.536	11.536	11.536
Totaal vlottende activa	75.873	55.371	38.500	33.371
Totaal activa	370.434	338.332	310.445	294.526
Passiva				
Vaste passiva				
Reserves	115.982	111.767	109.712	108.727
Voorzieningen	40.345	37.684	38.087	39.815
Vaste schulden › één jaar	94.396	79.743	70.430	60.316
Totaal vaste passiva	250.723	229.194	218.229	208.858
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden ‹ één jaar	45.747	45.747	45.747	45.747
Overlopende passiva	23.508	23.508	23.508	23.508
Sluitpost balans	50.456	39.883	22.961	16.413
Totaal vlottende passiva	119.711	109.138	92.216	85.668
Totaal passiva	370.434	338.332	310.445	294.526

EMU-SALDO

Het EMU saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Het EMU saldo van de lokale overheid telt mee voor het EMU-saldo van de totale overheid. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% BBP (Bruto Binnenland Product) mag zijn. In de wet staat dat gemeenten een gelijkwaardige bijdrage moeten leveren aan het terugdringen van het EMU-tekort. Het EMU-saldo ofwel het begrotingstekort mag niet groter zijn dan 3% van het BBP. Het aandeel daarin voor decentrale overheden bedraagt tot en met 2022 0,4%..

Het kabinet heeft in 2019 besloten om de EMU-norm beleidsneutaal door te trekken tot 2022. De norm voor 2023 moet nog bepaald worden. Vooralsnog is de norm van 2022 gehanteerd. Dat betekent dat er geen onderverdeling naar bestuurslaag is gemaakt en dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn.
Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt er een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Hierdoor komt er meer inzicht in de ontwikkeling van investeringen, reserves, voorzieningen en financieringsbehoefte. Aandachtspunt is dat een aantal componenten moeilijk te voorspellen zijn, zoals bijvoorbeeld grond aan- en verkopen.

Uit de balans kan het EMU-saldo worden afgeleid. Dit is het verschil op kasbasis, gemeenten zijn verplicht het baten en lasten stelsel te hanteren. Het verschil is het toerekenen van kosten aan boekjaren. Zo worden in het baten- en lastenstelsel de kosten van investeringen niet in een keer genomen, maar uitgesmeerd over de totale gebruiksduur. Om de afzonderlijke decentrale overheden een beeld te geven wat dit voor hen betekent publiceert het Ministerie BZK in lijn met wet Hof individuele EMU referentiewaarden. Dit betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat een gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.
Voor gemeente Meierijstad is voor 2023 een referentiewaarde van € 8.707.000 als negatief EMU-saldo berekend.

Onderstaande tabel toont de meerjarige EMU-saldi van de gemeente Meierijstad.
In dit overzicht komt een financieringsbehoefte tot uitdrukking in een negatief EMU-Saldo, een overschot leidt tot een positief EMU-saldo.

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-4.906	3.003	7.388	12.523	794
Mutatie (im)materiële vaste activa	45.712	12.552	12.493	10.911	10.681
Mutatie voorzieningen	2.877	-1.393	-2.661	403	1.728
Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	-16.751	-33.482	-20.501	-16.871	-5.129
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-30.990	22.540	12.735	18.886	-3.030
Norm EMU-saldo	-8.672	-8.707	-8.707	-8.707	-8.707
Overschrijding (-) of onderschrijding (+) ten opzichte van de norm	-22.318	31.247	21.442	27.593	5.677

INVESTERINGEN

In onderstaande tabel zijn de investeringen 2023 opgenomen. De kapitaallasten zijn per investering weergegeven.
De vervangingsinvesteringen 2023 zijn in de eerste tabel in totaal opgenomen. Een specificatie is opgenomen in de tweede tabel

Investeringen 2023 (bedragen x € 1.000)	Programma	Investeringsbedrag 2023	Lasten 2023	2024	2025	2026
Lijst van vervangingsinvesteringen 2023		774	87	81	81	80
Vervanging van bovengrondse glas containers naar ondergrondse glascontainers	2	150	16	16	16	16
dekking afvalstoffenheffing	2		-16	-16	-16	-16
Vervanging wegen 2023	2	5.000		217	215	213
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2023	2	1.100		55	55	54
dekking stelpost openbare verlicvhting	2			-55	-55	-54
Individueel Behandeling Afvalwater, bouwkundig	2	79				
Individueel Behandeling Afvalwater, mechanisch	2	125				
Realisatie MFA de Groene Long Sint Oedenrode	4	10.367		-7	347	315
Uitbreidingskrediet bs De Vijfmaster Veghel	4	3.122	5	109	108	107
Voorbereidingskrediet verv. nieuwbouw Elde College Schijndel	4	1.191		42	41	41
Adviseur voorbereiden aanpassingen zwembad De Molen Hey	5	36				
Totaal		21944	92	442	792	756

Vervangingsinvesteringen 2023 (bedragen x € 1.000)	Programma	Investeringsbedrag 2023	Lasten 2023	2024	2025	2026
Vervangen Mercedes Sprinter 513 cdi VG-869-B	0	95	11	10	10	10
Vervangen Tractor Case locatie Veghel	0	131	14	14	14	14
Vervangen vrachtwagen Mercedes Benz 25-BBL-5	0	366	40	40	40	39
Vervanging meubilair kantine gemeentewerf Veghel en Schijndel	0	25	2	2	2	2
Vervanging werkplekmeubilair werven Veghel en Schijndel	0	77	6	6	6	6
Vervanging inventaris binnensportaccommodaties 2023	5	79	9	9	9	9
Incidentele vervangingen ‹ € 20		72				
Totaal		846	82	81	81	80

In deze tabel staan de voorgenomen investeringen 2024-2026. Deze worden nu niet beschikbaar gesteld. Hierover wordt een besluit genomen bij de begrotingsbehandeling van de programmabegroting 2024 en volgende jaren.

Investeringen 2024-2026 (bedragen x € 1.000)	Programma	Investerings-bedrag 2024	2025	2026
Lijst van de vervangingsinvesteringen		540	264	300
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2024-2025-2026	2	1.100	1.100	1.100
Investeringen 2024-2026 Programma Water en Riolering	2	2.813	2.797	2.993
Voorbereidingskrediet nieuwbouw bs De Empel Erp	4	359		
Voorbereidingskrediet nieuwbouw bs Oda Sint-Oedenrode	4		412	
Voorbereidingskrediet nieuwbouw bs Nicolaas te Boerdonk	4			257
Realisatiekrediet nieuwbouw bs Bernadette Veghel	4	6.032		
Realisatiekrediet nieuwbouw bs De Regenboog Wijbosch	4	3.036		
Realisatiekrediet nieuwbouw Elde College Schijndel	4		13.559	
Realisatiekrediet nieuwbouw bs De Empel te Erp	4			3.986
Totaal		13.880	18.132	8.636
Totale kapitaallasten		25	413	947

FINANCIERING

De beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen in de financiering van de gemeente Meierijstad staan opgenomen in de paragraaf Financiering van deze begroting.

RESERVES & VOORZIENINGEN

We onderscheiden de volgende reserves:

Algemene risicoreserve
In de algemene risicoreserve wordt jaarlijks een bedrag van € 3,5 miljoen gestort in verband met afbouw van de bestemmingsreserve kapitaallasten. Dit betreft dus een onttrekking uit de bestemmingsreserve kapitaallasten en een toevoeging aan de algemene risicoreserve.

De onttrekking aan de algemene risicoreserve betreffen met name bestedingen uit de kadernota 2020 tot en met 2022.

Algemene reserve risico's grondexploitatie
Het gemeentelijk toezichtkader van de provincie staat het niet toe bestemmingsreserves te gebruiken ter afdekking van risico's.
De bestemmingsreserve risico's grondexploitatie is omgevormd tot een algemene reserve risico's grondexploitaties, zodat we deze kunnen blijven gebruiken voor het doel waarvoor u deze heeft ingesteld.

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten
In verband met afbouw van de bestemmingsreserve kapitaallasten wordt jaarlijks een bedrag van € 3,5 miljoen onttrokken.
Daarnaast worden de afschrijvingslasten van diverse investeringen welke in het verleden zijn afgerond en waarvan de afschrijving nog loopt onttrokken aan deze reserve.

Realisatie verlegging Rembrandtlaan
Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is de voorziening Rembrandtlaan omgezet naar een bestemmingsreserve Rembrandtlaan. Invulling van het project waar deze middelen voor bedoeld zijn wordt uitgewerkt.

Bestemmingsreserve sociaal domein
Het bestedingsplan van de reserve sociaal domein is opgebouwd uit diverse onderwerpen verband houdend met de gestelde doelen in het beleidskader sociaal domein. Onderstaand zijn de bestedingsdoelen nader aangeduid.

Voorzieningen
Er zijn diverse voorzieningen gevormd. Onder andere voor wethouder pensioenen en wachtgelden voormalig collegeleden. Ook voor dubieuze debiteuren en ter dekking voor mogelijke verliezen binnen de grondexploitatie. Voor het egaliseren van beheerskosten bestaan voorzieningen voor wegen, vastgoed en civieltechnische kunstwerken. Tenslotte zijn voor de egalisatie van de tarieven voor afvalstoffenheffingen en rioolafvoerrecht voorzieningen gevormd. De vermeerderingen in de diverse voorzieningen betreffen de jaarlijkse toevoegingen die in de begroting zijn opgenomen.
De verminderingen betreffen de investeringen die in de komende jaren ten laste komen van de daarvoor bestemde voorzieningen.

In onderstaande tabel is het verloop van de saldi van de reserves en voorzieningen weergegeven voor de jaren 2023 tot en met 2026

(bedragen x € 1.000)	1-jan 2023	bij	af	31-dec 2023	bij	af	31-dec 2024	bij	af	31-dec 2025	bij	af	31-dec 2026
Reserves	120.622	3.500	-8.140	115.982	3.500	-7.715	111.767	3.531	-5.586	109.712	3.532	-4.517	108.727
Algemene reserves	86.472	3.500	-2.336	87.636	3.500	-2.806	88.330	3.500	-964	90.866	3.500	-109	94.257
Algemene risicoreserve	69.692	3.500	-2.336	70.856	3.500	-2.806	71.550	3.500	-964	74.086	3.500	-109	77.477
Risico's grondexploitatie	16.780	0	0	16.780	0	0	16.780	0	0	16.780	0	0	16.780
Bestemmingsreserves	34.150	0	-5.804	28.346	0	-4.909	23.437	31	-4.622	18.846	32	-4.408	14.470
Rembrandtlaan	1.861	0	0	1.861	0	0	1.861	0	0	1.861	0	0	1.861
Sociaal domein	5.597	0	-1.001	4.596	0	-604	3.992	31	-490	3.533	32	-450	3.115
Dekking kapitaallasten	26.692	0	-4.803	21.889	0	-4.305	17.584	0	-4.132	13.452	0	-3.958	9.494
Voorzieningen	41.933	6.777	-7.845	40.865	6.777	-8.806	38.836	6.777	-6.833	38.780	6.777	-5.507	40.050
Vz verplichtingen en verliezen onzeker	10.219	383	-248	10.354	383	-248	10.489	383	-248	10.624	383	-248	10.759
bijdrage RO nota gebiedsoverstijgend	21	0	0	21	0	0	21	0	0	21	0	0	21
bovenwijkse voorziening gebiedsoverstijgend	103	0	0	103	0	0	103	0	0	103	0	0	103
Duin Zuid 2e Fase (S)	186	0	0	186	0	0	186	0	0	186	0	0	186
mobiliteitsdienstverbanden	186	0	0	186	0	0	186	0	0	186	0	0	186
pensioenverplichtingen wethouders (M)	9.717	383	-248	9.852	383	-248	9.987	383	-248	10.122	383	-248	10.257
wachtgeld voormalig college (M)	6	0	0	6	0	0	6	0	0	6	0	0	6
Vz verpl. of verliezen te schatten: overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
verliesgevende complexen GB (M)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vz gelijkmatige verdeling lasten: algemeen	2.960	3.440	-4.633	1.767	3.440	-4.305	902	3.440	-2.954	1.388	3.440	-2.908	1.920

Groot onderhoud civiele kunstwerken	107	189	-113	183	189	-278	94	189	-314	-31	189	-314	-156
groot onderhoud verhardingen wegen	2.691	3.151	-4.500	1.342	3.151	-4.000	493	3.151	-2.500	1.144	3.151	-2.500	1.795
speelvoorzieningen (M)	162	100	-20	242	100	-27	315	100	-140	275	100	-94	281
Vz gelijkmatige verdeling lasten: gebouwen	**5.646**	**1.962**	**-1.245**	**6.363**	**1.962**	**-2.982**	**5.343**	**1.962**	**-2.688**	**4.617**	**1.962**	**-1.546**	**5.033**
Vz bijdr. toek. VVI, waarvoor heffing geheven	**15.885**	**1.000**	**-203**	**16.682**	**1.000**	**-41**	**17.641**	**1.000**	**-41**	**18.600**	**1.000**	**-62**	**19.538**
riolering, spaarvoorziening (M)	15.885	1.000	-203	16.682	1.000	-41	17.641	1.000	-41	18.600	1.000	-62	19.538
Vz van derden waarvan bestemming gebonden	**7.223**	**-8**	**-1.516**	**5.699**	**-8**	**-1.230**	**4.461**	**-8**	**-902**	**3.551**	**-8**	**-743**	**2.800**
afvalstoffenheffing (M)	1.025	-8	0	1.017	-8	0	1.009	-8	0	1.001	-8	0	993
riolering, beklemmende middelen derden (M)	5.955	0	-1.516	4.439	0	-1.230	3.209	0	-902	2.307	0	-743	1.564
verbetering kwaliteit buitengebied	243	0	0	243	0	0	243	0	0	243	0	0	243
Totaal reserves en voorzieningen	162.555	10.277	-15.985	156.847	10.277	-16.521	150.603	10.308	-12.419	148.492	10.309	-10.024	148.777

BESTEDINGSPLAN BESTEMMINGSRESERVE SOCIAAL DOMEIN

Bij het opstellen van de begroting 2023 is het verwachte saldo per 1-1-2023 van de Bestemmingsreserve Sociaal Domein € 5.597.344. Er liggen diverse verplichtingen voor de komende jaren op de reserve.

We willen de uit het sociaal domein afkomstige middelen weer investeren in het sociaal domein. Daarbij kijken we breed. Bijvoorbeeld ook naar projecten die leefbaarheid stimuleren en daarmee bijvoorbeeld bijdragen aan participatie en het terugdringen van eenzaamheid.
Voor een overzicht van alle onderdelen, verwijzen we naar het bestedingsplan in de begroting 2022. Voor de meeste onderdelen heeft al besluitvorming plaatsgevonden. Voor de onderdelen waarvoor besluitvorming nog moet plaatsvinden, is hieronder een toelichting opgenomen.

Voor 2023 zijn de volgende projecten c.q. bestedingen aangedragen:

Aansluiting Onderwijs - Jeugdzorg, € 192.000
De komende 4 jaar gaan we jaarlijks € 48.000 beschikbaar stellen om de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp te verbeteren zodat jeugdigen snel, dichtbij en integraal de juiste hulp ontvangen.

Vervolg vitaliteitsscan Wijk- en gemeenschapshuizen, € 100.000
We stellen de komende 2 jaar € 100.000 beschikbaar voor het ondersteunen van vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en mantelzorgers.
We willen een samenleving zijn waarin iedereen kan meedoen, leren en talenten kan ontplooien. Wijk- en gemeenschapshuizen spelen hierin een vitale rol, evenals de mogelijkheid om als vrijwilliger bij te mogen dragen aan dit doel. We gaan hiervoor uitvoering geven aan de adviezen die uit de vitaliteitsscan van de wijk- en gemeenschapshuizen naar voren zijn gekomen, intern de samenwerking versterken en de behoeften aan ondersteuning van vrijwillige besturen nader onderzoeken.
- Vrijwilligersorganisaties, vrijwilligersinitiatieven en vrijwilligers spelen een onmisbare rol in onze samenleving. Daarom is het ook van belang hen zo optimaal mogelijk te ondersteunen, te scholen en te faciliteren. Daarom gaan we verder met de activiteiten die zijn opgenomen in de Uitvoeringsagenda vrijwilligersbeleid opgesteld in 2021. Tevens gaan we de komende periode samen met de steunpunten vrijwilligerswerk onderzoeken hoe vrijwillige besturen (meer) te ondersteunen.
- We zetten in op het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers en onderzoeken welke mogelijkheden daar effectief aan bijdragen om zo te komen tot een passende aanpak in Meierijstad.

Preventie en innovatie in het sociaal domein, € 1.200.000
We stellen de komende 4 jaar € 1.200.000 beschikbaar. We zetten het beleid door om snel en adequaat in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in het sociaal domein. De ontwikkelingen moeten bedragen aan de transformatieopgave in het sociaal domein. Deze opgave kenmerkt zich o.a. door in te zetten op preventie en innovatie. Een aantal activiteiten die we vooraf kunnen voorzien worden separaat in beeld gebracht. Activiteiten en projecten die niet vooraf zijn voorzien en waar we snel op willen kunnen inspelen vallen onder de paraplu Preventie en Innovatie in het sociaal domein.

Wonen, € 75.000
We willen invulling geven aan de veranderopgave, door onder andere uitvoering te geven aan het Pact Wonen Welzijn en Zorg. We stellen € 75.000 beschikbaar voor een projectleider voor het opstellen van een integraal afwegingskader, het toetsen van woonzorginitiatieven hieraan en het maken en borgen van afspraken.

Een aantal ramingen / projecten in het bestedingsplan moet nog nader worden onderbouwd. Hier liggen nog geen concrete plannen voor. Besluitvorming zal separaat aan de gemeenteraad worden voorgelegd of mogelijk later worden afgewogen tegen de dan actuele inzichten en ontwikkelingen. Dit betreft de volgende bestedingen:

Wonen, € 605.000
Betreft budget voor de ontwikkeling nieuwe woonvormen in combinatie met zorg/ondersteuning. Kan worden ingezet voor een stimuleringsimpuls, ontwikkelimpuls c.q. onrendabele top. Totale reservering was € 760.000. Inmiddels is hiervan een bedrag van € 155.000 ingezet.

Leefgoed, €1.500.000
Naast Leefgoed Veghel heeft de gemeenteraad ook verzocht middelen beschikbaar te houden voor vergelijkbare ontwikkelingen in Schijndel en Sint-Oedenrode. Ontwikkelingen op dit vlak worden nog verwacht. Hiervoor wordt € 1.500.000 beschikbaar gehouden.

OVERZICHT NAAR TAAKVELDEN

Bedragen x € 1.000		Begroting 2023		
Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0.	0. Bestuur en Ondersteuning	16.420	5.791	-10.628
0.1	Bestuur	4.211	63	-4.149
0.2	Burgerzaken	1.708	1.061	-646
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.488	251	-1.236
0.8	Overige baten en lasten	5.513	0	-5.513
0.10	Mutaties reserves	3.500	4.416	916
1.	1. Veiligheid	7.069	268	-6.801
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	5.606	62	-5.544
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.464	198	-1.265
0.10	Mutaties reserves	0	8	8
2.	2. Verkeer, vervoer en waterstaat	11.774	1.085	-10.688
2.1	Verkeer en vervoer	11.482	638	-10.844
2.2	Parkeren	97	47	-50
2.3	Recreatieve havens	18	5	-12
2.4	Economische havens en waterwegen	145	193	47
2.5	Openbaar vervoer	31	0	-31
0.10	Mutaties reserves	0	202	202
3.	3. Economie	29.039	27.729	-1.310
3.1	Economische ontwikkeling	758	100	-658
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	26.906	26.906	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	741	264	-477
3.4	Economische promotie	633	319	-314
0.10	Mutaties reserves	0	140	140
4.	4. Onderwijs	9.957	2.841	-7.115
4.1	Openbaar basisonderwijs	39	0	-39
4.2	Onderwijshuisvesting	5.948	417	-5.530
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.970	1.471	-2.499
0.10	Mutaties reserves	0	953	953
5.	5. Sport, cultuur en recreatie	28.767	6.816	-21.952
5.1	Sportbeleid en activering	1.797	65	-1.732
5.2	Sportaccommodaties	8.362	4.999	-3.362
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5.801	553	-5.248
5.4	Musea	514	10	-504
5.5	Cultureel erfgoed	651	41	-610
5.6	Media	2.068	178	-1.890
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.574	102	-9.473
0.10	Mutaties reserves	0	868	868
6.	6. Sociaal domein	93.724	20.568	-73.156
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	11.042	1.876	-9.166

6.2	Wijkteams	4.767	0	-4.767
6.3	Inkomensregelingen	17.919	14.972	-2.947
6.4	Begeleide participatie	14.006	0	-14.006
6.5	Arbeidsparticipatie	2.513	104	-2.409
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.341	433	-2.908
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	17.088	117	-16.971
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	17.195	0	-17.195
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	3.064	2.000	-1.064
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.789	0	-2.789
0.10	Mutaties reserves	0	1.067	1.067
7.	7. Volksgezondheid en milieu	24.545	20.526	-4.020
7.1	Volksgezondheid	3.263	46	-3.217
7.2	Riolering	5.955	8.791	2.836
7.3	Afval	9.029	11.244	2.216
7.4	Milieubeheer	6.219	0	-6.219
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	80	144	64
0.10	Mutaties reserves	0	300	300
8.	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing	21.518	21.210	-308
8.1	Ruimtelijke ordening	2.238	556	-1.681
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	17.457	17.457	0
8.3	Wonen en bouwen	1.823	3.086	1.264
0.10	Mutaties reserves	0	110	110
90	Algemene dekkingsmiddelen	1.872	168.720	166.848
0.5	Treasury	-192	337	529
0.61	OZB woningen	993	11.994	11.001
0.62	OZB niet-woningen	643	9.201	8.558
0.64	Belastingen overig	127	258	131
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	300	146.930	146.630
92	Overhead	24.341	988	-23.352
0.4	Overhead	24.341	913	-23.427
0.10	Mutaties reserves	0	75	75
96	Onvoorzien	250	0	-250
0.8	Overige baten en lasten	250	0	-250
TOTAAL		269.275	276.543	7.268